

az évvel ezelőtt, 1878. június 2-án született a Bihar megyei Gátán — és 1961-ben halt meg Pesten — Horváth János lutheránus irodalomtörténész, kritikus, a magyar polgári irodalomtörténet egyik leg-
jobb művelője.

Egyetemet mint az Eötvös-gyűjtemény tagja 1897-től Budapesten, s 1901-ben bölcsész-
tudományi tanári oklevelet szerzett. Követően az École Normale Supérieure ösztöndíjas hallgatója Párizsban tanulhatott. Há-
za után az Eötvös-kollégium szaktanári tanára lett, mi-
nén budapesti reáliskola tanár-
ként is oktató. A budapesti
Egyetem egy negyedszázadon
1923-tól 1948-ig — volt a ma-
gyar irodalomtörténet professzo-
rjainak alapítója volt — 1911-
től a Magyar Irodalomtörténe-
lemszolgálatnak.

Műveinek kiterjedtek a magyar
irodalom minden korszakára, de
főleg az irodalomtörténet kiakadá-
sát, a kérdéseit oldotta meg
széleskörűen. Munkásságának
jellegzője a gazdag anyagisme-
rely-feldolgozás alapossága, a
szöveg szerkesztés és a csiszolt
stílus. Főbb munkái: Arany-
János, Petőfi Sándor. A ma-
gyar irodalmi népszerűség Faludti
János. A magyar irodalmi mű-
vek kezdetei stb.

Lottó

Sportfogadási és Lottó-
átvitel közlése szerint
vasárnaponként meg-
tartják a 25. heti lottósorsolás
mával a következő nye-
meket húzták ki:

27, 57, 61, 88

INDUL A KOMP

(Fotó: Közszeghy)

RSÜTES A CSARDA-
BEN. A hidi vásár el-
hatatlan attrakcióját,
rsütést ezúttal a lo-
k keretében is meg-
kapták a vendéglátók a
Magyar Csárda kertje-
ben.

OLYAFELDOLGO- KOMBINÁT IRÁNNAK.

ny és fél millió dollár-
szűkösséget köztől a
LEX Teheránban az
mezőgazdasági minisz-
ter, komplett datu-
m-alapú kombinát ex-
ponáló megállapodás
a hazai vállalatok 24
által leszállított és az
szakemberek közre-
vetésével üzembe helye-
tesítést. A gépek
1979 tavaszán kez-
dő üzem 1980-ban
felmelni.

ZLEMÉNYEK

JÚNIUS 29-ÉN 7.00-10.00
Sólyom utcán a Katalin
Móra Ferenc utcán a
FIBOP, Irén, Endre,
Éva, Kőműves, Köfaragó,
Könyvkötő, Sztáns,
Józsa, Szűcs István,
Beregszászi, Tamási, Ju-
dith, Veres Péter,
utcákon végig, az Épi-
technikum gyakorló
és a mögötte levő Béke
utca; június 29-én, 7.00-
10.00 óráig a Letai út mindkét ol-
tó felé. A Letai utcán a Ká-
pócska, a Gáspár, Csú-
ch, Vadliha, Szarvas, Oz-
gárd, a Lahner utcán a
Közé, az Öz utcai szünetet az
szünet. (x)

ZUNET LESZ június 26-
12.00 óráig a Bem tér
általán a Sallai utcától a
Vilmos utcáig, a Két-
cán, a Sallai Imre ut-
cán, a Sallai Imre ut-
cán 26-án 8.00-16.00 óráig
Gilyáni, Tutaj utcákon
Boldogkerti utcán a Ka-
pócska, az Öz utcán,
térén, a Melich utcán,
utcától a Csónák utcáig
áramszolgáltatás. (x)

szűkösség: 4024 Debrecen.
13-925 — Felelős kiadó:
Nyomda, Debrecen —

HAJDÚ- BIHARI

XXXV. ÉVFOLYAM

148. SZÁM

ÁRA: 1,20 FORINT

1978. VI. 25.,
VASÁRNP

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Szocialista szerződés

Vállalataink, intézme-
nyeink az utóbbi időben
az együttműködésnek mi-
nőségileg magasabb for-
máját valósítják meg:
szocialista szerződés kö-
nek egymással. A forma
látszólagosan kereske-
delmi aktus, tartalmában
azonban jóval több annál.
Olyan törekvéseket tar-
talmaz, amelyeket társa-
dalmi valóságunk hordoz
magában.

Ezeknek a szerződés-
eknek ugyanis belső ér-
téktendje van, a partneri
viszonyban mindkét félre
nézve önkéntes vállala-
sokat tartalmaz. Olyan-
okat tehát, amelyek
nemcsak üzletiek. Etikai,
erkölcsi rangon alakul-
nak s kifejezik az ember-
i kapcsolatok fejlődő
mélységét. Természet-
szerűen, hiszen csakis
így és csakis ilyen for-
mában van értelme, értéke.

Legutóbb például a
konzervgyár és három
kereskedelmi vállalat
kötött szocialista szerző-
dést. A szerződés első
pillanatra nyilvánvalóan
olyan együttműködést
takar, amely az értékesi-
tésben, az árusításban
ölt testet. Ebben, önma-
gában véve még nincs
semmi különös, hogy úgy
mondjuk semmi újszerű.
Ha abból indulunk ki,
hogy a konzervgyár alap-
vető tevékenysége, fel-
adata a termelés — mi-
nél több és jobb minő-
ségű konzervet juttatni
a piacra —, abban még
csak a szokványos terme-
lési funkcionálást tudjuk
nyomon követni, mint
ahogy a két élelmiszer-
kisker. és a vendéglátó is
saját profilját szorgal-
mazza, ha ezen termékek
árusítását garantálja. Az
együttműködés minősége
azonban ott lép be, am-
kor az értékesítés gyakor-
latában hangsúlyt nyer a
társadalmi igény figye-
lembevételére, a társadal-
mi szükségesség hang-
súlyja. Ilyenek a dolgo-
zók háztartási munká-
jáinak a könnyítése, a korszerű
táplálkozásra
való orientálás. S ez már
jóval több, mint csak
kereskedelmi gyakorlat.

Tudjuk, hogy például
étkezési szokásaink ma-
kacsak, sőt olykor kon-
servatívok is. S ebből
adódik, hogy a háztartá-
sok nagy részében a
nők, az asszonyok, akik
szintén termelő munkát
végeznek, újból és újból
második meg harmadik
munkára kényszerülnek,
feloldozva magukat a
családi igény nemegy-
szer önző oltárán.

Nos, a szocialista szer-
ződések valójában min-
dig kiegészülnek azokkal
a mozzanatokkal, ame-
lyek tudati töltésűek s
így a feltételekben s fő-
leg a feltételek teljesi-
tésében számos szocialis-
ta vonást hordoznak. S
ebben van a lényege, a
sikert ez garantálja.

Diplomakiosztó ünnepségek Debrecenben

Agrártudományi Egyetem

Agrármérnök-avató és
szakmérnöki diplomakiosztó
nyilvános tanácsülés volt
szombaton délelőtt Debre-
cenben, az Agrártudományi
Egyetem Mezőgazdaság-tu-
dományi Karán, ahol az ün-
nepesen megjelenteket, kö-
zöttük **Bartha Istvánt**, a
Debrecen városi Pártbizott-
ság titkárát, a mérnökjelöl-
tet és hozzátartozóikat **dr.**
Pethő Menyhért egyetemi ta-
nár, dékán köszöntötte, majd
dr. Loch Jakab egyetemi do-
cens, dékánhelyettes jelen-
tette, hogy nappali tagozaton
117, levelező tagozaton pedig
61 hallgató tett eleget a kö-
vetelményeknek, lett agrár-
mérnök-jelölt. A szakmér-
nöki diploma követelményeinek
58 jelölt tett eleget. Ezután a
jelöltek lettek az esküt,
majd **dr. Pethő Menyhért** ün-
nepi beszédet mondott.

Nehéz a pedagógus
munkájának hatékonyságát
mérni. Azonban most, hogy
ismét közel kétszáz agrár-
mérnök lép ki friss diplomá-
val az intézmény kapuján,
úgy érzem, hogy egyetemünk
oktatói és dolgozói mindent
megtettek az elmúlt oktatási
évben is, hogy jól felkészült
agrárszakembereket bocsás-
sunk a Tiszántúli gazdasági-
művelődési központok
rendelkezésére — mon-
dotta többek között az egy-
etem dékánja. — Szeretném
felhívni figyelmüket — foly-
tatta —, hogy a végzetek
csak a szakma gyakorlásá-
hoz szükséges alapokat kap-
ták meg. Ahhoz, hogy az új
mérnökök a szocialista me-
zőgazdasági nagyüzemek ter-
vezői, szervezői és vezetői le-
gyenek, még nagyon sokat
kell tanulniuk. Mindenekelőtt
el kell sajátítaniuk a pálya
apró mesterfogásait, meg kell
ismerniük új munkahelyü-
ket, munkatársaikat, az üze-
mek adottságait: csak így
tudják majd az egyetemen
tanult ismereteket kamatoz-
tatni. A pályán pedig csak
akkor maradhatnak, ha
szüntelenül továbbképzik
magukat, ha fogékonyság ma-
radnak az új ismeretek befo-

Esküt tesznek az új agrármérnökök

Zsuzsanna, Nagy József,
Nagy Zoltán, Nemes Erzsé-
bet, Németh László, Onofer
Sándor, Oroz János, Paró-
czai Teréz, Paskai Sándor,
Pásztor István, Peley Attila,
Pintér Gábor, Polgári Mik-
lós, Rached El Hallof, Riskó
Mihály, Rozs György, Sándor
Béla, Simon Károly, Soós
Mária, Stokker Erzsébet, Su-
ba Matild, Szabó Anikó, Szabó
Endre, Szabó István, Szabó
I. Zsuzsanna, Szabó II.
Zsuzsanna, Szathmari Edit,
Szecsei József, Szentmiklósi
Éva, Tatar Magdolna, Tályai
János, Tegze Agnes, Tóth
Éva, Torók Ágnes, Újhelyi
Mária, Vályi Elek, Veres

István, Veress Miklós, Vida
János, Wittmann József,
Zengő Tünde, Zilahy István.

A felavatott szakmérnökök:

Kaplonyi György, Kor-
csinszky Mihály, Nagy Sán-
dor, Sedlák Lajos, Tóth Ani-
kó, Bíró István, Desi József,
Dr. Fehér Alajos, Fekete
László, Forgács Barna, Kál-
bó I. Zsuzsanna, Szabó II.
Zsuzsanna, Szathmari Edit,
Szecsei József, Szentmiklósi
Éva, Tatar Magdolna, Tályai
János, Tegze Agnes, Tóth
Éva, Torók Ágnes, Újhelyi
Mária, Vályi Elek, Veres

Csikai Ferenc, Csukás Gyula,
Deák Géza, Enyedy Jó-
zsef, Fodor Csilla, Fórián Jó-
zsef, Germán János, Hegedűs
Mihály, Herceggúti Szabolcs,
Iván Béla, Kecskés Anikó,
Kiss László, Magyar András,
Moravszky György, Nagy Jó-
zsef, Nyéző Ferenc, Pável János,
Pelle Ferencné, Péntek
György, Sellyei Elemér, So-
vány Pál, Szabó József, Szabó
Pál, Szilágyi Sándor, Ti-
hanyi Ákosné, Tóth Endre,
Török László, Turai Imre,
Vincze Márton, Zauer Antal,
Zolnai Sándorné, Balogh
Sándor, Ékk Ferenc, Nyiri
Géza Sándor.

Kossuth Lajos Tudományegyetem

Tanévzáró ünnepi tanács-
ülés volt — ugyancsak szom-
baton délelőtt — a Kossuth
Lajos Tudományegyetem
diszudvarán is, ahol a ta-
nácsülés résztvevőit, közöt-
tük **Gazda Lászlót**, a megyei
pártbizottság osztályvezetőjét
és **Borbély Miklóst**, a Debre-
cen városi Tanács elnökhely-
ettesét **dr. Kónya István**
egyetemi tanár, a KLTE rek-
tora köszöntötte, majd **dr.**
Szendrei István, a Bölcsész-
tudományi és **dr. Daróczy**
Zoltán, a Természetudományi
Kar dékánjai jelentették,
hogy az egyetem hallgatói
közül nappali és levelező ta-
gozaton 505-en tettek eleget
tanulmányi kötelezettségeik-
nek és tettek sikeres állam-
vizsgát. Ezután **dr. Kónya**
István tanévzáró beszédet
mondott.

Amikor új tanártár-
saink először állnak önál-
lóan katedrára, először néz-
nek a ragyogó gyermekszem-
kekbe; amikor őrj mafe-
matikusaink, fizikusaink, ve-
gyészeink, biológusaink már
nem előkészített méréseket,
kísérleteket végeznek, hanem
közvetlenül a természet
számba dolgoznak, akkor fog-
nak igazán vizsgálni. Velük
együtt vizsgáljuk majd a deb-
receni Kossuth Lajos Tudu-
mányegyetem oktatói kara is,
hiszen munkájuk során mi
is „megmértük” — mon-
dotta beszédében az egyetem
rektora, majd részletesen
szólt azokról az erőfeszíté-
sekről, amelyeket mind az
oktatók, mind a hallgatók
tettek az elmúlt esztendő
során azért, hogy a jelöltek
diplomát szerezhessenek,
megszerezhessék az élethiva-
tásuk gyakorlásához szüksé-
ges alapismereteket.

Az egyetem rektora az
alábbi szavakkal búcsúzott a
volt diákoktól:
— A Kossuth Lajos Tu-
dományegyetem tanácsa,
minden oktatója és dolgozó-
ja nevében tisztá szívvel ki-
vánok jó szerencsét most
megszerzett diplomájukhoz.
Kívánok jó egészséget, jó
munkát sok örömet és bold-
ogságot találjanak válasz-
tott hivatásukban. Olyan bold-
ogságot kívánok, amelyet
csakis a mi társadalmunk-
ban lehet maradéktalanul
megélni.

Az ünnepi beszéd után
dr. Kónya István Kiváló Munká-
ért emléklapokat adott
át húsz most végzett hallga-
tónak, majd a jelöltek le-
tették az esküt. Ezt követően
a rektor köszönetnyilvánítással fogad-
ta őket a Kossuth Lajos Tu-
dományegyetem diplomásainak
népes táboraiba.

A KLTE új diplomásainak
nevében **Sári Mariann** ma-
gyar-történelem szakos ta-
nár búcsúzott az egyetemről.

A Bölcsészettudományi Kar
nappali tagozatának végzett
hallgatói: **Báthly Krisztina**,
Bertha Zoltán, **Budaházy**
Klára, **Etédi Péter**, **Gulyás**
Judit, **Juhász Ilona**, **Kocs-**
marszky Zsuzsa, **Pfeifer Ág-**
nes, **Szekely Kamilla**, **Maár**
Judit, **Zsíros Zsuzsanna**,

Nagy Gáspár, Tóth Péter,
Barna Ildikó, Cseke Emma,
Dobos Marianna, Hámos
Edit, Kolláth Anna, Kovács
Judit, Mikoly Zsuzsa, Mikos
Erzsébet, Nagy Irén, Sarudi
Agnes, Barna Márta, Fábry
Zsuzsa, Harsányi Agnes,
Kuncz Ilona, Kublik Éva,
Mészáros Marianna, Miklósi
Klára, Silkkó Mária, Skara
Ilona, Varga Matild, Veres
Ildikó, Almási Marianna,
Czövek Judit, Nagy Andrea,
Szabó Ágnes, Demeter Erika,
Fekete Andrea, Halász
Mária Sarolta, Horváth Il-
dikó, Hudák Sándor, Jámbor
Klára, Lakatos Éva,
Pinczés Erzsébet, Rónavári
Mária, Szabó Zsuzsa, Szijár-
tó Éva, Ács Gábor, Ambrus
Katalin, Antalóczy Katalin,
Fejes Anikó, Hajas Zsu-
zanna, Mámorosai Hedvig,
Mezei István, Minya Klára,
Sári Marianna, Tóth Judit,
Urbán József, Gömöri Anna,
Gyulassy Adrienne, Jani Má-
ria, Máté Ilona, Rolly Mária,
Rózsa Eteleka, Süle Gábor,
Szacsuri László, Székely Zsu-
za, Bódogh Zoltán, Cseh Gé-
za, Fazekas György, Fodor
László, Erdős László, Hosszú
János, Hum János, Kató Ist-
ván, Kiss József, Szabó An-
tal, Szabó István, Munkácsy
Katalin, Sabján Éva, Gyulai
Éva, Ács Zoltán, Káposztás
Judit, Kovács Gábor, Simon
Katalin, Streicher Mária, Bã-
nóczy Zsuzsa, Benke Judit,
Fancsali Mária, Fürj Zoltán,
Gazdag Zsuzsa, Kápolnás
Mária, Mikó Edit, Nahoczky
Anikó, Rádi Katalin, Séri
Judit, Szűcs Ernő, Valecsik
Árpád, Hamar Anna, Pásti
Judit, Bai Rózsa, Barnóczy
László, Henszel Valéria,
Hernyák Eszter, Kalmár
Aranka, Molnár Ilona, Erika,
Pongrácz Mária, Szabó Esz-
ter, Szabó Irén, Taczmann
Gizella, Varsi Ágnes, Deli
Ágnes, Gulyás Judit, Mátyás
Erzsébet, Szabó Judit, And-
rienne, Szentpéteri Éva,
Bujdos Erzsébet, Petróczy
Éva, Vincze Justina, Besz-

(Folytatás a 2. oldalon)

Összehívták az országgyűlést

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa az Alkotmány 22. paragrafusának (2) bekezdése alapján az országgyűlést július 6-án, csütörtök délután 11 órára összehívta. A kormány javasolja, hogy az országgyűlés

tűzze az ülésnap napirendjére a Minisztertanács beszámolóját munkájáról és további feladatairól, valamint a Magyar Népköztársaság 1977. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot. (MTI)

Diplomakiosztó ünnepségek Debrecenben

(Folytatás az 1. oldalról)

terti Ilona, Bokkon Ilona, Borók Edit, Dávid László, Kiss Zsófia, Megyesi Mária, Mihály Anna, Oláh Erzsébet, Prinzinger Valéria, Uzonyi Pál, Valádi Katalin, Gellér Erika, Tóth Marianna, Lévai Ibolya, Végh Ágnes, Kólya Erzsébet, Pócs Margit, Máté Gabriella, Kerényi Gábor, Kriston Vizi József, Németh Ibolya.

A Természettudományi Kar nappali tagozatának végzett hallgatói: Balázs Erzsébet Katalin, Bodnár György, Jászter Gabriella, Juhász Imre, Kisari Otília, Kiss Katalin, Lacza Etelka, Lerch Márta Irén, Lugossy Marianna, Nagy Irén, Nánási Zsuzsanna Judit, Nemes Tamás, Szébenyi Gyöngyi Edit, Vizniczky Ibolya Éva, Ormándy Éva, Andirkó Judit, Angermayer Viktória, Beke Róza, Bodor Erika, Bordás Klára, Buczi Katalin, Burkus Katalin, Csizmazia Sándor, Csuha Márta Éva, Ferenczi Ágnes, Gázso Judit, Gorda András, Gyulai Barnabás Károly, Jenei Gyöngyi, Kézi Miklós, Kóvári Éva, Kreisler Gábor, Krisztián Ildikó Éva, Lantai Sarolta, Matusz Terézia, Mucsi Imre Szabolcs, Nagy Zsuzsanna Anikó, Pálmai Ildikó, Pocsai Mária, Poljak Róza, Román Ferenc, Szakos Mária, Szántó Katalin, Tudós Orsolya Katalin, Veres Mária, Zsáros Margit, Zsuga Mária, Baranya Károly, Bíró Erzsébet, Borbély László, Fügedi László, Gere Katalin Etelka, Gémesi Zoltán Sándor, Gólya Irén, Gömöri József, Griba Margit, Guba János Tibor, Győrfi Éva, Hatvány Ildikó Katalin, Ivanics Ilona, Juhász Ilona, Karcecz Aranka, Kállai Sándor, Király Margit, Kiss Erzsébet, Tóthné Kis Margit, Klaus Zoltán, Kovács Katalin, Kozma Zsuzsanna, Kripkó Mária Erzsébet, Kuti István, Laczkó Klára, Lakos Mária, Lantos Anna Lengyel Róza Mária, Lévai Kálmán, Lóbb János, Megyes Ibolya Erzsébet, Mester András, Nagy Borbála, Nagy Imre, Ördög Veronika, Ötvös Klára, Pehi Anna, Poráczki Katalin, Póta Borbála, Punyi Zsuzsanna, Schág Éva, Szalóki Imre, Szegény Ferenc, Szántyi Mária, Takács Erzsébet, Takács István, Takács Mária Ildikó, Torma Béla, Tóth Géza, Fehérvári Dénesné Tóth Irén, Tömöri Katalin, Trencsényi Miklós, Balogh Judit, Barbócz Éva, Csereklye Ildikó, Derecskei Béla, Kaposvári József Vilmos, Kovács János, Kovács Miklós, Kozma Ágnes Katalin, Malatinszky Márta Katalin, Péter Barnabás, Póta György, Rédei Ágnes, Sepső Ferenc, Szakál Sándor, Tepliczky István, Tóth Gabriella, Törő Gábor, Turi László, Veres Ildikó,

Zajác István László, Cseh Erzsébet, Antal Anikó Erika, Bartus Ágnes, Bányász Katalin, Bárdos Ágnes, Buday Gábor István, Budavári Ágnes, Bundschuh Borbála, Csabalik Zsuzsanna, Csordás Judit, Dvorszki László, Erdei Irén, Feuerabend Ágnes, Görög Borbála Julianna, Gregus Mária, Jacsó Hedvig Margit, Kálozi Ildikó, Kiss Ernő, Kobezda Tibor, Kovács Gabriella, Kövendi Anikó, Laub Hilda, Makrai Erika, Kovácsné Nagy Ágnes, Serfőző Éva, Almásiné Sós Zsuzsanna Éva, Sveiger Adrienne Edit, Szántó Marianna, Timár Timea, Vajda Ilona, Varga Erika Mária, Vig Irén, Dömötör Katalin, Farkas Irén, Frunó Erzsébet Ildikó, Gyuricza György, Ölveti Klára, Pozsik Lajos, Szendi Éva, Varga Ferenc, Várhegyi Katalin, Végváry Aranka Gabriella, Zsadányi Eszter, Bán Gábor, Tejes Gábor László, Krasznahorkay Attila János, Kruppa András Tibor, Móricz Imre, Pálvolgyi Jenő Imre, Pásztai Ferenc, Pete József, Pintye Éva Irén, Tóth Csaba László, Nguyen Ai Viet, Nhu Dinh Ngoc, Tran Xuan Quang, Barcza Ferenc, Cseh István, Cserjés Zsuzsanna Anna, Gaál László Zoltán, Groszmann Magdolna, Guylas István, Hadnagy Éva Mária, Halmai János, Horváth József, Kabai Imre Zoltán, Kiss Olivér László, Kis Zsuzsanna, Lendvai Miklós, Pálvolgyi Miklós, Pócs Lajos, Rácz Antal Károly, Szabó László Miklós, Tomkó Árpád Károly, Tarczal Mária Irén, Tóth Márta, Vastag Irén Erzsébet, Antal Zsuzsanna, Bognár Béla, Bornemisza Eszter Judit, Buka László, Czákó István Péter, Erdei Éva, Eröss Lajos Károly, Fazekas István László, Fellegi Tibor Zoltán, Ficsor Ferenc, Jeney Edit, Juhász Jolán, Kovács Béla, Kun Sándor András, Nagy Bertalan István, Nagy Erzsébet Katalin, Robinson Judit Éva, Soós Csaba Zoltán, Szendrei Pirokska, Erős Lajosné, Szomola Klára Mária, Sztrik János, Takács Katalin Borbála, Cseh Istvánné Tócsa Mária Ibolya, Zsadányi Zoltán, Bakos Erzsébet, Beke Borbála, Bodnár Marianna, Czégeny Ildikó, Csertő Mária Erzsébet, Deák György, Dóró Tünde Gizella, Eke Katalin, Fehér István Endre, Földi Zsolt, Gáspár Éva, Koszorús Irén Erika, Kóródi Ferenc, Laurency Gábor János, Manajlovics Anna, Molnár Gábor, Molnár Judit Mária, Nagy János, Nagy Katalin Zsófia, Nemes Sándor, Káldiné Papp Edit, Pásztor Magdolna, Ribai Zsuzsanna, Sallamon Zoltán Lajos, Semsei Imre, Seres Ildikó, Somsák László Béla, Tegdes Anikó, Toásó Gyula József, Zolnay Zsuzsanna, Kóder Ferenc.

Egy hét a világpolitikában

HÉTFŐ: A kőolaj-exportáló országok miniszteri tanácsában úgy döntöttek, hogy az olajárakat ez év végéig nem változtatják meg. — Véget ért a választások Peruban, az „aprista” párt győzött. — Szíad Barré somáliai államfő Bonnban tárgyalt.

KEDD: Tito elnök beszédével megnyílt a Jugoszláv Kommunista Szövetségének XI. kongresszusa. — A kínai kormány felszólította a Vietnami Szocialista Köztársaság kormányát, hogy szüntesse be három főkonklúzusának tevékenységét.

SZERDA: Kádár János vezetésével magyar párt- és kormányküldöttség érkezett Varsóba. — Szovjet-török kormányfői eszmecsere Moszkvában. — Az olasz kereszténydemokraták főtárgyalóit, Zaccagnini jelölti köztársasági elnöknek.

CSÜTÖRTÖK: Hivatalos amerikai válasz a szovjet sajtóban közölt állásfoglalásra. — Szovjet kormánynyilatkozat a nyugati hatalmak afrikai tevékenységéről. — Amerikai küldöttség érkezett Angolába.

PÉNTEK: Kádár János és a magyar párt- és kormányküldöttség befejezte varsói tárgyalásait. — Budapestre érkezett Muammer al-Kadhafi, Líbia vezetője. — Ítélet a torinói terroristáknak perben.

SZOMBAT: Nyugatnémet-francia csúcstalálkozó Hamburgban. — Neto angolai elnök Bissau-Guineában találkozott Eanes portugál elnökkel. — Közéltették a befejeződött JKSSZ-kongresszus dokumentumait.

A magyar és lengyel pártvezetők varsói találkozása, a két ország párt- és kormányküldöttségének tárgyalása nemcsak nálunk és lengyel barátainknál állt a figyelem középpontjában, hanem a világgazdasági és felfigyelt nemzetközi állásfoglalásokra. Mit kell kiemelnünk Kádár János és Edward Gierek megnyilatkozásaiból?

legáció vezetője elmondotta, hogy nyugtalanít bennünket bizonyos erők aktivizálódása az USA-ban és egyes NATO-országokban, amelyek arra törekednek, hogy az Egyesült Államok keményítse meg a Szovjetunióhoz való viszonyát, és fokozni kívánják a Varsói Szerződés és a NATO országai közti szembenállást. Kádár János kijelentette,

524 napi fogság után kiszabadult Nicolae Ceaușescu román államfő. A képen: a román államfő a szociálisták kiszabadulása után a szicíliai Gela városában.

A szovjet-amerikai viszony alakulása változatlanul izgalmas és gazdag a fordulatokban. Különösen fontos a kérdés, hogy a további szovjet-amerikai tárgyalások lehetséges-e, hogy a tárgyalások Moszkvában és Washingtonban?

MIT KELL KIEMELNÜNK KÁDÁR JÁNOS ÉS EDWARD GIEREK KÜLPOLITIKAI MEGNYILATKOZÁSAIBÓL?

A varsói tárgyalásokon a két párt, a két kormány álláspontja azonosnak bizonyult a nemzetközi helyzet minden alapvető kérdésében. Kádár János hangsúlyozta, hogy a világ népeinek egyetemes érdeke az enyhülési folyamat fenntartása és kiterjesztése a katonai területre is. Edward Gierek rámutatott, hogy a tartós békét csak a fegyverkezési hajszák megfékezése, a szocialista országok által előterjesztett leszerelési program biztosítja. A magyar de-

őszintén reméljük, hogy az amerikai és a nyugat-európai gazdasági és politikai élet valóságos gondolkodó tényezői nem engednek a nyomásnak. Mindkét pártvezető szövegében a kínai vezetők politikájáról Kádár János megállapította, hogy a kínai vezetés objektíve a szélsőséges, reakciós imperialista erők törekvéseit támogatja. Edward Gierek szintén úgy fogalmazott, hogy a béke és a szocializmus nyilvánvaló érdekeivel szemben az enyhülésellenes imperialista és antikommunisták erőket támogatják a kínai vezetőket, akik változatlanul folytatják szovjetellenes politikai vonalukat. Kádár János ugyanakkor hangsúlyozta, hogy akárcsak a Szovjetunió és a többi szocialista ország, a magyar nép is barátai érdekében viselkedik a kínai néppel szemben. A Kínai Népköztársasággal változatlanul rendezni kívánjuk viszonyunkat, szorgalmazzuk az államközi kapcsolatok fejlesztését és azt kívánjuk, hogy a kínaiak találjanak vissza a haladásért és a békeért küzdők közös útjára. — elvi politikánkhoz azonban nem engedhetünk!

A nemzetközi kommunista és munkásmozgalmak egységének előmozdítása mellett tették hitet a varsói találkozó résztvevői. Kádár János kijelentette, hogy minden párt-nak joga és kötelessége a marxizmus-leninizmus tanításainak alkotó alkalmazása,

A romokban heverő észak-görögországi Szalonikiben tovább folyik a holttestek felkutatása és a károk felmérése a keddi pusztító földrengés után

(Telefó — AP—MTI—KS)

adott ország sajátosságai és történelmi hagyományai alapján. Ugyanakkor fontos feladat egyeztetni a nemzeti és nemzetközi érdekeket. Törekedni kell összefogásra a kölcsönös szolidaritás, az elvtársi együttműködés szellemében. Gierek hangsúlyozta, hogy a berlini értekezlet határozatainak talaján erősödik az európai testvérpártok internacionalista szolidaritása és együttműködése.

Prágában tanácskozik az V. keresztény bekevilággyűlés, 95 ország 600 képviselőjének részvételével. (Telefó — CTK—MTI—KS)

A TOVÁBBI SZOVJET-AMERIKAI TÁRGYALÁSOK LEHETŐSÉGE HOGYAN ALAKUL?

A szovjet lapokban a múlt hét szombatján megjelent és az amerikai külpolitikát bíráló cikke az Egyesült Államokban sűrűn reagáltak. Vance külügyminiszter például hétfőn a Kongresszusban, kedden Atlantic Cityben beszélt az amerikai-szovjet viszonyról, szerdán azután a Külügyminisztérium külön is nyilatkozatot adott ki. Vance láthatóan igyekezett a vita hangnemet mérsékelni — nem úgy, mint Brzezinski, az elnök nemzetbiztonsági főtanácsadója és a washingtoni „kemény vonal” képviselője tette. Vance azt bizonygatta, hogy az USA minden terepen fejleszteni kívánja az együttműködést a Szovjetunióval. Szerinte a Carter-kormányzat minél előbb megállapodásra szeretne jutni a hadászati fegyverek korlátozása terén.

Szad Barre somáliai elnök Bonnban tárgyalt. A képen Barre Walter Scheel nyugatnémet államfő társaságában a katonai díszelő előtt vonul el.

Kétségtelen, hogy a SALT-tárgyalások egyes amerikai „héják” szándéka ellenére sem szakadtak meg. Szerdán például újabb találkozó volt Genfben a hadászati támadó-fegyver-rendszerek korlátozásáról tárgyaló szovjet és amerikai küldöttség között.

Ami pedig egy újabb Gromiko-Vance találkozó lehetőségét illeti, az amerikai diplomácia „nagy öregje”, Averell Harriman, New Yorkban kijelentette, hogy úgy tudja: júliusban valószínűleg Genfben ismét tárgyalászat mellé ül a két külügyminiszter. Harriman annak a véleménynek is hangot adott, hogy „igen közél van” az új SALT-megállapodás!

HOGYAN RENDEZŐDNEK A NYUGAT-EURÓPAI SOROK A JÚLIUSI CSÜCS-ÉRTEKEZLETEK ELŐTT?

A dátum: július 16–17. A színhely: Bonn. A résztvevők:

Carter, a japán kormányfő, a Közös Piac legnagyobb országainak vezetői, továbbá a kanadai miniszterelnök. A téma: a nyugati gazdasági válság elhárítása ellen szükséges intézkedések, közös gazdaságpolitika, közös valutapolitika, közös energiapolitika kialakítására teendő kísérletek. S természetesen politikai kérdések is: kelet-nyugati viszony, enyhülés vagy feszültség?

Tekintettel arra, hogy a vendéglátó az NSZK, a sorok rendezésének feladatát Schmidt kancellár vállalta magára. Már tárgyalás Andreev olasz, Thorn luxemburgi miniszterelnökkel és nem hivatalos látogatás során Hamburgban fogadta Giscard d'Estaing francia köztársasági elnököt is. A nyugatnémet kancellár számára személyes ambíciója alapján és a bonni belpolitikai helyzet miatt ugyancsak jól jön, hogy ilyen fontos szerephez jut. (Mellesleg a Közös Piac rendje szerint, hogy tudniillik minden félévben más ország adja le a „kilencek” tanácsának elnökét, július 1-től éppen az NSZK a soros, Schmidt tehát a nyugat-európai tőkés integráció szavát is hallathatja a magáé, az NSZK-é mellett.) Július első napjaiban Brémában ülnek össze közös piaci csúcserkekezletre a „kilencek” állam- és kormányfői, kevesebb mint két hét múl-

A hallgatók részét vesznek a képek, elsősorban a gyermekszakrendelő kádjában. Az ideiglenes hallgatók számára kollégium indult orvosi munka felméréssel. Felsőszállásos kezelt a tanfolyam nemcsak klinikai példát: dr. Münichens, körházi főorvosoktól óta önálló stúdiumban ismerteti a tókat a fertőzés megelőzésével, azok gyógyításával.

A hallgatók részét vesznek a képek, elsősorban a gyermekszakrendelő kádjában. Az ideiglenes hallgatók számára kollégium indult orvosi munka felméréssel. Felsőszállásos kezelt a tanfolyam nemcsak klinikai példát: dr. Münichens, körházi főorvosoktól óta önálló stúdiumban ismerteti a tókat a fertőzés megelőzésével, azok gyógyításával.

Kimenetelén múlik, hogy sikerül-e enyhíteni a tőkés világban még mindig jelentős arányú, sok zavaró okozó inflációt, tudnak-e újabb munkaalkalmat teremteni a súlyos munkanélküliség elleni küzdelemben?

Politikai következményei a nemzetközi életben szintén érezhetők lesznek, bármi legyen a bonni „csúcson” hozott döntés: valamelyest befolyásolni tudja-e Nyugat-Európa az USA-t, vagy ellenkezőleg, a carteri kormányzat maga mögé sorakoztatja a Közös Piac országait? Az Egyesült Államok tárgyalási helyzetét a Szovjetunióval (hogy akár Kínával szemben) módosíthatja az, ami majd Bonnban történik július közepén.

Megölték Észak-Jemen államfőjét

Pokolgépes merénylet áldozata lett szombaton Ahmed Husszein al-Ghasmi, a Jemeni Arab Köztársaság elnöki tanácsának vezetője, államfő — jelentették szombaton a kora esti órákban nyugati hírgyűjtőszolgálatok az iraki hírgyűjtőszolgálat hírváltójának az iraki hírgyűjtőszolgálat hírváltójának a szanai rádió hivatalos közleményére alapozta értesítését.

A merénylet elkövetésének módjáról egyelőre ellentmondó hírek láttak napvilágot. A Reuter angol hírgyűjtőszolgálat, idézve az INA szanai tudósítóját, azt jelentette, hogy a főváros repülőterét lezárták, az országot hírváltókat el a világtól. Az INA tudósító szerint a jemeni vezetők az utódlás kérdéséről tanácskoznak. (MTI)

gyök

Az 1978–79-es nyitásokor lesz tendence, hogy megkezdődött az és ha nem is voltban önálló orvos Tiszántúl főváros utóbb említett kintethetjük a Dostudományi Egtesí évenek.

Hat évized alásen annak másoda Tiszántúl legna segítségi oktatógyógyító bázisává magát a Debrecdományi Egyetem

Oktr... A DOTE hallgatóbbja Hajdú-Bolcs-Zatmár Abauj-Zemplén ról az egyetem után csaknem visszakerülnék működtetnek. Megyész tartozó terület egészségügyi ellátgítás színvonalátvetően a Debrecdományi Egyetem szakemberek felkfügg. Ugyanakkor működő vezető (legtöbbjük) kapta diplomáját treme járnak vagy rendszeres zésre, tudományjukhoz is a DOT gítségét, így alig vább bizonygatn egyetem benne el betegellátásban, szellemi irányító. Az oktatói mu mértékben segít Bihar megyei Tanza, amely hosszú lehetőséget, hog tók a körházi ág elméleti ismeret korlattal házasith. Például az elműben vezették be zett évközi blokk rendszerét, melyben a hallgatók napot töltnek a t házak belgyógyász lyain, így kerülve kapcsolatba az alap- és szakellát napos teendőivel. példát: dr. Münichens, körházi főorvosoktól óta önálló stúdiumban ismerteti a tókat a fertőzés megelőzésével, azok gyógyításával.

A hallgatók részét vesznek a képek, elsősorban a gyermekszakrendelő kádjában. Az ideiglenes hallgatók számára kollégium indult orvosi munka felméréssel. Felsőszállásos kezelt a tanfolyam nemcsak klinikai példát: dr. Münichens, körházi főorvosoktól óta önálló stúdiumban ismerteti a tókat a fertőzés megelőzésével, azok gyógyításával.

A merénylet elkövetésének módjáról egyelőre ellentmondó hírek láttak napvilágot. A Reuter angol hírgyűjtőszolgálat, idézve az INA szanai tudósítóját, azt jelentette, hogy a főváros repülőterét lezárták, az országot hírváltókat el a világtól. Az INA tudósító szerint a jemeni vezetők az utódlás kérdéséről tanácskoznak. (MTI)

Tudomány... A Debreceni Orvny Egyetem foly nyos munka nag sokrétűségét jelzi tett oktatók száma egyetemen közel halomás dolgozik. Köz mint nyolcvan kanzenheten pedig a

Összehívták az országgyűlést

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa az Alkotmány 22. paragrafusának (2) bekezdése alapján az országgyűlést július 6-án, csütörtök délelőtt 11 órára összehívta. A kormány javasolja, hogy az országgyűlés

tízze az ülésszak napirendjére a Minisztertanács beszámolóját munkájáról és további feladatairól, valamint a Magyar Népköztársaság 1977. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot. (MTI)

Diplomakiosztó ünnepségek Debrecenben

(Folytatás az 1. oldalról)

teri Ilona, Bokkon Ilona, Borók Edit, Dávid László, Kiss Zsófia, Megyesi Mária, Mihály Anna, Oláh Erzsébet, Princzinger Valéria, Uzonyi Pál, Valádi Katalin, Gellér Erika, Tóth Marianna, Lévai Iboyla, Végh Ágnes, Kőlya Erzsébet, Pócs Margit, Máté Gabriella, Kerényi Gábor, Kriston Vizi József, Németh Iboyla.

A Természettudományi Kar nappali tagozatának végzett hallgatói: Balázs Erzsébet Katalin, Bodnár György, Jászter Gabriella, Juhász Imre, Kisari Ottília, Kiss Katalin, Lacza Etelka, Lerch Márta Irén, Lugossy Marianna, Nagy Irén, Nánási Zsuzsanna Judit, Nemes Tamás, Szabó Györgyi Edit, Vizniczky Iboyla Éva, Ormándy Éva, Andriák Judit, Angermayer Viktória, Beke Róza, Bodor Erika, Bordás Klára, Bucsi Katalin, Burkus Katalin, Csizmazia Sándor, Csuha Márta Éva, Ferenczi Ágnes, Gazsó Judit, Gorda András, Gyulai Barnabás Károly, Jenő Gyöngyi, Kézi Miklós, Kővári Éva, Kreisler Gábor, Krisztián Ildikó Éva, Lantai Sarolta, Matusz Terézia, Muci Irén Szabolcs, Nagy Zsuzsanna Anikó, Pálmai Ildikó, Pocsai Mária, Polyak Róza, Román Ferenc, Szakos Mária, Szántó Katalin, Tudós Orsolya Katalin, Veres Mária, Zsitos Margit, Zsuga Mária, Baranya Károly, Bíró Erzsébet, Borbély László, Fügedi László, Gere Katalin Etelka, Gémesi Zoltán Sándor, Gólya Irén, Gólyai József, Griba Margit, Guba János Tibor, Gyórfi Éva, Hatvány Ildikó Katalin, Ivanics Ilona, Juhász Ilona, Karkecz Aranka, Kállai Sándor, Király Margit, Kiss Erzsébet, Tóthné Kis Margit, Klaus Zoltán, Kovács Katalin, Kozma Zsuzsanna, Kripkó Mária Erzsébet, Kuti István, Laczkó Klára, Lakos Mária, Lantos Anna Lengyel Rózsa Mária, Lévai Kálmán, Lóbb János, Megyes Iboyla Erzsébet, Mester András, Nagy Borbála, Nagy Imre, Ördög Veronika, Ötvös Klára, Pehi Anna, Poráczi Katalin, Póta Borbála, Puni Zsuzsanna, Schág Éva, Szalóki Imre, Szegény Ferenc, Sztyáni Mária, Takács Erzsébet, Takács István, Takács Mária Ildikó, Torma Béla, Tóth Géza, Fehérvári Dénesné Tóth Irén, Tömöri Katalin, Trencsényi Miklós, Balogh Judit, Barabás Éva, Cserekye Ildikó, Derecskei Béla, Kaposvári József Vilmos, Kovács Jolán, Kovács Miklós, Kozma Ágnes Katalin, Malatinszky Márta Katalin, Péter Barnabás, Póta György, Rédei Ágnes, Sepsi Ferenc, Szakál Sándor, Tepliczky István, Tóth Gabriella, Törő Gábor, Turi László, Veres Ildikó,

Zajác István László, Cseh Erzsébet, Antal Anikó Erika, Bartus Ágnes, Bányász Katalin, Bárdos Ágnes, Buday Gábor István, Budavári Ágnes, Bundschuh Borbála, Csabik Zsuzsanna, Csordás Judit, Dvorszki László, Erdei Irén, Feuerabend Ágnes, Görög Borbála Julianna, Gregus Mária, Jacsó Hedvig Margit, Kolóczy Ildikó, Kiss Ernő, Kobezda Tibor, Kovács Gabriella, Kövendi Anikó, Laub Hilda, Makrai Erika, Kovácsné Nagy Ágnes, Serfőző Éva, Almásiné Sós Zsuzsanna Éva, Sveiger Adrienne Edit, Szántó Marianna, Timár Timea, Vajda Ilona, Varga Erika Mária, Vig Irén, Dömötör Katalin, Farkas Irén, Frujnyó Erzsébet Ildikó, Gyuricza György, Ölvői Klára, Pozsik Lajos, Szendi Éva, Varga Ferenc, Várhegyi Katalin, Végváry Aranka Gabriella, Zsadányi Eszter, Bán Gábor, Fejes Gábor László, Krasznahorkay Attila János, Kruppa András Tibor, Möricz Imre, Pálvölgyi Jenő Imre, Pásztai Ferenc, Pete József, Pintye Éva Irén, Tóth Csaba László, Nguyen Ai Viet, Nhu Dinh Ngoc, Tran Xuan Quang, Barcza Ferenc, Cseh István, Cserjés Zsuzsanna Anna, Gaal László Zoltán, Groszmann Magdolna, Gulyás István, Hadnagy Éva Mária, Halmaj János, Horváth József, Kabai Imre Zoltán, Kiss Olivér László, Kis Zsuzsanna, Lendvai Miklós, Pálvölgyi Miklós, Pöste Lajos, Racz Antal Károly, Szabó László Miklós, Tomkó Árpád Károly, Tarczal Mária Irén, Tóth Márta, Vastag Irén Erzsébet, Antal Zsuzsanna, Bognár Béla, Bor-nemisza Eszter Judit, Buka László, Czako István Péter, Erdei Éva, Erőss Lajos Károly, Fazekas István László, Fellegi Tibor Zoltán, Ficsor Ferenc, Jeney Edit, Juhász Jolán, Kovács Béla, Kun Sándor András, Nagy Bertalan István, Nagy Erzsébet Katalin, Robinson Judit Éva, Soós Csaba Zoltán, Szendrei Pirokska, Erős Lajosné, Szomola Klára Mária, Sztrik János, Takács Katalin Borbála, Cseh Istvánné Tócsa Mária Iboyla, Zsadányi Zoltán, Bakó Ildikó Mária, Szalókiné Bakos Erzsébet, Beke Borbála, Bodnár Marianna, Czégyény Ildikó, Csertő Mária Erzsébet, Deák György, Doró Tünde Gizella, Eke Katalin, Fehér István Endre, Földi Zolt, Gáspár Éva, Koszorús Irén Erika, Kóródi Ferenc, Laurenczy Gábor János, Manajlovics Anna, Molnár Gábor, Molnár Judit Mária, Nagy János, Nagy Katalin Zsófia, Nemes Sándor, Kálné Papp Edit, Pásztor Magdolna, Ribai Zsuzsanna, Salamon Zoltán Lajos, Semsei Imre, Seres Ildikó, Somsák László Béla, Tegdes Anikó, Tóásó Gyula József, Zolnay Zsuzsanna, Kóder Ferenc.

Egy hét a világpolitikában

HÉTFŐ: A kőolaj-exportáló országok miniszteri tanácsában úgy döntöttek, hogy az olajárakat ez év végéig nem változtatják meg. — Véget ért a választások Peruban, az „aprista” párt győzött. — Szíad Barré szomáliai államfő Bonnban tárgyalt.

KEDD: Tito elnök beszédével megnyílt a Jugoszláv Kommunista Szövetségének XI. kongresszusa. — A kínai kormány felszólította a Vietnami Szocialista Köztársaság kormányát, hogy szüntesse be három főkonzulátusának tevékenységét.

SZERDA: Kádár János vezetésével magyar párt- és kormányküldöttség érkezett Varsóba. — Szovjet-lörök kormányfői eszmecsere Moszkvában. — Az olasz kereszténydemokraták főtítrákut, Zaccagnini jelöltek köztársasági elnöknek.

CSÜTÖRTÖK: Hivatalos amerikai válasz a szovjet sajtóban közölt állásfoglalásra. — Szovjet kormánynyilatkozat a nyugati hatalmak afrikai tevékenységéről. — Amerikai küldöttség érkezett Angolába.

PÉNTEK: Kádár János és a magyar párt- és kormányküldöttség befejezte vrsói tárgyalásait. — Budapestre érkezett Muammar al-Kadhafi, Líbia vezetője. — Ítélet a torinói terroristákról.

SZOMBAT: Nyugatnémet-francia csúcstalálkozó Hamburgban. — Neto angolai elnök Bissau-Guineában találkozott Eanes portugál elnökkel. — Közlétezték a befejeződött JKSZ-kongresszus dokumentumait.

A magyar és lengyel pártvezetők varsói találkozásánál a két ország párt- és kormányküldöttségének tárgyalása nemcsak nálunk és lengyel barátainknál állt a figyelem középpontjában, hanem a világgözpontban is felfigyelt a nemzetközi állásfoglalásokra. Mit kell kiemelnünk Kádár János és Edward Gierek megnyilatkozásaiból?

legáció vezetője elmondotta, hogy nyugtalanít bennünket bizonyos erők aktivizálódása az USA-ban és egyes NATO-országokban, amelyek arra törekednek, hogy az Egyesült Államok keményítse meg a Szovjetunióhoz való viszonyát, és fokozni kívánják a Varsói Szerződés és a NATO országai közötti szembenállást. Kádár János kijelentette,

524 napi fogság után kiszabadult Nicole di Nora olasz filmproducer, akit másfél évvel ez előtt Milánó belvárosában raboltak el. Képünkön a szakállas filmember kiszabadulása után a szicíliai Gela városában

A szovjet-amerikai viszony alakulása változatlanul izgalmas és gazdag a fordulatokban. Különösen fontos a kérdés, hogy a további szovjet-amerikai tárgyalások lehetősége hogyan látják Moszkvában és Washingtonban?

közintén reméljük, hogy az amerikai és a nyugat-európai gazdasági és politikai élet valójában gondolkodó tényező nem engednek a nyomásnak. Mindkét pártvezető szólt a kínai vezetők politikájáról. Kádár János megállapította, hogy a kínai vezetés objektíve a szélsőséges, reakciós imperialista erők törekvéseit támogatja. Edward Gierek szintén úgy fogalmazott, hogy a béke és a szocializmus nyilvánvaló érdekeivel szemben az enyhülésellenes imperialista és antikommunista erőket támogatják a kínai vezetők, akik változatlanul folytatják szovjetellenes politikai vonulatukat. Kádár János ugyanakkor hangoztatta, hogy akárcsak a Szovjetunió és a többi szocialista ország, a magyar nép is baráti érzéssel viseltetik a kínai népi iránt. A Kínai Népköztársasággal változatlanul rendezni kívánjuk viszonyunkat, szorgalmazzuk az államközi kapcsolatok fejlesztését és azt kívánjuk, hogy a kínaiak találjanak vissza a haladásért és a békeért küzdők közös útjára, — elvi politikánkból azonban nem engedhetünk!

MIT KELL KIEMELNÜNK KÁDÁR JÁNOS ÉS EDWARD GIÉREK KÜLPOLITIKAI MEGNYILATKOZÁSAIBÓL?

A varsói tárgyalásokon a két párt, a két kormány álláspontja azonosnak bizonyult a nemzetközi helyzet minden alapvető kérdésében. Kádár János hangsúlyozta, hogy a világ népeinek egyetemes érdeke az enyhülési folyamat fenntartása és kiterjesztése a katonai területre is. Edward Gierek rámutatott, hogy a tartós békét csak a fegyverkezési hajszá megfékezése, a szocialista országok által előterjesztett leszerelési program biztosítja. A magyar de-

zsinált reméljük, hogy az amerikai és a nyugat-európai gazdasági és politikai élet valójában gondolkodó tényező nem engednek a nyomásnak. Mindkét pártvezető szólt a kínai vezetők politikájáról. Kádár János megállapította, hogy a kínai vezetés objektíve a szélsőséges, reakciós imperialista erők törekvéseit támogatja. Edward Gierek szintén úgy fogalmazott, hogy a béke és a szocializmus nyilvánvaló érdekeivel szemben az enyhülésellenes imperialista és antikommunista erőket támogatják a kínai vezetők, akik változatlanul folytatják szovjetellenes politikai vonulatukat. Kádár János ugyanakkor hangoztatta, hogy akárcsak a Szovjetunió és a többi szocialista ország, a magyar nép is baráti érzéssel viseltetik a kínai népi iránt. A Kínai Népköztársasággal változatlanul rendezni kívánjuk viszonyunkat, szorgalmazzuk az államközi kapcsolatok fejlesztését és azt kívánjuk, hogy a kínaiak találjanak vissza a haladásért és a békeért küzdők közös útjára, — elvi politikánkból azonban nem engedhetünk!

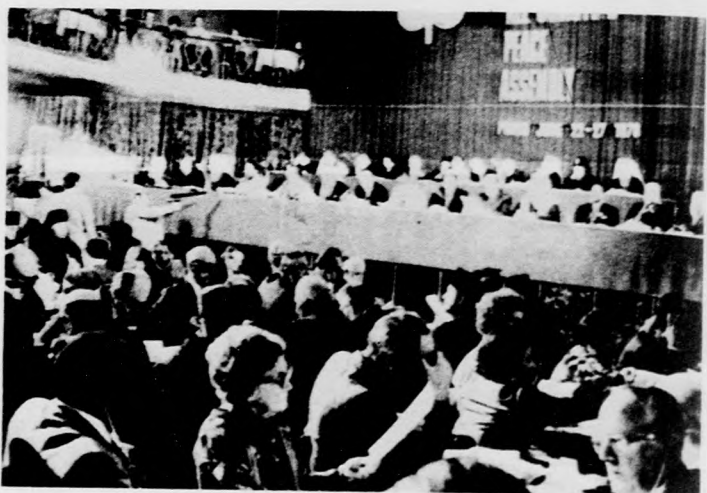
A nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységének előmozdítása mellett lettek hitet a varsói találkozó résztvevői. Kádár János kijelentette, hogy minden párt-nak joga és kötelessége a marxizmus-leninizmus tanításainak alkotó alkalmazása,

A romokban heverő észak-görögországi Szalonikiben tovább folyik a holttestek felkutatása és a károk felmérése a keddi pusztító földrengés után

adott ország sajátosságai és történelmi hagyományai alapján. Ugyanakkor fontos feladat egyeztetni a nemzeti és nemzetközi érdekeket. Törekedni kell az összefogásra a kölcsönös szolidaritás, az elvtársi együttműködés szellemében. Gierek hangsúlyozta, hogy a berlini értekezlet határozatainak talaján erősödik az európai testvérpártok internacionalista szolidaritása és együttműködése.

Carter, a japán kormányfő, a Közös Piac legnagyobb országainak vezetői, továbbá a kanadai miniszterelnök. A téma: a nyugati gazdasági válság elhúzódása ellen szükséges intézkedések, közös gazdaságpolitika, közös valuta- és energiapolitika, közös külpolitika kialakítására teendő kísérletek. S természetesen politikai kérdések is: kelet-nyugati viszony, enyhülés vagy feszültség?

Prágában tanácskozik az V. keresztény bekevilággyűlés, 95 ország 600 képviselőjének részvételével (Telefóto — CTK—MTI—KS)

A TOVÁBBI SZOVJET-AMERIKAI TÁRGYALÁSOK LEHETŐSÉGE HOGYAN ALAKUL?

A szovjet lapokban a múlt hét szombatján megjelent és az amerikai külpolitikát bíráló cikkre az Egyesült Államokban sűrűn reagáltak: Vance külügyminiszter például hétfőn a Kongresszusban, kedden Atlantic Cityben beszélt az amerikai-szovjet viszonyról, szerdán aztán a Külügyminisztérium külön is nyilatkozatot adott ki. Vance láthatóan igyekezett a vita hangnemét mérsékelni — nem úgy, mint Brzezinski, az elnök nemzetszövetségi főtanácsadója és a washingtoni „kemény vonal” képviselője tette. Vance azt bizonygatta, hogy az USA minden tőle teljebben kívánja az együttműködést a Szovjetunióval. Szerinte a Carter-kormányzat minél előbb megállapodásra szeretne jutni a hadászati fegyverek korlátozása terén.

Tekintettel arra, hogy a vendéglátó az NSZK, a sorok rendezésének feladatát Schmidt kancellár vállalta magára. Már tárgyalt Andriotti olasz, Thorn luxemburgi miniszterelnökkel és nem hivatalos látogatás során Hamburgban fogadta Giscard d'Estaing francia köztársasági elnököt is. A nyugatnémet kancellár számára személyes ambíciója alapján és a bonni belpolitikai helyzet miatt ugyancsak jól jön, hogy ilyen fontos szerephez jut. (Mellesleg a Közös Piac rendje szerint, hogy tudniillik minden fél évben más ország adja le a „kilencek” tanácsának elnökét, július 1-től éppen az NSZK a soros, Schmidt tehát a nyugat-európai tőkés integráció szavát is hallathatja a magáé, az NSZK-é mellett...) Július első napjaiban Bréma-ban ülnék össze közös piaci csúcsértekezletre a „kilencek” állam- és kormányfői, kevesebb mint két hét múl-

Sziad Barre szomáliai elnök Bonnban tárgyalt. A képen Barre Walter Scheel nyugatnémet államfő társaságában a katonai díszesal előtt vonul el

Kétségtelen, hogy a SALT-tárgyalások egyes amerikai „héjak” szándéka ellenére sem szakadtak meg. Szerdán például újabb találkozó volt Genfben a hadászati támadó-fegyver-rendszerek korlátozásáról tárgyaló szovjet és amerikai küldöttség között.

Ami pedig egy újabb Gromiko-Vance találkozó lehetőségét illeti, az amerikai diplomácia „nagy örege”, Averell Harriman, New Yorkban kijelentette, hogy úgy tudja: júliusban valószínűleg Genfben ismét tárgyalóasztal mellett ül a két külügyminiszter. Harriman annak a véleményének is hangot adott, hogy „igen közel van” az új SALT-megállapodás!

HOGYAN RENDEZŐDNEK A NYUGAT-EURÓPAI SOROK A JÚLIUSI CSÜCS-ÉRTEKEZLETEK ELŐTT?

A dátum: július 16.—17. A színhely: Bonn. A résztvevők:

tán Bonnban sor kerül a még fontosabb nyugati gazdasági csúcskonferenciára.

Kimenetelén múlik, hogy sikerül-e enyhíteni a tőkés világban még mindig jelentős arányú, sok zavart okozó infláción, tudnak-e újabb munkaalakalmat teremteni a súlyos munkanélküliség elleni küzdelemben?

Politikai következményei a nemzetközi életben szintén érezhetők lesznek, bármi legyen a bonni „csúcson” hozott döntés: valamelyest befolyásolni tudja-e Nyugat-Európa az USA-t, vagy ellenkezőleg, a carteri kormányzat maga mögé sorakoztatja a Közös Piac országait? Az Egyesült Államok tárgyalási helyzetét a Szovjetunióval (vagy akár Kínával szemben) módosíthatja az, ami majd Bonnban történik július közepén.

HOGYAN RENDEZŐDNEK A NYUGAT-EURÓPAI SOROK A JÚLIUSI CSÜCS-ÉRTEKEZLETEK ELŐTT?

A dátum: július 16.—17. A színhely: Bonn. A résztvevők:

elnökhelyettesének vezetésével részt vett a JKSZ 11. kongresszusán. A küldöttség tagja volt Berecz János, a Központi Bizottság külügyi osztályának vezetője.

HOGYAN RENDEZŐDNEK A NYUGAT-EURÓPAI SOROK A JÚLIUSI CSÜCS-ÉRTEKEZLETEK ELŐTT?

A dátum: július 16.—17. A színhely: Bonn. A résztvevők:

elnökhelyettesének vezetésével részt vett a JKSZ 11. kongresszusán. A küldöttség tagja volt Berecz János, a Központi Bizottság külügyi osztályának vezetője.

gyo

60

Az 1978—79-es nyitászakor lesz tendje, hogy megkezdődött az és ha nem is valószínűleg Tiszántúl főváros utób említett a D. kinthetjük a D. voduományi Eg tési évenek.

Hat évtized al sen annak másod a Tiszántúl legna sűgűit oktató gyógyító bázisá magát a Debrecc dományi Egyeten

Oktat

A DOTE hallg többje Hajdú-B bolcs-Szatmár r Abauj-Zemplén rül az egyetemre után csaknem visszakerülnek a rületekre. Megy z tartozó terület egészségtügyi ellá gyítás színvonalá vetően a Debrecc dományi Egyeten szakemberek felk függ. Ugyanakkor működő vezető (legtöbbjük k kapt a diplomájá temre járnak vagy rendszeres zésre, tudomány jukhoz is a DOT gitséget, így alig vább bizonygatni egyétt benne el betegellátásban, szellemi irányító

Az oktatói mu mértékben segít Bihar megyei Tan za, amely hosszú lehetőség, hog tők a kórházi ág elméleti ismeret korlatlalt házasth Például az elmű ben vezették be a zett évközi blokk rendszerét, mely nen a hallgatók é napot töltenek a házak belgyógyás lyaín, így kerülve kapcsolatba az é alap- és szakellát naps teendőivel. példát: dr. Münci cens, kórházi főor dek óta onálló stú tében ismertet me tókat a fertőző kel, azok gyógyítá reivel.

A hallgatók. r részt vesznek a k delők, elsősorban a gyermekszakrendé kájában. Az ider hallgatók számára kollégium indult orvosi munka felá mel. Felsősz hall kezett a tanfolyam nemesak klinikai zettek: a „kororv megismertetésére a kiváló munkát vé orvosokat is (pl. é Béla, dr. Várallyai stúdium gyakorlat dereskei körzeti delő ad otthont.

Az egyetem e célja: kielégíteni a igényeket. Ez azt hogy a DOTE ké szerében azok a kerültek előtérbe tömegesen fordú amelyek gyógyítás gatókat a legkors meretekkel kell f Gondolok itt a népi tika határozatok y sából adódó egész endőkre, a mozgás tegekkel való fó ra, a speciális gor adatainak ismeret cukorbetegség, a munbetegségek, a ségek, a különböző tok stb. gyógyítás méstesen az egy gondot fordít az in tegeltással kapcs dern ismeretek okt

Tudomány

A Debreceni Orv nyi Egyetemen foly nos munka nag sokrétűségét jelzi tett oktatók szá egyetemen közel há lomás dolgozik. Kö mint nyolcvan kan zeheten pedig a

Megölték Észak-Jemen államfőjét

Pokolgépes merénylet áldo zata lett szombaton Ahmed Husszein al-Ghamsi, a Jeme ni Arab Köztársaság elnöki tanácsának vezetője, államfő — jelentették szombaton a kora esti órákban nyugati hírugynökségek az INA iraki hírugynökség gyorshírere hivalkozva. Az iraki hírugynökség a szanai rádió hivatalos közleményére alapozta értesülését.

A merénylet elkövetésének módjáról egyelőre ellentmondó hírek láttak napvilágot. A Reuter angol hírugynökség, idézve az INA szanai tudósítóját, azt jelentette, hogy a főváros repülőterét lezár ták, az országot hírzárlat vágja el a világtól. Az INA-tudósító szerint a jemeni vezetők az utódlás kérdéséről tanácskoznak. (MTI)

ter, a japán kormányfő, a ...
Piac legnagyobb orszá...
vezetői, továbbá a ka...
ai miniszterelnök. A té...
a nyugati gazdasági vál...
elhűződése ellen szücsé...
intézkedések, közös ga...
zdaságpolitika, közös valuta...
tika, közös energiapoliti...
kialakítására teendő ki...
etek. S természetesen po...
ai kérdések is: kelet...
gati viszony, enyhülés...
y felszültség?

sztyén bekevilágyulás, felével...
ó - CTK-MTI-KS)

kintettel arra, hogy a...
églátó az NSZK, a sorok...
ezésének feladatát...
idit kancellár vállalta...
ra. Már tárgyalta And...
olasz, Thorn luxembur...
niszterelnökkel és nem...
alos látogatás során...
purgban fogadta Giscard...
ang francia köztársasá...
tököt is. A nyugatnem...
llár számára személyes...
tőja alapján és a bonni...
ttikai helyzet miatt...
csak jól jön, hogy ilyen...
szerephez jut. (Melles...
Közös Piac rendje sze...
gy tudniük minden...
en más ország adja le a...
cek" tanácsának első...
lius 1-től éppen az...
a soros, Schmidt tehát...
gat-európai tőkés integ...
szavát is hallathatja a...
s az NSZK-é mellett...
s első napjaiban Bréma...
nek össze közös piaci...
rtekezletre a "kilen...
állam- és kormányfői...
ebb mint két hét múl...

ban tárgyal. A képen...
lamfő társaságában a

nban sor kerül a még...
bb nyugati gazdasági...
onferenciára.

enetenél műlik, hogy...
e enyhíteni a tőkés...
n még mindig jelentős...
sok zavart okozó inf...
tudnak-e újabb mun...
mat teremteni a sün...
unkanéküliség elleni...
emben?

kai következményei a...
közi életben szintén...
ők lesznek, bármi le...
bonni „csúcscon” ho...
ntés: valamelyest be...
ni tudja-e Nyugat...
az USA-t, vagy ellen...
a carteri kormányzat...
mögé sorakoztatja a...
Piac országait? Az...
t Államok tárgyalási...
t a Szovjetunióval...
kár Kínával szemben)...
thatja az, ami majd...
n történik július kö...

küldöttsége

lyettesének vezetésé...
szűsán. A küldöttség...
olt Berez János, a...
i Bizottság külügyi...
nak vezetője.

Oktatás, kutatás, gyógyítás egy helyen

60 éves a debreceni orvosképzés

Az 1978-79-es oktatási év nyitáskor lesz hatvan esztendeje, hogy Debrecenben megkezdődött az orvosképzés, és ha nem is volt még 1918-ban önálló orvosi egyetem a Tiszántúl fővárosának, ez utóbb említett esztendő teltelével Debreceni Orvostudományi Egyetem szüleitől évének.

Hat évtized alatt — különösen annak második felében — a Tiszántúl legnagyobb egészségügyi oktató, kutató és gyógyító bázisává nőtte ki magát a Debreceni Orvostudományi Egyetem.

Oktatás

A DOTE hallgatóinak legtovább Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár és Borsod-Abaúj-Zemplén megyékből kerül az egyetemre, és végzés után csaknem mindannyian visszakerülnek az említett területekre. Megyénk és a hozzá tartozó területek lakóinak egészségügyi ellátása, a gyógyítás színvonala tehát alapvetően a Debreceni Orvostudományi Egyetemen végzett szakemberek felkészültségétől függ. Ugyanakkor a területen működő vezető főorvosok (legtöbbször Debrecenben kapta diplomáját) az egyetemre járnak esetenkénti, vagy rendszeres továbbképzésre, tudományos munkájukhoz is a DOTE nyújt segítséget, így aligha kell tovább bizonyítani, hogy az egyetem benne él a tiszántúli betegellátásban, sőt annak szellemi irányítója lett.

Az oktatói munkát nagymerítékben segíti a Hajdú-Bihar megyei Tanács Kórháza, amely hosszú évek óta ad lehetőséget, hogy a hallgatók a kórházi ágyak mellett elméleti ismereteiket a gyakorlaton házasíthassák össze. Például az elmúlt esztendőben vezették be az úgynevezett évközi blokkgyakorlatok rendszerét, melynek keretében a hallgatók egy-egy hónapot töltenek a területi kórházak belgyógyászati osztályain, így kerülve közvetlen kapcsolatba az egészségügyi alap- és szakellátás mindennapos teendőivel. Csúpan egy példát: dr. Münich Dénes docens, kórházi főorvos évtizedek óta önálló stúdium keretében ismerteti meg a hallgatókat a fertőző betegségekkel, azok gyógyítási módszereivel.

A hallgatók rendszeresen részt vesznek a körzeti rendelő, elsősorban is a körzeti gyermekszakrendelő munkájában. Az idén a végzős hallgatók számára új speciálkollégium indult „A körzeti orvosi munka feladatai” címmel. Fél száz hallgató jelentkezett a tanfolyamra, melyet nemcsak klinikai oktatók vezettek: a „körorvosi” teendők megismertetésére felkérték a kiváló munkát végző körzeti orvosokat is (pl. dr. Juhász Béla, dr. Várallyai Gyula). A stúdium gyakorlatainak a deresszek körzeti orvosi rendelő ad otthont.

Az egyetem legfontosabb célja: kielégíteni a társadalmi igényeket. Ez azt jelenti, hogy a DOTE képzési rendszerében azok a betegségek kerültek előtérbe, amelyek tömegesen fordulnak elő, amelyek gyógyítására a hallgatókat a legkorábbi ismeretekkel kell felkészíteni. Gondolok itt a népesedéspolitikai határozatok végrehajtásából adódó egészségügyi teendőkre, a mozgásszervi betegségekkel való foglalkozásra, a speciális gondozás feladatainak ismertetésére (a cukorbetegség, az autoimmunbetegségek, a vesebetegségek, a különböző daganatok stb. gyógyítására). Természetesen az egyetem nagy gondot fordít az intenzív betegellátással kapcsolatos modern ismeretek oktatására is.

Tudományos élet

A Debreceni Orvostudományi Egyetemen folyó tudományos munka nagyságát és sokrétűségét jelzi a minősített oktatók száma is: az egyetemen közel hatszáz diplomás dolgozik. Közülük több mint nyolcvan kandidátus, tízenhat pedig a tudomá-

nyok doktora. Szabó Gábor rektor és Kesztyüs Loránd egyetemi tanár tagja a Magyar Tudományos Akadémiának. Összesen negyvenhárom egyetemi tanár, csaknem harminc egyetemi docens és közel száznegyven egyetemi adjunktus tevékenykedik a Debreceni Orvostudományi Egyetemen, ahol az anyagcsere-, a daganat-, az endokrinológiai, a kemoterápiás és az immunológiai kutatás alkotja a tudományos élet fő profilját.

A tudománypolitikai irányelvek leszögeztek: növelni kell a tanszéki kutatások számát, javítani kell azok minőségét. Mi a helyzet ezen a téren Debrecenben? Sajnos a fejlődéshez korlátokat szabnak az anyagiak. Az utóbbi esztendőben az Egészségügyi Minisztérium a korábbi hatékonyabb segítséget nyújtott a tudományos élet fejlesztéséhez, ám, sajnos, az még most sem elegendő. Ahhoz, hogy ne „szunnyadjon” az egészségügyi ellátás javításában felbecsülhetetlen értéket nyújtó kutatómunka, a Debreceni Orvostudományi Egyetem a múltban sem nélkülözhetett, a jövőben még inkább nem mellőzheti a megyei és a városi tanács segítségét, anyagi és erkölcsi támogatását, a debreceni üzemek, intézmények közreműködését. Ez utóbbival kapcsolatos: a BIOGAL Gyógyszergyár és a MEDICOR Művek Debreceni Orvosműszer-gyára például jó kutatóbázis lehet a DOTE-nak. Az utóbbi idők hasznos kezdeményezése: a MEDICOR és a DOTE szociálisták együttműködési szerződést kötött. A közeljövőben a MEDICOR egy kutató fejlesztő laboratóriumot helyez el a Debreceni Orvostudományi Egyetemen. Az ipari kapcsolatokon túlmenően az egyetemnek szocialista szerződése van a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetével, s állandó műszerbeszerzési egyeztetéseket folytatnak a Kossuth Lajos Tudományegyetemmel.

Lemérhető eredményei jelentkeztek az orvostudományi egyetemen is a Debreceni Akadémia Bizottság megalakulásának, amely a Debrecenben folyó sokrétű kutatómunkákat igyekszik maximálisan összehangolni. Az egyetem elméleti tömbjének felépülte óta nőtt mind a hazai, mind pedig a külföldi szakemberek érdeklődése a Debrecenben folyó tudományos kutató-gyógyító munka iránt. Azóta számos kongresszust, szimpoziumot és tudományos ülést rendeztek Debrecenben, neves hazai és külföldi szakemberek részvételével.

A gyógyító munka

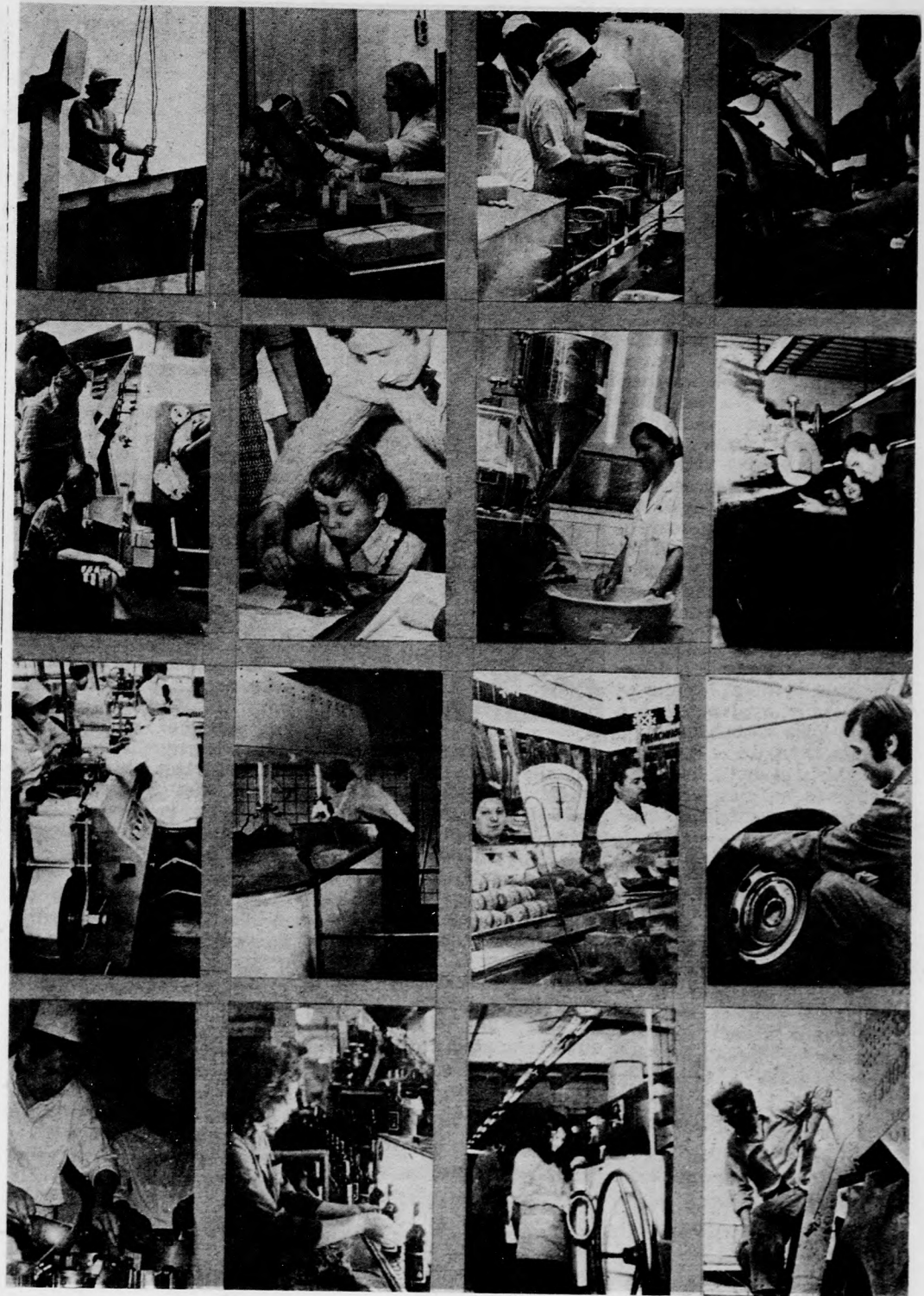
A megye legnagyobb egészségügyi intézménye fontos szerepet játszik a megye betegellátásában is. A rendelkezésre álló 1755 ágyon évente több mint 47 ezer beteget kezelnek. A betegeknek hatvan százaléka — ez szinte természetes — hajdú-bihari lakos. A klinikák elsősorban olyan speciális feladatokat látnak el, melyek a megye más egészségügyi egységeiben nem oldhatók meg. Például a mellkasi, a szív- és az idegrendszeri sebészeti kezelése, vagy a szaruhártya-átültetés, a művesekezelés, a vérképzőszervi megbetegedések gyógyítása, a daganatos betegek kobaltsugarazása, vagy a radioizotópokkal történő betegséggallapítás, gyógyítás.

A fekvő betegek ellátása mellett az egyetem — a többi orvostudományi egyetemhez viszonyítva — egyedülállóan nagy terhet vállal a rendelőintézeti járóbeteg-ellátásból is. Az egyetem vezetői arra törekedtek, hogy az úgynevezett rutinesetek helyett elsősorban olyan betegek kerüljenek klinikai gondozásba, akiknek speciális kivizsgálása, illetve gyógyítása máshol nem oldható meg. A debreceni klinikákon jelenleg negyvenkét speciális szakgondozáson vizsgálgatják és gyógyítják

a különböző megbetegedésben szenvedőket.

Az egyetemre háruló, országos viszonylatban is magas számú betegforgalom nem kis súlyú teher a klinikusok vállán. Ennek természetesen velejárója: az egyetem oktatói csak nagy erőfeszítések árán tudnak kellő időt fordítani az orvostan hallgatók oktatására, a szakorvosok továbbképzésére és a tudományos munkára. Lelkiismeretességüket, áldozatvállalásukat bizonyítandó: a Debreceni Orvostudományi Egyetemen az oktató, illetve a tudományos munka nem megy a gyógyítás rovására.

A betegellátásban tehát osztozik az egyetem más egészségügyi intézmények gondjaiban. S ha közösek a gondok, közösek a feladatok is. A DOTE néhány éven belül megépülő központi mosodája több más, egészségügyi egység mosásgondjait is megoldja. Megindítják a fogorvosképzést is, elsősorban azért, hogy hathatósan járuljon a Tiszántúl fogbetegségeinek ellátására. Az egész megye gondja a rákos betegek sugárterápiás gyógykezelése. Van ugyan kobaltágyú, csak éppen nem lehet kihasználni kellőképpen. A gyógykezelésre szoruló betegeket az úgynevezett aktív ágyakon kell elhelyezni és sokszor (kevés ágy lévén) csak késve tudják elkezdni a sugárkezelést. Éppen ezért tervezi az egyetem, hogy a közeljövőben holtseterű fektetőt építtet, ahol az eddigiekhez képest olcsóbban, gond- és problémamentesen, főleg pedig még idejében tudják fogadni és gyógyítani a sugárkezelésre szoruló betegeket. Román Dénes

„MINT AZ IZMOK, HA DOLGOZIK AZ EMBER” (JÓZSEF ATTILA)
(Közszeghy György és Szabó Imre felvételei)

Hazai, nagyban

Dollár helyett forintért

Legtöbbször csak szakemberek szűk köre ismeri tőyiról-hegyire egy-egy fejlesztési elhatározás indokait. A magunkfajta laikusok előtt csak nagyvonalakban ismertek az olyan tények, mint az például, hogy a négy milliárd forint fejében létrehozott dunaiújvárosi hullámpapírgyárban más célra nem alkalmas lombosfát, szalmát, hulladékpapírt dolgoznak fel. Másfajta eset. A gyulai hűskombinát 1,3 milliárdba kerül, s természetes, hazai nyersanyagokat használ. Am úgy, hogy a fehérjében gazdag hulladékot hűstiszításhoz használja, s nem — mint sok más vághőidőn, hűstiszításhoz — a szeméttel. Mert ez volt a melléktermékek sora, miközben tőkés valutáért nagy mennyiségben kényszerültünk hűstiszított vásárolni a takarmányozáshoz! Hosszú időbe telt, míg minden érintett helyen belátták: célszerűbb kialakítani a hazai hűstiszítómezek hálózatát, mintsem évről évre több millió dollárt adni ezért a termékért.

Külföldről vásároltuk, ezután majd a Borsod megyei Erdőbényéről kerül a növényvédőszer-iparba az a gyöngykovaföld, melyet ún. vivónagyként használnak. Nemcsak hazai szükségleteinket fedezhetjük, hanem kivitelre is jut az építőiparban nélkülözhetetlen perlitből, ha a gyakorlatba ültetik át a napjainkban készülő beruházási terveket. Folytathatjuk a sorolást a bauxitbányászattal, a Bito II. és a deáki munkahelyek építésével, azután az idén kitermelendő 2,15 millió tonna köoolajjal, 6,9 milliárd köbméter földgázzal, mindazokkal a tervekkel, ténnyekkel, amelyek azt bizonyítják, nem vagyunk annyira szegények nyers- és alapanyagokban, mint azt sokan vélik, gondolják.

Több utat járva

Visszont a szükségesnél szegényebbek vagyunk öleletekben, rugalmasságban, makacs célrátörésben, már ami a rendelkezésre álló javak minél teljesebb hasznosítását illeti. Változatos utak kínálkoznak pedig ahhoz, hogy célba érkezhessünk! Sáfárkodhatunk jobban a hazaival például úgy, hogy a kivitelben mérsékeljük az anyagok, a félkésztermékek árnyát, s növeljük az olyan termékekét, amikben minél több nagy értékű fizikai, szellemi munkát adhatunk el. Ilyenek egyebek

között a hírközlést szolgáló átviteltechnikai berendezések; viszonylag kis anyagérték, nagy munkaérték. Nem véletlen, hogy ezeknek az eszközöknek mind a termelése, mind a kivitele az ötödik ötvenes tervben megkészszerződik.

Járhatunk azon az úton is, ahol a műszaki fejlesztés kamatait zsebeljük be. Így például megfelelő technológiai változtatásokkal öt esztendő alatt tízezer kilométerrel növelhető a tehergépkocsi ábronsok átlagos futásteljesítménye. A fajtágon acélfelhasználást pedig azzal is mérsékelhetjük, ha előnyt kap a súlylétszámú kovacsosítás. E technológia nemcsak nagyban mértékpontosított tesz lehetővé, hanem tekintélyes anyagmegtakarítást szintén, az ún. szabadon alakított hasonló rendeltetésű termékekkel összevetve körülbelül egyharmadnyit.

Valamit, valamiért

Természetesnek tarthatjuk a súlylétszámú kovacsolás drágább, mint a hagyományos, de korántsem annyival, hogy ne erné meg a befektetést. Ahogy jól kamatoznak azok a többlet költségek is, amelyeket a már kimerült, vagy kimerülőfélben lévő olajmezők újbóli termelése foglalása — a széndioxid besajtolásos másodlagos-harmadlagos művelés — követel. Még így is olcsóbb ez az olaj, mint az importból származó. Kifizetődő az a ráfordítás is, aminek fejében 1970 és 1980 között egyharmadával csökken a klinker előállításához szükséges energia, s a példatárból még seregnyi más illusztráció emelhető ki, de talán ennyi is elég, hogy bizonyítsuk: mód van a birtokunkban levő javak jobb, célszerűbb hasznosítására.

Ne feledjük: az ipari termelési költségek hetven százaléka az energia- és az anyagok ellenértéke! Egy százalékos mérséklése e kiadásnak, évente 4,5—4,6 milliárd forinttal egyenlő! Nagyban is kifizetődő tehát föl kutatni, számontartani, terveinkbe beilleszteni mindenfajta olyan lehetőséget, ami növeli a nagyban hazaiak kamatoztatását, legyen az bauxit, köoolaj, fa, kezessünk! Sáfárkodhatunk jobban a hazaival például úgy, hogy a kivitelben mérsékeljük az anyagok, a félkésztermékek árnyát, s növeljük az olyan termékekét, amikben minél több nagy értékű fizikai, szellemi munkát adhatunk el. Ilyenek egyebek

Mészáros Ottó

Ember és munka

„Illik mindenről tudnom”

Vallató Péter üzletigazgatót keresve, az Arany Bika Szálloda telefonközpontjában megszólaló kedves női hang minden esetben türelemre kéri a telefonálót — alig volt kivétel próbalkozásaim során — hiszen a nagy hírű vendéglátóház vezetője keveset tartózkodik az irodájában. És valóban: egy ilyen sokrétű munkakört képtelenség jól ellátni csak az íróasztal mellől, forgószékben ülve, telefonutasításokat adva.

A beszélgetés első percében feltűnik egy kis jegyzetfüzet, amit az üzletigazgató minduntalan elővesz, majd újra a zsebébe süllyeszt. Ezenkívül a napról, a mindennapi élet elengedhetetlen és hasznos tartozékai, ugyancsak zsúfolásig teleírva.

— Valóban ennyi tennivalója van egy üzletigazgatóknak?

— Egyáltalán nem panaszképpen mondom, de igen. Illik mindenről tudnom: kik laknak a szállodában, milyen csoportok érkeznek legközelebb, milyen rendezvényekre készülünk. Ezeket kívül persze a mindennapos vezetői feladatok is folyamatos munkát adnak. A fontosabb munkaterületekre jelentkező dolgozókat szeretem magam elbírálni, a házban tevékenykedő számtalan kollektíva gondjáról, bajjáról, örömeiről is értesülnöm kell nap mint nap. Amit tudok, azonnal elintézek, a megmaradót teendőket pedig feljegyzem, így nem maradhat el semmi. Sokszor hatnyolc kérdésben is szinte egyszerre kell dönteni, hiszen akadnak olyan esetek, amik nem tűrhetnek halasztást.

— Ez utóbbi sürgős esetek mostanában mindennaposak az Arany Bika Szálloda életében, amely a megszépülés, átalakulás hónapjait éli. Milyen most az üzletigazgató közérzete?

— Öszintén izgatott vagyok: nagyon várom, hogy kialakuljon a végleges helyzet, bár én túlságosan is elfogult vagyok, ha erről a témáról esik szó. Több mint tíz évvel ezelőtt kerültem Debrecenbe, mégpedig a fővárosból, vendéglátó-dinasztia sarjaként, néhány éves szakmai múlttal a hátam mögött. Nem tagadom, kevés bizakodással. Ide nősültem, kezdem megszeretni az Arany Bikát, a várost, az itt élő embereket — az alföldieket. Ma már elszakíthatatlan szálak kötnek Debrecenhez, amihez párosult az az óriási szépítési, átalakítási munka, amelyet ezekben a napokban élünk át. A cél világos: a kollektívával közösen eljuttathatjuk a szállodát egy olyan nivóra, ami megfelel majd a nemzetközi követelményeknek, a megnövekedett városi igényeknek. Mindezt a patinás jelleg megőrzésével szeretnék elérni. Ha erre a közös és izgalmas feladatra gondolok, csakis jó közérzetről számolhatok be.

— Mi a sava-borsa ennek a munkakörnek?

— Számtalan munkaterületet foglal magába a vendéglátás szó, véleményem szerint egyetlen szempontot kell érvényesíteni minden esetben: a vendég-

gel való bánásmód lehető legjobb formájára rátalálni. Ez a legnehezebb, hiszen sokféleek vagyunk, ezerféle igényrel. Azért itt is van ABC: az örökké megkövetelt tisztaság, a fegyelmezett, udvarias magatartás, a jómodor és a szakmai megújulási készség. A munkaterületemről szólva csak annyit mondanék, hogy nagy segítséget jelentenek a helyetteseim, képtesebbek szólna a szállodaipari gépezet pillérei: a szállodai és éttermi üzletigazgató, az áruforgalmi vezető, a műszaki vezető, a bisztró vezetője és természetesen a kisebb munkacsoportok élén állók. Ebben a szakmában csakis közös munkával érhetünk el sikereket.

— Mi izgatja a legjobban ezekben a napokban az üzletigazgatót?

— Izgatottan várom a rekonstrukció végét. Szeretném, ha az újonnan megnyitott Hortobágy termünk véglegesen a város legjobb vacsorázóhelye maradna.

— A Magyar Szálloda Szövetség tagja és az Arany Bika kombinát igazgatójaként nemegyszer járhatott külföldi szakmai úton. Gondolom, néhány itthon is hasznosítható ötlettel tért haza.

— Sokat jelentenek számomra ezek a szakmai utak, próbálok is néhány hasznos ötletet hazahozni. A litván vendéglátás minden elképzelést felülmúló, nyugat-németországi utam érdekes tapasztalattal szolgált: a vendég minden kérdését teljesítik — megoldhatatlant nem ismernek — lényeg, hogy költson.

— Ha már itt tartunk: a magyaros vendéglátás világhírű. Nem kopott el kis rész ez a jelző?

— Továbbra is erősölgünk — minduntalan tapasztalom — a magyar népi muzsika. A konyhára már óvatosabban lehetünk büszkéek. A nemzetközi idegenforgalom fejlődésével a különböző népek konyhái is egyre inkább közelítenek egymáshoz — jobbak lesznek.

— Mi lehet a több mint egy évtizede ugyanazon a helyen, vezetői munkakörben dolgozó számára a továbblépés?

— Itt maradni és jobban csinálni. Bonyolult dolog a vendéglátás, aminek büvököréből szabadulni, azt hiszem soha nem tudok. Ha jól dolgoztunk, akkor is mindig az az érzésem, hogy jobban is csinálhattuk volna...

Kiss Dezső Péter
Fotó: Fekete Gábor

SZÁNTÓ TIBOR

„DÍSZUDVARA”

EGY TIPOGRÁFUS ÉLETMŰVÉNEK BEMUTATÓJA DEBRECENBEN

Éppen egy esztendeje, hogy Erdélyi János Tótfalusi Kis Miklós-díjas életművének debreceni bemutatását a „Díszudvar” címmel méltatta Rényi Péter a Népszabadság hasábjain. E találó címet szívesen vállalják a rendezők — a KLTE Könyvtára és az Alföldi Nyomda könyvművészeti bemutatók jelszavául. De mi is a rendezők szándéka a rendszeresen ismétlődő kiállításokkal? Nem más, mint a jelenkor kiváló tipográfusainak, a könyvművészet mestereinek életműven keresztül bemutatni — kiállítások és könyvművészeti előadások során — könyvkultúránk elmúlt évtizedeit és fejlődésvonalát.

Ennek a törekvésnek egyik újabb megnyilvánulása volt Szántó Tibor Munkácsy-díjas könyvművész kiállítása.

Az elmúlt hetekben — e kiállítás alkalmával — a magyar könyvkiadás és a könyvművészet egyik legkiválóbb hazai képviselője, a szakmának minden területén mélyen értő tipográfus életművében gyönyörködhetett a könyvet szerető és a könyv látványában esztétikai örömet találó közönség.

Szántó Tibor munkásságát méltatva Horváth György azt a régebben általános nézetet taglalja, hogy a tipográfia hálátlan művészet lenne: „A tipográfia — alkalmazott művészet. A szolgálatban fejezi ki önmagát, abban teljesedik ki szépsége, hivatása. Saját önmegvalósításának egyetlen útja van — a teljes azonosulás. A tipográfia épp ezért hálátlan művészet is. Nincsenek hangos sikerei, igaz, «csendesek» se nagyon. Művészeit nagyon kevesen ismerik, hiszen nálunk nem szokás «kolofont olvasni». Ami «közben» van a papírgyártástól a könyv megtervezéséig, kiszűrésén, tördelésén, korrigálásán, kinyomtatásán át egészen a bekötésig, az «nem ránk tartozik».

Az elmúlt évtized folyamán könyvkultúránk területén azonban igen nagy fejlődés tapasztalható. Már nem csak a magyar könyvkultúra megteremtőinek, Misztótfalusi Kis Miklósnak, Kner Imrénének, Tevan Andornak a nevét és munkásságát ismerik, hanem jelen korunk neves tipográfusainak — így Lengyel Lajosnak, Szántó Tibornak, Haimann Györgynek, Székely Jánosnak, Erdélyi Jánosnak működését és életművét is érthető figyelemmel kísérik.

E meggyőződésünket erősíti Boldizsár Iván Szántó Tibor kiállítása elé írt gondolatsora is: „Egy önfejlődő művész, úgyszólván láthatatlan alkotó kiállítása ez... Mégis, ha kezünkbe vesszünk egy magyar könyvet, nem kell fellapoznunk a kolofont,

első pillantásra tudja, nemcsak a bibliofil, de az olvasó is, hogy a borító vagy a könyvfedél Szántó Tibor műve. Megismerjük, mint barátaink kézírását. Összehasonlíthatatlan, mert a grafika és a nyomda nyelvén fejezi ki az író szándékát, a könyv szellemét. Összetéveszthetetlen, mert úgy fogad magába korokat, úgy ölel fel stílusokat, hogy a könyvművészet nyelvén újraterejt”.

Szántó Tibor, Munkácsy-díjas könyvtervező-tipográfus 1926-ban nyomdásztanulólként kezdte pályáját, amely

közébe hozza mindazokhoz, akik gyakorlati művelői, vagy barátai a szép betűnek” (Szántó T.).

Szántó Tibor a felszabadulást követően már a hazai nyomdászat elismert szakembere, s a feladatok sorával bízzák meg. Így 1949-től napjainkig a Magyar Grafika szerkesztője, 1951-től a Kosuth Nyomda osztályvezetője, 1952-től a Móra Kiadó művészeti szerkesztője, 1962-től a „Magyar Helikon” művészeti vezetője, 1971-től az Intergrafik főszerkesztője.

Alkotásai, a gazdag művészi fantáziával kialakított változatos formálású kötetek, Szántó Tibor klasszikus modern stílusú törekvéseit bizonyítják, a betű, a papír, a nyomtatás, a kötés harmonikus egységének megvalósításával. Egyedi kötésterveivel — bórintarzia, bőrkötés, fólia nyomással, svéd fémréteges bőrkötés — a szakmabeliek legnagyobb elismerését vívta ki.

XVI. századi — anatómiai illusztrációk hasonmás kiadásai. Tolmácsolásában a magyar művelődéstörténet sok, értékes hasonmás kiadásában is gyönyörködhetünk. Pl. a Chronica Hungarorumban, a nemzet krónikájában, amely az egyetemes nyomdátörténetnek is érté-

kes dokumentuma, az Anjou Legendáriumban, amely különleges szépsége miatt a magyar reneszánsz könyvkultúra jelképévé vált, a Bibliotheca Corvinianában, amely a világszerte szétszórt korinák legszebb lapjait mutatja be — s még számos művel folytathatnánk a sort.

Szántó Tibor a hazai nyomdászat múltjának kutatója is. Anno 1800... Elfelejtett hazai nyomtatványok (1972), A szép magyar könyv (1973), A magyar sajtó képeskönyve (1973) című munkáival — a nyomdásztörténet legjelentősebb zugainak bemutatásával — adalékokat kíván nyújtani egy szakma önismeretéhez.

Elen jár nyomdai művészetünk formálásában. Széles körű érdeklődésre mutatnak az általa tervezett több száz kiadványon túl reklámgrafikái, aprónyomatványai, katalógusai, plakátjai, folyóirattervei (Magyar Grafika), amelyek mind különböző egyedi tervezésű címmegoldásokat mutatnak.

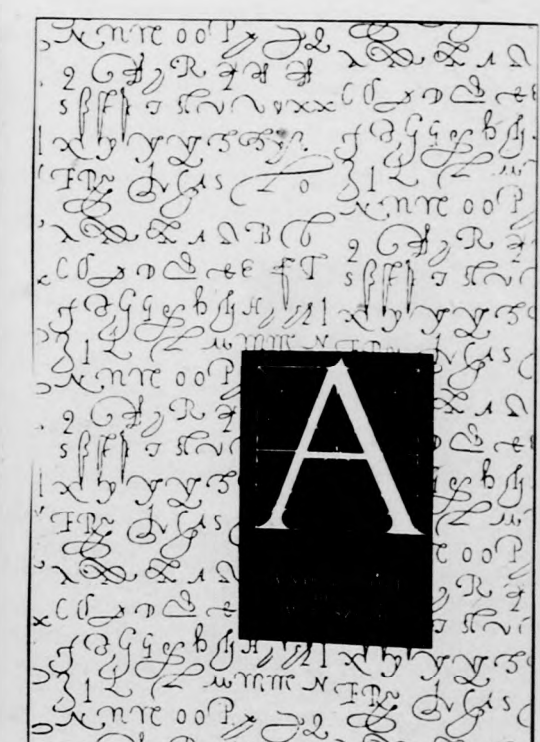
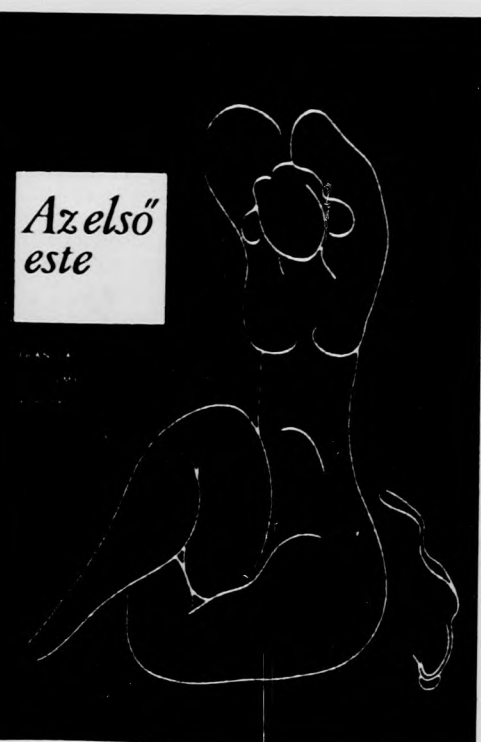
Rendszeresen részt vesz a nemzetközi nyomdásztörténeli és könyvművészeti kiállításokon (Párizs, London stb.), s a Magyar Grafika hasábjain rendszeresen és részletesen beszámol a legfrissebb szakmai „szenzációkról”.

Művészi hitvallása: kötött formájú betűvel fejezni ki korunkat, a tipográfus művészi szándékait szerényen alárendelve a mű funkcionálisnak, az író mondanivalójának. Könyvművészeti remekei nemzetközileg is elismertté tették nevét. Munkásságát 1964-től arany- és ezüstérem, diplomák fémjelzik, amelyeket a „Legszebb könyvek a világon” versenyen, a lipcsei, a moszkvai, a szófiai, a Sao Paulo-i könyvversenyeken nyert.

1971-ben Munkácsy-díjat, 1978-ban Tótfalusi Kis Miklós-díjat kap.

Számos hazai és külföldi kiállításon vált ismertté teljes életműve.

Both György

„A fejlődés kívánják, ha nagyobb figyelmet fordítanak rájuk.” (Az MSZMI zataból)

Marx Károly mai fogalmaink szerint kérdezz-felelek játékból — leányvárra arra a kérdésre az édesapa által a béri tulajdonság, „Az egyszerűség”

Egy munkasemmel vezetői posztura minisztárol hallott ezt a véleményét, közülünk, vezetői ő mégis megmaradt, amilyen az. Közvetlen, szerény most is. Éppúgy vele érteni, mint Aligha illethet em dicsőretek kommun Szerénynek lenni, hebbé akkoráker, az elismerés, lehetősége csalog kedvezőbbek az elis körülmények, hogy úgy mondjuk, sel járó „hatalom” jut valaki. Nehezy oylan körülmény amikor a kisebb korlátozott anyag kez különben is sz puritánuságot par amikortársadalm mindennapi mun minden percét a berek között tölti.

Az egyszerűség nisták egyik legsz tulajdonsága volt időben. Lenin az első pillanat tenni magát a do legnehezebb kérd mert azonosulni megekkel. O nem dett” a munkások rásztozkodhoz, erre szüksége, hiszen minden fájdalomjukban, úgy nagy, mint az okosabb, tabb testvér. S me ben azonosulni t ezért tudta kimo dolataikat, vagyai galmazni céljaika vezetni őket.

Lenin és a marxizmus többi na munkásmozgalomnak példája arra nunket, hogy a oly nagyra tartot egyszerűség, nem fitogtatása, nem v lomadtán felőleli amelyben felszele rüszegét hajszozni emberek között.

ELLEN A POL A Ganz Műszer te száoztvenzer d gépkocsi-műszerfa képen: A Polskí F lenörzik csomagol (M)

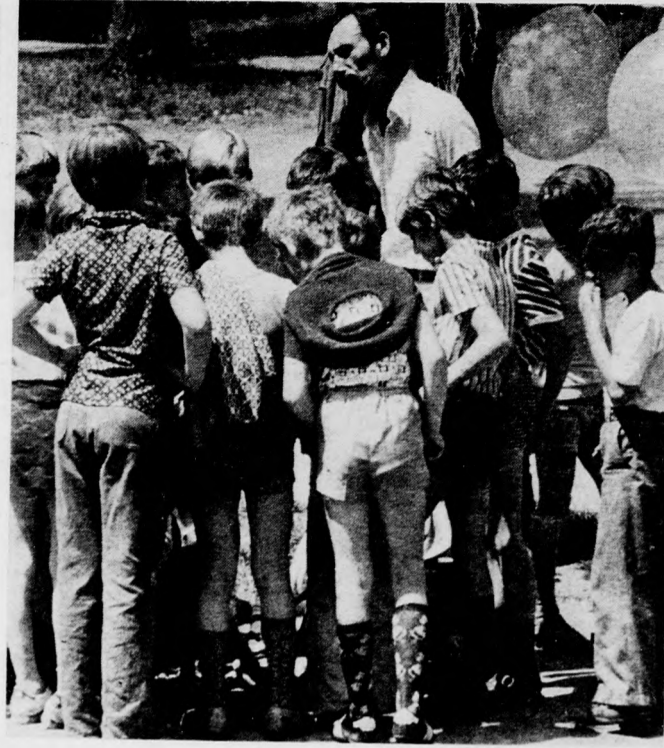
NYÁR A NAGYERDŐN

A Nagyerdő Debrecenhez ugyanúgy hozzátartozik, mint a Nagytemplom, a Péterfia vagy a Kossuth-szobor. Nemcsak a várost, de a város történelmét is kifejezi. Így a múltat is hordozza, meg továbbítja az állandóságot a jövőnek. Írtak róla operett-dalokat is, de megörökítették a magyar irodalom legszebb versei is. Fái alatt sétált Csokonai, padjain megpihent Tóth Árpád és otthonos volt benne Szabó Lőrinc is.

Ma a Nagyerdő a város legimpozánsabb, legszebb parkja. Belelégi a város zajába, csendet és nyugalmat áraszt. Védett terület, a miénk, tehát magunknak őrizzük. Velünk él nem mindegy hogy hogyan. Gondoskodásunkat meghálálja s örömeinket épp ezért visszhangozza. Mert a nyárnak a Nagyerdőn különös varázsa van. Befogadja mindazokat, akik szeretettel közelednek hozzája.

A gyerekeket különösen is szereti, kitarja előtte sétányait, játszótereit. S ilyenkor nap mint nap be is népesül. A játékra ugyanúgy lehetőséget ad, mint a pihenésre, az éltető sétákra. Öreg, fiatalok, magányosok, szerelmesek, óvodások, vakációzó diákok mind elférnek benne. Nem fukarkodik szépségével, nem finnyás az áradó örömről. Csak egyre érzékeny: a kiméletlenségre. Az emberi durvaságot megsínyli, annak jegyeit sokáig magán viseli.

Jó itt csendben nézni a fákat, érezni a derűt, mely mindent áthat — írta egyik szerelmese. Derűje, békéje nyáron bontakozik ki igazán. S az által leginkább, hogy emberivé válik. Vigyázunk hát rá, hogy az utánunk jövő nemzedékek is ezt a derűt kapják majd örököül s örömeit élvezve minket is dicsérjenek.

TAAR F

A minap orvosprof...
 — Emlél... musokra?
 — Óh, h... honnan jut...
 — Most... került a je...
 — Gyere... a rigmusok...
 Nehéz, o... mozdulatai...
 derűsen es...
 naplót és i...
 ben újra o...
 sodrában.
 Ezt azón...
 1971. má...
 gettek az á...
 kára és tar...
 El nem tud...
 Sötét öltöz...
 milyen ner...
 Pohár páll...
 fölkerjenek...
 Engem? Pe...
 követő ével...
 gait, osztot...
 járás főjeg...
 Amikor azt...
 habogva kö...
 hogy nem a...
 leszek jelöl...
 professzorr...
 ciklusban is...
 tetnek örve...
 — Hogy...
 De hát, ha...
 minek más...
 Kicsit hü...
 mondták:
 — Most e...
 Na, anny...
 ból, hogy h...
 kedni kell...
 hogy ha ne...
 ban, akkor...
 retnék, ha...
 Olyan szép...
 tóttam. Ki...
 — Rend...
 ha Schnitz...
 emiatt!
 Attól nem...
 széltek már...
 arra gondo...
 egyszerű e...
 évtized mű...
 szettem a...
 ban is voks...
 — Hogy...
 vendégeim...
 — Úgy, h...
 jelölt az MF...
 a hatalomér...
 be, a többi...
 között futot...
 is, egyenes...
 És az a töb...
 riban — mi...
 vértezett re...
 merettel.
 Így történ...
 tyóújfaluban...
 is róla. Meg...
 tem. Külön...
 magát viszo...
 leterített as...
 rok között. E...
 újra megme...
 után, amily...
 eközben sok...
 meghaltak...
 zony, a tor...
 be öltözött...
 előtt, miköz...
 met". S tán...
 is hozzájár...
 csak fokoz...
 megnyilatko...
 fogadtak jel...
 éreztem akk...
 az a perc; é...
 dést, terhet...
 újrakezdés...
 jén — negy...
 tott népgyűl...
 taimra és é...
 embert a szó...
 tak illúzióm...
 natig sem g...
 lehet profess...
 is jó kifejez...
 mi ellenfele...
 is lehattunk...
 nős tisztelet...
 ugyanazokat...
 személyes k...
 koznak fel t...
 végképp nem...
 zetközi hírű...
 múlttal kelle...
 színházgag...
 biztos abban...
 nem volt-é...
 re.
 Választási...
 lal el Magyar...
 tem. Fölállt...
 jelölésemet...
 régóta ismer...
 kezdeti, nehe...
 Nagy tepsot...
 megtette a...
 emberek, azé...
 dig rendes...
 Legfeljebb a...
 löle!" S leült

TAAR FERENC:

FÉNYKÉPEIM

A minap föl hívtam telefonon Schnitzler József orvosprofesszort.

— Emlékszel még azokra a kis választási rigmusokra?

— Oh, hogye! — válaszolta nevetve. — De honnan jutott az eszedbe?

— Most rendeztem a képeimet, s kezemből került a jelölőgyűlésünk fotója.

— Gyere ki hozzám, majd összeszedjük azokat a rigmusokat.

Nehéz, operációs nap volt mögöttem, látszott a mozdulatlan, hogy fáradt, de a szeme élénken, derűsen csillogott, amikor előhúzta a vaskos kis naplót és fölidézte a versikéket. És akkor lélekben újra ott voltunk megint a lázas, szép napok sodrában.

Ezt azonban meg kell magyaráznom. 1971. márciusának egyik korai reggelén kicsengettek az ágyból. A berettyóújfalui járás párttitkára és tanácselnöke tisztelt meg a látogatásával. El nem tudtam képzelni, mi járhatban lehetnek. Sötét öltözékükről mindjárt láttam, hogy valamilyen nem mindennapi ügyben kereshetnek. Pohár pálinka után elmondták: azért jöttek, hogy fölkérjenek képviselőjelöltnék. Nagyon néztem. Engem? Persze, mondták, hiszen a felszabadulást követő években ott voltál, védted az újszászok jogait, osztottad a földet, majd később te voltál a járás főjegyzője és első tanácselnöke, ismernek. Amikor aztán az első csudálokzás után hebeveg-habogva köszönetet mondtam, hozzátették még, hogy nem egyedül jelölnek ám, hanem kettesben leszlek jelölt Schnitzler Józseffel, a Kossuth-díjas professzorral, aki egyébként már a megelőző két ciklusban is a járás képviselője volt, és közzseretnek örvend, biztosan ismerem.

Hogye ismerném! — mondtam. — Barátom. De hát, ha szeretik és meg vannak vele elégedve: minek másik jelölt? Kicsit hümmögtek, köhécseltek, majd azt mondták:

— Most ez a helyzet. Na, annyit már értek a politikához tapasztalatból, hogy ha „ez a helyzet”, akkor nem érteledkedni kell, hanem cselekedni. Megjegyezték még, hogy ha netán nem vállalnám a dolgot így, pártban, akkor sincsen harag. Mindenestre azt szeretném, ha vállalnám, azért is jöttek személyesen. Olyan szépen, kedvesen mondták, hogy meghatódtam. Kitöltöttem még egy pohárkával:

— Rendben van, de azt igazán nem szeretném, ha Schnitzler barátom megnehezítene rám emiatt!

Attól nem kell tartani — nyugtattak meg — beszéltem már vele erről. No, hát akkor legyen! S arra gondoltam hirtelen: milyen különös öröm, nagyszerű érzés lesz majd odaállni újra — két évized múltán! — azok elé, akikkel egykor ösztöztettem a vállamat, és akik már ifjunc koromban is voksoltak rám egyszer.

Hogy-hogy? — szaladt föl a szemöldökük a vendégeimnek.

— Ugy, hogy én már 47-ben is voltam egyszer jelölt az MKP listáján, amikor tíz párt versengett a hatalomért. Igaz, csak az első kettő kerülhetett be, a többi nem, a mi listánkról, s én a „többi” között futottam. De azért nagyon szép volt az ügy is, egyenesen fölemelő egy ifjú ember számára. És az a több mint száz négyülés, amelyet akkoriban — mint jelölt — tartottam, egy életre fölvertett retorikai tanulságokkal, meg emberismerettel.

Igy történt hát, hogy újra jelölt lettem, Berettyóújfaluban. És ime, itt van az előkerült fénykép róla. Megmelegsik a szívem, ahogyan nézgetem. Különös érzés, amikor az ember a régi önmagát vizsgálja. Ott ülünk sorban a hosszú, leterített asztal mellett, fénylő arccal, virágosok között. Nagy dolog volt ám az nekem, amikor újra megmérte a nép, meghozza két olyan évized után, amilyen nemcsak elzúgott fölöttünk, de eközben sokan el is hulltak, utat tévesztettek, meghaltak, vagy hitványank bizonyultak. Bizony, a torkomban dobogott a szívem ott, a sötétben őltözött, zászlok alatt bevonult falusi küldöttek előtt, miközben elmondtam a kis „szűzbeszédet”. S tán a mélyről jött, igaz és őszinte szó is hozzájárult a hangulat fölízásához, amelyet csak fokozott jelöltársam bócsa, szívhez szóló megnyilatkozása. Mindketünköt egyhangúlag elfogadták jelöltnék. Zúgott a taps, az éljen, s úgy éreztem akkor: életem egyik csúcsa és koronája az a perc; érdemes volt vállalni minden küzdelmet, terhet, elhanyagolások utáni talpraállást és újrakezdést. Olyasmit éreztem, mint annak idején — negyvenhét nyarán — a tucatszámra tartott négyülés idején, amikor sikerült gondolataimra és érzéseimre ráhangolnom negy-öttszáz embert a szó, a belső hitel erejével. Am nem voltak illúzióm akkor sem, és most sem. Egy pillanattal sem gondoltam arra, hogy komoly esélyem lehet professzor társammal szemben. Nem, nem is jó kifejezés, hogy szemben, hiszen nem voltunk mi ellenfelek, még jelölt mílvontunkban sem. Nem is lehettünk. Egyrészt a régi barátság és a kölcsönös tisztelet okán, másrészt: ugyanazt a politikát, ugyanazokat a célokat képviseltük. Maradt hát a személyes kötődés: kettőnk közül ki mögé sorakoznak fel többen a választók közül. S itt már végre nem voltunk egy süllyecspartban: a nemzetközi hírű, orvosprofesszori ranggal, képviselői múlttal kellett szembeállítanom a magam szerény színházigazgatói posztját. S máig sem vagyok biztos abban, hogy a „kacér múzsa” képviseltem nem volt inkább hátrányomra, mint előnyömre.

Választási emlékeim között külön helyet foglal el Magyar János bácsi „körtéskedése”, mellettem. Főállt a nagygyűlésen és melegen ajánlotta jelölésemet. Elmondta, hosszán, részletesen, hogy régóta ismer, együtt dolgoztunk, harcoltunk a kezdeti, nehéz időkből és tudja, hány pénzét érek. Nagy tapsot kapott. Erre verszemet kapva még megtette ajánlásomat, így: „Egyszóval, emberek, azért ajánlom Taar elvtársat, mert mindig rendes, becsületes embernek ismertük!... Legfeljebb azon csudálokztunk, hogy író lett belőle!” S leült. Láttam, hogy az elnöki asztal mö-

FÓKUSZ

A FÁJDALOM

1920-ban dr. Alfred Hoche ismert orvos meglepő kijelentéssel állt a nyilvánosság elé — olyannal, amely az ekkori orvosi felfogást alapjaiban kérdőjelezte meg. „Szükségünk van-e a fájdalomra?” — tette fel a kérdést, amelyre határozott nemmel felelt. Kijelentése azért keltett feltűnést, mert a fájdalmat általában az „egészségvesztés kutyájának” szokták nevezni. Magyarán: a szervezet azon részére irányítja a figyelmet, ahol baj van, s ezzel felbecsülhetetlen szolgálatokat tesz még akkor is, ha az egyén számára kellemetlenségekkel jár. Később azonban — elsősorban a rák fokozott kutatása közben — olyan vélemény alakult ki, amely Hoche évtizedekkel előtti megítélését alaposan cáfolta. Magyarán: a szervezet ugyan a fájdalomtól megvédi magát, de a fájdalom nem öncélú, hanem a szervezetet az ártalmas helyekre irányítja. A rák esetében ugyanis a fájdalom nem tölti be a „védszengő” szerepét. Legtöbbször csak akkor jelentkezik, amikor már túlságosan nagy a baj, amikor a segítség már hiábavaló. A fájdalom tehát elvesztette azt a misztikus varázst, amely egy ideig arra ösztökélte az orvosokat, hogy ne folytassanak ádáz küzdelmet ellene. (A fájdalomköltség egyáltalán nem nevezhető rászám állapotnak. Ezt tanúsíthatja az a Joan Saunders is, akit három gyermeke szinte megoldhatatlan feladatok elé állít nap mint nap. Susan, Peter és Harold ugyanis nem érez fájdalmat, s csak akkor észlelik a bajt, ha már véreik folyik. Az orvosok örökösleges rendelkezéseikkel magyarázzák a szinte példátlan fájdalomnélküliséget, amelynek következtében a birminghami gyermekek sem a forró teát, sem a jéghideg Colát nem tudják megkülönböztetni egymástól.)

A világon természetesen csak kevés ilyen ember él — a többség viszont szinte állandóan a fájdalom ellen harcol. Elvezette arra a tudósokat, hogy általános „fájdalom elleni fegyvert” fejlesszenek ki. Olyan gyógyszerrel van tehát szó, amely nem csupán egyes testrészek fájdalmát csillapítja, hanem teljesen megszüntetné a kellemetlen érzéseket. Baselben folyának a kísérletek, amelyeket J. Pless vezet. A neves tudós kijelentette: „Morfiumhoz hasonló anyagot igyekezünk kifejleszteni, amely teljesen megöl a fájdalom érzését.” Természetesen a gyógyszer összetételét homály fedi — az viszont már kiszivárgott, hogy az állatkísérletek sikerrel kecsegtetnek. Így például fehér egereket helyeztek egy 56 fokos felhevített rézlapra. Az állatok természetesen csak nagyon rövid ideig bírták a hőt. Ekkor a Pless által kifejlesztett gyógyszer bizonyos adagját fecskendezték beléjük — a hatás nem maradt el. Az egerek háromszor több ideig maradtak a forró rézlapon. (Másfajta kísérleteket is folytatnak a fájdalom leküzdésére. Hazánkban is alkalmaznak az akupunktúrát, amely tulajdonképpen az ősi kínai orvosi módszer — ám a tudósok azon vitaközzé: hatása vajon nem magyarázható-e idegi tényezőkkel. Sokkal drasztikusabb megoldás a freiburgi egyetem, ahol dr. Fritz Munding professzor „fájdalomtütemek” végzet. Olyan beavatkozásról van szó, amely során platina elektroódákat juttatnak a páciens agyának olyan helyeire, amelyekről ellenőrizni, s így irányítani lehet a fájdalom-inger bevezetését a talamuszba. A négyórás műtét során több elektródát építenek be az agyba. Eddig 32 operációt végeztek el — a végső eredmények azonban várni kell, hiszen az esetleges negatív hatások csak évek múlva jelentkezhetnek. Egy azonban biztos: az effajta fájdalomcsillapítás nem válhat általánossá, hiszen egyetlen műtét 8000 nyugatnémet márkába kerül...)

A fájdalom azonban nemcsak a megszüntetését célzó újabb próbálkozások miatt került az érdeklődés középpontjába, hanem a hagyományos fájdalomcsillapítók körül piktantant botrányok miatt is. Ennek az eseménynek színterét Heidelberg a színhely, ahol a rákkutató központban a tudósok néhány elterjedt fájdalomcsillapítóban rákkeltő anyagot vétek felfedezték — s ez ki-szebbfajta háborúhoz vezetett a gyógyszeriparban. A „Pyramidon” ugyanis egyike a legelterjedtebb készítményeknek, amelyet a Hoechst gyár dob piacra. Sőt: hatóanyagát több mint 200 másfajta gyógyszernél is alkalmazták. Az orvosok ez ellen az „aminphenazon” ellen tiltakoztak — mondván: „Több mint húszféle állaton végzett kísérleteket, és a tesztek többsége pozitív eredményt hozott”. Dr. Rudolf Preussmann, a Heidelbergi Rákutató Központ orvosa mondta ezt. Szavai nyilván „Pyramidon” halális ítéletét jelentették. Erre viszont azért lehetett szemábrány, mert amerikai tudósok már 1964-ben kinyilvánították, hogy „nem bizony, az effajta gyógyszerekben” — Svédországban pedig már 1972-ben megtiltották használatát. (A fájdalomcsillapító előretörése a Hoechst gyár „Pyramidonjával” majd pedig a Bayer-éle aspirinnal kezdődött 1893-ban, illetve 1899-ben. Erdekes: az 1893-ban alakult Hoechst eleinte festékgyártással foglalkozott, s csupán 1892-ben tért át a gyógyszerkészítésre.)

A rákellenes küzdelem tehát a fájdalomcsillapító-rontra is kihat. Ezért egyáltalán nem lepdőhetünk meg azon, hogy a korunk legsúlyosabb betegsége ellen küzdők is sok szenzációs bejelentést tesznek — ám ezek közül csak kevés bizonyul többnek kacsánál. Most például az amerikai „Laetrlle” nevű gyógyszer körül dúl ádáz vita. A hivatalos amerikai szövetek teljesen hatástalannak nyilvánították ezt a barackmagból készített gyógyszert — ám a reklámhadjáratall „megpuhított” tömegek másként döndöttek. Ma már több mint 50 ezren élnek vele — sőt: hét amerikai államban hivatalosan is engedélyezték árusítását. Mértékadó orvosi körök szerint a „Laetrlle” legfontosabb hatóanyaga a „tömeges félvezetethetősége” — amely viszont ábró fakad, hogy szinte fanatikus örömmel üdvö-zőlnék minden rák elleni gyógyszert. „Társadalmunk — éppen a betegséggel szembeni tehetetlenség miatt — hajlik arra, hogy a misztikum világában keressen menekvés, ezért kritika nélkül elfogadja a legostobább gyógyszereket is” — mondta dr. William Barclay, aki az egyik leghíresebb amerikai orvosi szaklap szerkesztője. Barclaynak minden bizonnyal igaza van, amikor félvezetethe-tő tömegeket emleget — s ezt használta ki a „Laetrlle” is. (A „gyógyszert” egyébként 1920-ban dr. Ernst Krebs fejlesztette ki — igaz először alkoholizáló anyagot keresett. Eljárását 30 év múlva fia fejlesztette tovább — aki még orvosjegyetani tanulmányait is félbeszakította, csak hogy kísérleteinek élhessen.)

Természetes, hogy kialakult a „Laetrlle”-t támogatók tábo-ra is. Vezetőjük az a kanadai Andrew McNaughton, aki az ötvenes évek végén megalapította a „Különleges tudományos elméletek vizsgálóintézetét”. Olyan kutatókat tömörített maga mellé, akiket tudománytalan nézeteik miatt az egyetemek nem foglalkoztattak. Csupán az Egyesült Államokban 1200 orvost sikerült megnyernie — társasága pedig 25 ezer pártoló tagot számlál. (A háttérben természetesen pénzéle szervezetet húzódik meg, az a John Birch Society, amely jobboldali beállítottságáról hírhedt.) A szerve-zet szakmai vezetője napjainkban John A. Richardson kaliforniai orvos, aki a „Laetrlle” legfőbb támogatója. Két év alatt magánpra-xisával 2,5 millió dollárt keresett, az összeget természetesen a szervezet számlájára fizette be. Néhány héttel előzött emelte tarifa-ját: egy „Laetrlle” injekció már 50 dollárba kerül. Sikere azt bizonyí-tja, hogy a rák korunk „modern háborúja” — az áldozatok mellett olyan réteget termel ki, amely nagy bevételre tesz szert, s ezért nem érdeke, hogy a hadiállapot megszűnjék...)

Oltványi Tamás

„Nem vagyok költői alkat”

SZÜLETÉSNAPI BESZÉLGETÉS WEÖRES SÁNDORRAL*

— Sohasem készültem költőnek. Inkább technikuskak, matematikusnak, ügyvédnek vagy éppen fizikusnak. A költői mesterséget gyerekkori, pályaskori gyűlölködéssel kezdtem, ami különben is minden gyerekben megtalálható. Három-négy éves koromban tanultam meg a nagybetűket. Ritmusos sorokat jegyezgettem, amelyeket én találtam ki. Mindez megmaradt későbbre is.

— Miként találkozott akkor az irodalommal?

— Úgy, hogy a különböző szándékaim cserbenhagytak. Még annyit sem érhettem el, hogy egy kis vidéki lapnál riportert legyek. Akármihelyre fogtam, mindig minden kúba esett. Hogy elkezdtem volna? Mindezeket külsőséges dolgoknak tartottam. Az irodalomon kívül minden pályán kudarok értek, de valóban nem ráztak meg. S ha mégis elkedvetlenedtem valamiért, mindig hazatérhettem a szüleimhez. Az irogatás így lett életem állandó szükségletévé. Eleinte nem is tudtam megélni belőle. Írásmunkákkal 1948-ig pénzt nem is kerestem, vagy legaalábbis ritkán. Tulajdonképpen Rákosiék idején, amikor a verseim nem jelenhettek meg és kénszerből sok fordítást kaptam, akkor kezdtem pénzhez jutni. Bármily furcsán hangzik, ezért lettem műfordító! Az irodalmi pályám is ebben az időszakban kezdődött el. Abban a csónokban és kirekesztésben tudtam megírni a hosszabb kompozícióimat: Mária mennybemenetelét, a Me-deát, az Orbis Pictust, Az elvesztett napernyőt... Sohasem születek volna meg ezek az ötszáz soros vagy annál is hosszabb versek, ha ezek a körülmények nincsenek.

— Ön rendkívül termékeny író, ha úgy tetszik fordító.

— Nyilván alkati dolog könnyen vagy nehezen írni! Nem mindig dolgozom. Vannak és voltak nehezebb dolgaim, amelyeken éveig, sőt évtizedekig vesződtem. Vison az akadtak olyanok, amelyek percek alatt készültek el.

— Úgy tűnik kiegyensúlyozott ember.

— Mindig is az voltam. Soha semmitől sem borultam ki hosszabb időre. Vastagabb idegrendszerem van mint a legtöbb költőfelének. Előnyem: a kedély meglehetősen stabilitása. Hátránya: az irodalmi alkotásoknak előfeltételük az érzékenység. Hiányzik nálam az Arany János-í, „túlérző fáj világ”. Ami van helyette az egészen más. Én nem vagyok költői alkat. Inkább matematikus vagy éppen filozófus vagyok. Egzakt ember! A belső harmonia nagyon jó, csak éppen kérdéses, hogy hol és mivel fizet meg érte az ember.

— A hatodik évtizede után is változatlan munkatempót diktál?

— A korral feltétlenül együtt jár bizonyos kopás. Munkaeredményeim azért már korántsem olyanok mint mondjuk tíz vagy húsz évvel ezelőt.

— Ezt megcáfolom — szól közbe Károlyi Amy a feleség. — Két esztendő alatt írta meg a „Három veréb hat szemmel”-t, ami hallatlan nagy teljesítmény. Az irodalomtörténészek tanácstalanul állnak e vállalkozás nagyságá elé!

— Igaz, de ez másfajta munka — veszi vissza a szót Weöres Sándor. — Nem alkotok, gyűjtöttem tevékenység. Ha az ember saját verset ír, tesszesse szerint fantáziálhat. Egy-egy régi vers kiválasztásánál viszont ez nincs. Legfeljebb a választás szabadsága. Különböző sem egyedül végeztem el ezt az óriási munkát.

— Mennyire képes megőrizni a költő fiatalkori frissességét, rugalmasságát?

— Összetekve olgykor bizony nehezebb feladatokkal is, amelyeket húsz vagy harminc évvel ezelőt sokkal könnyebben oldottam volna meg. A tizenhat vagy tizen-

nyolc éves koromban írt verseim frissességét aligha sikerül ma felidézniem. Sőt, már jóval előbb, mondjuk huszoneg éves fejemmel sem sikerülhetett megjelenítenem azt a régi fiatal hevületet, rugalmasságot. Nem mindenkinél van ez így. Évszázadok óta rejtély, hogy Platón dialógusait milyen sorrendben írta. Sokan törtek ezen meg ma is a fejüket...

— Általában mivel tölti napjait a költő?

— Majdnem mindig adódik valami elfoglaltság. Irodalomtörténész társaim jönnek hozzám gyakran. Fordítók és nyelvészek is bekapogtatnak. A barátok és az ismerősök sűrűn látogatnak. Elégé fel-darabolódik a napom. Ezért

Szémann Béla
* Június 22-én volt 65 éves Weöres Sándor

ÚJ KÖNYVEK

A GONDOLAT KÖNYVKI-

ADÓ most jelentette meg az Életünk — történelem című kötetet. Mint ismeretes, a Szabad Föld szerkesztése a közelmúltban hasonló címmel hirtelt pályázatot, melynek keretében sok százan fogtak tollat, s kifoghatatlan bőséggel írták meg életük történetét. Az egyéni sorsokból népünk egészének hiteles, olykor drámaian megkérdőlegző történelme bontakozik ki. Vélemények és vallomások címmel látott napvilágot Lázár István interjúköteté. Hol tartanak mezőgazdasági termelőség-tervezeteink? Milyen elveket érvényesítünk Magyarország regionális fejlesztésében? Hogyan reagált népgazdaságunk a világgia-árak változásaira? Milyen gondokkal küzd egészségügyi ellátásunk? Szegény-e Magyarország ásványi nyersanyagokban? Milyen tennivalóink vannak a környezetvédelem területén? Mi a döntés ma a Pénzügyminisztériumnak, s mi a Kulturális Minisztériumnak? Ezekre a sokakat érdeklő kérdésekre adnak választ Lázár István riportalanysai: államunk fel-lélő tisztségviselői.

A ZRINYI KIADÓ a vár-történeti sorozat legújabb köteteként megjelentette Csorba Csaba Esztergom há-dikronikája című kötetét, ki-tűnő felvételekkel, korabeli metszetekkel illusztrálva. A szép könyv Esztergom várá-nak és városának múltját tárja az olvasó elé. Révay Zoltán Titkosírások című könyve is nagy érdeklődésre tarthat számot azoknál, aki-eket érdekel a rejtjelzés tör-ténete. A szerző a hazánkban fellelhető dokumentumok felhasználásával áttekintést ad a titkosírások keletkezé-séről, fejlődéséről és felhasználásáról a különböző koro-kban. Ilyen jellegű összefo-glaló munka magyar nyelven még nem jelent meg.

A SZÉPIRODALMI

KÖNYVKIADÓ gazdag ter-méséből említsük meg a Ma-gyar Remekírók sorozatban most megjelentetett három kötetes Esszépanorámát. A kitűnő gyűjtemény száza-dunk esszéirodalmának arról a fél évszázadáról (egészen pontosan 1900-tól 1945-ig terjedő szakaszáról) ad átte-kintő képet, amelyben a ma-gyar gondolkozás európai színvonalúvá fejlődött, s rendkívül gazdaggá, sokszí-nűvé vált. Most jelent meg Nagy Péter újabb tanulmányköteté, a Drámái arca-telek. Ennek első fejezete, A forrás, Bródy Sándort és Herczegh Ferencet mutatja be; A polgár mulat című fej-jezet Molnár Ferenc és Len-gyel Menyhiért, a Küzdelem a néprámáért pedig Gárdonyi Géza, Szemere György, Tömörkény István és Móricz Zsigmond drámaírói pályá-kipézt vizsgálja. Kovács Sán-dor Iván tanulmányköteté Jelenlétű múlt címmel je-lent meg. A Színházi esték két kötete Kosztolányi Dező színíráslatit tartalmazza; ezek jó része most jelenik meg először kötetben. Az 1905—1935 közötti magyar színházművészet fontos do-kumentumai ezek az írások, ugyanakkor remek dráma-elemzések és élvezetes, szel-lemes, fordultatos publicisztika-k is.

A ZENEMŰKIADONÁL

látott napvilágot a Zenei írá-sok a Nyugatban című anto-lógia. A magyar kultúrát for-radalmasító Nyugat indulá-sának 70. évfordulójára je-lent meg a folyóirat zenei cikkeit tartalmazó kötet; az írások között Bartók, Kodály, Molnár Antal, Szabolcsi Ben-cese, Tóth Aladár írásai is fel-lelhetők. A Vallomások Bar-tókról Fodor András könyve. Költészetének formálódásá-ban is döntő szerepe volt a Bartók zenéjével való talál-kozásának; erről az élmény-ről ad számot a kötet. (KS)

WEÖRES SÁNDOR:
VÁSÁRI NÉPBALLADA

Tiszabecsnél vagyok egy borkápolna,
Plangár Csöpi volt annak a göréja,
Plangár Csöpi ha fáltúrte ingujját,
három manas kipökökte a fogát.

Missz Ramonát illetőleg valahol
majd erkücsi segítséget is kapol,
nem akarok neked sokat mesélni,
mert te aztat úgyse szokod kibírni. —

Asztalok közt jár a szép missz Ramóna,
szölke álom a fejen a paróka,
szeme köré kék karika pingálva,
abból pillog a sok részeg pófára.

Fáró Lajost elvitték a mütöbe,
három fehér magántanár varrta be,
Fáró Lajost addig-addig mütöfték,
hogy a vágyát egészen lehütötték.

Fáró Lajos leült a plüss fotelbe,
missz Ramonát csak igen nézegette.
Mondta Csöpi: Ne táisd a szád, te Lajos,
ez a kastély ügyis öleg huzatos.

Viszik Csöpit Szentésre a táblára,
missz Ramóna gondolkodik magába:
Az egyiknek állkapcája odalett,
a másikért nem adnék egy verebet.

Idegenforgalom és kultúra

Takarítják a kempingeket, fényesítik a Balaton-parti boltok portáljait, még a hiányzó neonbetűket is pótolgatják — mindez annak a jele, hogy rövidesen elkezdődik az idegenforgalmi idény. Felkészülnek a nagy szállodák is, az éttermekben több lesz az idegen nyelvű étlap, némelyik — hivatalos meghatározás szerint: „Jelentős idegenforgalmi helyen” életbe lép a nyári nyitva tartási idő. Mindez azt az igen üdős célt szolgálja, hogy méltóan fogadhassuk a különböző országokból ide érkező turistákat.

Szép eredményekről tanuszkodnak a számok. Az elmúlt évben összesen 12 és fél millió külföldi érkezett Magyarországra, vagyis kétfelmillióval több, mint hazánk egész lakossága. Egyik évről a másikra 26 százalékkal nőtt a hozzánk látogató turisták száma. Ha csupán az adatokat nézzük, azt is mondhatjuk: idegenforgalmi „nagyhatalom” lettünk, hiszen ennek egyik ismérve, hogy az egy év alatt érkező külföldiek száma meghaladja a hazai lakosságát.

Am érdemes olykor a számok mögé nézni. Többen jöttek, mint egy évvel korábban — de rövidebb időre. A 12 és fél millió vendég 58 százaléka töltött egy éjszakánál többet magyar területen. A többi csak átrándult valamelyik szomszédos országból, s éjszakára már haza is ment, vagy keresztültutazott hazán földjén, úton valamelyik tengerparti ország felé. A megállást, hosszabb idő itt-töltést nem találták célszerűnek. S az ilyenek aránya a magyarországi „idegenforgalmi alanyok” között egyre növekszik.

Amikor ma 1978. első negy-gyar filmbemü-re tettük, egész-kép alakult ki. A második né-évek óta mindi-nást hozott. Ki-gyar filmforgal-a rossz szokás, nem mutatnak-gyar filmet, mo-dezők sem sze-bemutatást. It-is érdeklődés pangás évről s-kezdődik. Ebb-már május 4-v-első felév bem-ramja, és majd-tusban találko-magyar művel-non. Valamiféle-cióztatás ez, n-nek akarunk v-A közönség f-film kapcsolata-aligha.

Mindössze há-jutott a másod-az első időszak-erjével szembe-láthattak az A-retta és a Kih-lyes című film-től pedig a Cse-mű, egész műs-kumentumfilm-rom film napj-szódik, de csa-dokumentumja-magvasabb ta-tést, hordoz e-mondanivalót.

Az Amerik-Csurka István-ve rádiójátéka- rendezője Döm-film a Magyar-közös produkci-(Talán ezért is-vid.) Jóllehet-nagyobb hánya-csak elhanyag- csehóban játszó-többségben lun-nyúzsógnék, sőt-lője az utcas-mesterséget üz-gyökereig értel-jú, egy isten- hirtelen megé- magával s- akaró költő rö-lása” az általa-énekelt nép köz-

Vajon nem elég vonzó már a Balaton? Nem találják elég szépnek, érdekesnek Budapestet? Nem gyönyörködnek el a Dunakanyar tájaiban? Ha a külföldieket el a Dunakanyar tájaiban? Ha a külföldieket el a Dunakanyar tájaiban? Ha a külföldieket el a Dunakanyar tájaiban?

Marad számára a Balaton körül szép, sőt talán fölös számmal található cigányzenés vendéglő. Ezekben megízlelheti a híres magyar ételeket, még inkább az italokat, láthat pirosfejű cigányzenészeket, sőt „hagyományos” módon mulatozó társaságokat is. Apránként kialakul benne afféle meggyőződés, hogy a magyarok — ha nem is puhitják már nyereg alatt a húst — csak lassacskán jutnak el az európai műveltségig, még mindig a kocsmái vigalmaknál tartanak.

Márpedig az sem mindegy, hogy milyen képet alkot rólunk a külföldi, de még kevésbé az, hogy hogyan tudjuk hasznosítani valódi kulturális értékeinket. Elsősorban az összehangolás hiányzik. Nyáron kevés a kulturális program a Balaton táján és a többi, idegenforgalmilag fontos helyen. Nemcsak külföldiek — hazai nyaralók is mondják, hogy üdülés közben jókat lehet unatkozni. Ez pedig néhány napig mehet csupán. Ha úgy adódik, hogy elromlik az idő, nem lehet egész napokat a vízben töltöni — mindjárt kiütközik a régi adósság: kevés a kulturális, magasabb rendű szórakozási lehetőség a kül- és belföldi vendégeket fogadó helységeknél.

De nemcsak a rendezvény, a látni-, hallanivaló kevés. Világjelenség ma már, hogy emberek százeirei, milliói kelnek útra, zsebükhöz legfeljebb egy többé-kevésbé praktikus kieszorítással, nyelvtudás nélkül. Abból indulnak ki, hogy a vendéglátók érdeke a nyelvi nehézségek áthidalása — s ez így is van. Ugyanakkor Tihanyban — a balaton-i idegenforgalom központjában! — sorra buknak meg érdeklődés hiányában a nyelvtan-folyamok, s az idegenforgalom hivatalos művelőin kívül igen kevesen vannak egy-egy üdülőhelyen, akikkel legalább néhány szó erejéig tudna beszélgetni a külföldi vendég. Pedig a nyelvtudás is a kulturáltsághoz tartozik!

Akkor viszont valódi kultúrát keres. Ha egy kissé tájékozottabb a művészetek világában, vagy ha gondosabban tanulmányozza az útkönyveket, rájön arra, hogy a világszerte ismert Bartók és Kodály, a Párisban élő Vasarely és a Rómában dolgozó Amerigo Tot is magyar. Mi sem természetesebb, mint hogy akkor már keresi a zenét és a képművészetet — lévén mindkettő a művészetek olyan ága, amelynek élvezetéhez nem szükséges nyelvtudás.

S még néhány szó az emléktárgyakról. Aki külföldön jár, szívesen visz magával emléket, amiről majd évek múltán is eszébe jutnak az itt-ott töltött szép napok. Nálunk is vannak izléses, művészi emléktárgyak — de a tömegáru nagy része mind a mai napig a giccses kategóriájába tartozik. Kagylóvitorlásokkal, semmire sem jó bugylibicskával aligha öregbíthetjük a magyar kultúra jó hírét.

Amit talál — valljuk be — ma még nagyon kevés. Balatoni nyaralás közben (ha szerencsésje van) kifoghat egy-egy tihanyi orgona-hangversenyt. Olykor még a Kőröshegyen is talál ilyet, Tihanyban időszaki kiállítás láthat, Balatonfüreden néhány művészi szobrot és egy érdekes emlékfasciort, amelyen megtalálja Rabindranath Tagore-tól Salvatore Quasimodó-ig a világirodalom néhány nagyjának nevét. S ezzel körülbelül fel is soroltuk mindazt, amit a kultúra nyújt nyáron a Balaton-parton, hozzászámítva még néhány múzeumot.

Kétségtelen, hogy sokkal előbbre tartunk, mint még néhány évvel ezelőt is. Már vannak kulturális rendezvények az idegenforgalmi területeken, s azok színvonala ellen sem lehet kifogása a azok oly igényes külföldieknek sem. Csak több összehangoltság, időben és területileg jobb elosztás és — főleg — jobb propaganda, előzetes ismertetés kell még. Akkor majd többen maradnak itt, nemcsak egy-két „vendégszakára”. S — úgy, mint számom, idegenforgalmat hagyományosan fogadó országban — valóban együtt lehet emlegetni a két fogalmat: az idegenforgalmat és a kultúrát.

Szegedre invitál soknyelvű prospektus, a szabadtéri játékokra. A Balatonról a távol-ság elég nagy, kevesen vállalkoznak arra, hogy oda-vissza megtegyék az utat, inkább kifelé menve térnek be a határhoz közeli városba. S még ahhoz is ajánlatos elkerülni a már-már járhatatlan útvírtól ismert Budapestet.

Vannak ugyan nyáridőben egyéb kulturális események is: a debreceni virágkarne-

Várkonyi Endre

Nyár eleji pangás

A második negyedév magyar filmjei

Amikor március végén 1978. első negyedévének magyar filmbemutatóit mérlegre tettük, egészében biztató kép alakult ki.

A második negyedév, mint évek óta mindig, megtorpant hozott. Kialakult a magyar filmforgalmazásban az a rossz szokás, hogy nyáron nem mutatnak be új magyar filmet, mondván, a rendezők sem szeretik a nyári bemutatót, ilyenkor nincs is érdeklődés stb. Ez a nyári pangás évről évre korábban kezdődik. Ebben az évben már május 4-vel lezárult az első felév bemutatási programja, és majd csak augusztusban találkozhat a néző új magyar művel a mozivászonon. Valamiféle furcsa vakációztatás ez, nem tudni, kinek akarunk vele használni. A közönség és a magyar film kapcsolata erősítésének aligha.

Mindössze három bemutató jutott a második negyedévre az első időszak nyolc premierjével szemben. Áprilisban láthattuk az Amerikai cigarettát és a Kihajolni veszélyes című filmeket, május 4-től pedig a Cséplő Gyuri című, egész műsort betöltő dokumentumfilmet. Mindhárom film napjainkban játszódik, de csak az egyetlen dokumentumjáték tartalmaz magasabb társadalmi töltést, hordoz elgondolkodtató mondanivalót.

Az Amerikai cigarettát Csurka István írásából, illetve rádiójátékából született, a rendezője Dömölky János, a film a Magyar Televízióval közös produkcióban készült. (Talán ezért is annyira rövid.) Jóllehet jeleneteinek nagyobb hányada egy igen csak elhanyagolt józsefvárosi csehóban játszódik, a képen többségben lumpen elemek nyüzsögnek, sőt két főszereplője az utcákon nemes mesterségét űzi, és a film a gyökeréig értelmiségi témájú, egy isten tudja, miért, hirtelen megsértődött és önmagával szembe fordulni akaró költő rövid „kirándulása” az általa sokszor megénekelte népi közé, majd gyors

visszamenekülése. A költő érthetetlen magatartása, meg a kocsmái emberek élete nem akar szervesen egybekapcsolódni, egységes filmmé válni, szatírjának az éle a néző előtt ismeretlen valakik felé vág, a két öreg utcaseprő — a mozivászonra hálistennek visszatért Maklár Zoltán és Gobbi Hilda — játéka önálló betétként ragyog, de a film egésze kérdőjeleket támaszt és kielégítetlenül hagy.

A Kihajolni veszélyes ugyancsak rádiójátékból született. Írója Simonffy András, rendezője Zsombolyai János. Egy elhagyott kis vasúti állomás mikrovilágában kíván szórakoztató formában véleményét mondani a cezaromániáról, az emberi beszűrűlésről, a mucsaiságról, s mindezt a világot egy véletlenül odacsöppent fővárosi fiatalember szemével látatja. A film megállapításai természetesen nem a vasútra — vagy nem csak a vasútra — vonatkoznak; nem kevés köztük a közélet, egyik-másik talán még bántó is, sok a töltelék humor benne. Ami pedig a rádiójátékban érdekes volt, a szellemvonat áthaladása, a képen a maga valóságában jelent meg, érdekességét veszítette. Sok jó és szórakoztató szándéka ellenére sem számítható ez a film az értékesebb alkotások közé.

Merőben más világot tár fel Ifj. Schiffer Pál filmje, a Cséplő Gyuri, amely Cséplő György németújfalui fiatal cigányember életpezídjában azt mutatja meg, hogy a legfőbb elcsúszásból, a tár-

sadalmi kirekesztettség legmélyebb bugyraiból is van út a társadalmi felemelkedésre, ha az emberben megvan rá az igény, s ha a környezet megadja a lehetőséget, nem utolsó sorban, ha a felemelkedni kívánó munkát választja annak az útnak, amelyen célját elérheti. A film maga is azt az utat járja és arra ösztökéli a nézőt is, hogy ne cigányproblémát lásson, hanem embert, és annak ügyét ne a cigányságból, hanem osztályhelyzetéből indulva közelítse meg. A játékfilm izgalmaságú kitaláló alkotás mondandója társadalmi életünk meglehetősen neurálgikus pontjára támaszt és annak jobb megoldásához segít.

E három film ismertetése után jogos a kérdés: milyen is volt hát a második negyedév a moziban, hogyan alakult ott a magyar film képe? Ha április—május—június időszakát elszakítjuk az előzményektől, igen sovány a termés, de ha a két negyedévet, mint az 1978-as esztendő felét tekintjük tisztelegve hazai filmjével, úgy mindenképpen felemelkedést mutat az összkép az előző esztendő teljes terméséhez képest. De ez a hosszú kihagyás most, ez az októberi nyári és nyári pangás csak visszavet, a magyar film és a néző kapcsolatán csak lazíthat. Pedig hol vagyunk még attól, hogy az erősítésről lemondhassunk!...

Benedek Miklós

KISS ATTILA GRAFIKÁJA

— Te miért jöttél tulajdonképpen?! — A nyurga Béla fölélegesen sok mozdulattal rugdosta csizmájáról a kemény, deres sárkocsonkokat: — Álmódzni vagy özet löni?!

Karcsi barna, kerek képe mosolyra szélesedett, ahogy megérintette egy galagonyabokor ösvény fölét nyújtózkodó ágát. Amaz nem nézett föl: — A betyár életbe! Odateszlek a Mátra legjobb vadjárásába, te meg!... És az öreg bak! Életemben olyat még nem!... Kapaszkodóhoz értek, szuszogni kellett. Nemsokára odaláttak a tisztásra. Sátruk előtt guggolt Sanyi bácsi, az öreg vadász. Béla még tavalyról ismerte, meg azelőttől. Az öreg, hogy meglátta őket, csavarni kezdett. Csak bólintott az üdvözlésre, a cigarettát szája bájába vette, végét az égnek tartva, nehogy a dohány apraja kihulljon. Gyufa után matatott, és csak az első pöf-fentés után szólalt meg: — Volt szerencse?

Béla ledobta válláról a tarisznyát: — Szerencse!... Nem az kell ide, hanem vadász! — Az öreg hosszút hunyorgított, aztán a cigarettát eltartotta, úgy nézte az ingerült embert. Az talán észrevette a pillantást, megcsóckint: — Karcsi, láss vacsora után! Ma te vagy a soros! — Cigarettát szedett elő, leguggolt ő is: — Vendégül láthatjuk? — Egyre mosolygott, mind a harminkét fogálva.

— Megköszönöm. Elutazunk a feleségemmel az ünnepekre. — Ropogó térdzúléttel állt föl: — Éppen azért jöttem, hogy a sátrat csak tegyék be nyugodtan a színbe. — Oké. Még nem tudjuk, meddig maradunk. A vadjárástól függ. — Merre voltak? — A Vörös-sziklánál. Hajnalban meg a Medve-völgyben... Béla újra beletűszedte: — Képzeld, a Mátra legszebb özbakját fuserálta el az a kölyök! — Lehajolt a táskához, konyakos üveget szedett

elő. — Hallom, ahogy hűz föléled, óvatosan. De nekem jó a fülem! — Kortyolt az italból, az öregnek is megkívánta. — Na, mondom, ez csak öreg róka lehet, amelyik ilyen óvatosan jön... — Vagy fiatal, félénk suta — bukkot ki a vén szája, de már tette is oda a kezét:

KUNSZABÓ FERENC:

VADÁSZKALAND

fiatalabb korában ő se szerette, ha bele-szóltak nagy vadászkalandjaiba.

Am a másik oda se figyelt. Gombolta ki a mellényét, fújta: — Na, mondom, ez jó fogás lesz!... Felém jött, egyenesen felém a patakmederben! Már szinte láttam a rezes fület! — Két kezét felemelt, mintha a fegyvert tartaná, és bal szemét beszorítva dőlt előre: — Így jött. Érti? Aztán... egyszerre csak elfordult. — Felegyenesedett, újra húzta a konyakból. — Elfordult, föl az oldalba, ez a holdkörös meg aludt, vagy mi! — Az öreg lassan, feszült figyelem közepette emelte szájához a cigarettát: — Szél? — Teljesen a szemembe fúj! Zaj semmi... — Szagot kapott!? — mondta hirtelen a másik, és indolni mozdult. — Mit? Ott!? A szél egyformán csipette a két fülemet! Egészen hülye nem vagyok!

Az öreg bólogatott, puskáját a vállára vette. — Szagot kapott; farkasszagot — dühnyögte mély meggyőződéssel, inkább már magának. — Fütttyentett a kutyának, indult.

— Farkasszagot! — hördült fel Béla. De aztán csak legyintett, s leült a vadászszék-re, amit közben Karcsi kikészített. Jobb lá-

Elektronikus iroda

Helyfoglaló rendszer munkában (MTI Külföldi Képszolgálat—KS)

Az egyre több területen működő elektronikus irodák sajátos feladathoz tartozhat a számítógépes helyfoglalás.

Ebben az esetben tulajdonképpen nagyon egyszerű műveletek automatizálásáról van szó, a programok, amelyek a munka ellátását biztosítják viszonylag egyszerűek, ugyanakkor hosszúak, sok utasítást tartalmaznak és a legfontosabb igény, amelyet ki kell elégíteni: az információ valós, vagyis azonos időben történő feldolgozása. A légitársaságok helyfoglalásain ez a legfontosabb követelmény. Fontos, hogy az a tisztviselő, akinél a helyfoglalási igény bejelentik, késedelem nélkül tájékozódni tudjon és választ is adjon az ügyfélnek. Az ilyen vállalkozások számára pótolhatatlan jelentősége van a táv-adatfeldolgozásnak. Ma már a nagy légitársaságok általában létrehozták a helyfoglalás számítógépes rendszerét, amelyet folytonosan kiterjesztenek és tökéletesítenek.

A helyfoglaló irodák tisztviselői előtt képernyős megjelenítők (display) állnak az igényeket az adatmegjelenítők billentyűzetén közlik. A kérdések megjelennek a képernyőn, ugyanakkor bejutnak a számítógéppontba, amely feldolgozza. Mágneslemezeken tárolt nyilvántartásokban megkeresi a szükséges adatokat, és ezeket nyomban visszaküldi a kérdező displayre, amelyen megjelennek. A kérdés és a

válasz — a számítógép köz-bülső munkamenetét is számlálva, mindössze néhány másodperc alatt célba ér.

Több légitársaság számítógépre vitte a „check-in”-t is (a jegy és a poggyász ellenőrzését). Az ellenőrzés során a tisztviselőnek ellenőriznie kell: érvényes-e a jegy és a repülőgépen ténylegesen rendelkezésre áll-e a jegynek megfelelő ülőhely. Ellenőrzni továbbá azt is, hogy az utas csomagja a meg-

gedett súlyhatár alatt vagy felett van-e. Korábban az ellenőrző tisztviselők asztalai előtt elkerülhetetlen volt a sorban állás — a rendszer segítségével ez megszűnik. A számítógép magára vállalta ezt a feladatot, s a „check-in” adatokon kívül ugyancsak a számítógép közli a repülőgép megterheltségére vonatkozó többi adatokat is a legközelebbi leszállóhellyel. A rendszer elvileg alkalmazható a vasúti helyfoglalásokban és az utazási irodákban is.

CSANÁDY JÁNOS:

Titkos partok

Bebújok zugomba, könyvbástyák közé — od'adám tudásért, lelkem ördögé, kinn kalandos szél fúj, ablakkereten zongorázva néhány szagotól ütem. Amit rég elhagytam, a szabad mező lent néhány szál fűben szives üzenő, azt mondja, hogy nem vagy jeges-egyedül, míg a tücsök szálai közt hegedül.

Belenéz a könyvbbe, messze kitekint szemem pápaszemmel, mint a mélybe lent, ahol a búvárok búvárszemüveg lencsén át nézik az üveg-vizet. Világ-üzenettel szívem megtelik, főlbukok a tenger-vizből messze kint, megcsap óceáni, fenséges magány, hajótalan körben a látóhatár.

Indulok a partra, békátalpaím delfinszárnya hajt a titkos partra, im, belül egy rejtélyes iránytű mutat, mint az ég vándorainak, jó utat. Tenger sós vizében úszom, szeretlem; lebegek, míg bennem ég és föld lebeg, s új vágy hajt elernem jól ismert, sokat látott életem, most titkos partomat.

...hirtelen hátrafordult, de már csapta is föl a könyvét.

A lóves a sátoronyva tetejét szakította meg.

— Te hülye! Te barom! — Béla lassan, guggolva lépett ki. Láttad, mekkora bak volt?!

A rádió elgurult, a szakadék szélén állt meg. A hegedűső elhalt, némi recsegés után bemozdó beszélt idegen nyelven, majd valami vígopera kezdődött.

Mikor a másik ernyedni kezdett, Karcsi elengedte. Bement, ágya alá nyúlt, a táskáért.

— Az irigység! Mert nem volt nálad a puskád! — lihegett a másik.

— Nyugodj meg. Nem vagy gyerek. Béla, sírás helyett, nehezen hörgött: — Soha!... Soha nem... Karcsi kilépett:

— Nem vagy gyerek. — A homlokán melegezt érzett. Odanyúlt. A keze ragacos lett. — Nyugodj meg. Hajnalban kímégy a Medve-völgybe. A Mátra legjobb özbjárása. Gyors léptekkel indult a lejtőnek.

A túlsó helyen várta az öreg:

— Baj? — Nem esett.

Szótlatlan ereszkedtek a lejtős, széles hegyhátra. Félóra múlva odalátszott a fényekkel kipontozott városka. Az öreg a puskát hátrafordította, kényelmesre, hogy rátegye a két könyvet: — A két bak?... Felküldjem a bőrűket? — Nem kell, Sanyi bácsi. Bár egyet se lőttem volna.

— Így van ez — hümmögött maga elé a másik. — Ezért kaphatna maga puskavége, amennyit csak akar... Maga igen... A horhó lassan szélesedett, ki lehetett egyenesíteni a térdekét.

A telihold még a fák ágait is rárajzolta az ösvényre.

ADA

at illetőleg valahol segítséget is kapol, eked sokat mesélni, ugyse szokod kibírni. —

vitték a műtöbe, nagántanár varrta be, idig-addig műtötték, egészen lehűtötték.

Szentesre a táblára, gondolkodik magába: likapája odalett, n adnék egy verebet.

om

is megrendezésre kerül, a szombathelyi, fertő-sok és hangversenyek és ajmi kevés akad ezek kö-ropagandája, ismertetés-dobben túljutna az orszá-

pihenni kíván, ami ko-kább összefonódik a szá-ro-lódással. Külföldet járt a megmondható, hogy atárt, racsodálkoznak min-tre, bogarászák a sokszor plakátokat, érdeklí őket melletth itthon talán el is gy van természetesen a cországon. Megnézné mű-akapna előre szakszerű tá-lyszínen nyelvtudásának zetetét. Elmenne a hang-meg a nyaralásra kívá-rtól kissé távolabb is — ná a figyelmét. Megte-észeti, népművészeti gyű-olna valami támpontja

Balaton körül szép, sőt al található cigányzenés megijelheti a híres ma-inkább az italokat, láthat éneszeket, sőt „hagyomá-tozó társaságokat is. Ap-enne afféle meggyőződés. — ha nem is puhítják a húst — csak lasscskán a műveltség, még min-almaknál tartanak.

mindégy, hogy milyen a külföldi, de meg kevés-tudjuk hasznosítani való-jeinket. Elsősorban az yzik. Nyáron kevés a a Balaton táján és a töb-g fontos helyen. Nem-hazai nyaralók is mond-özben jókat lehet unat-éhány napig mehet csu-ik, hogy elromlik az idő-epokat a vízben tölteni ik a régi adósság: kevés a k rendő szórakozási lehe-lföldi vendégeket fogadó

ndezvény, a látni-, hall-jeleenség ma már, hogy milliói kelnek útra, zse-egy többé-kevésbé prak-nyelvtudás nélkül. Abból a vendéglátók érdeke a üthidalása — s ez így is hanyban — a balatoni pontjában! — sorra buk-hiányában a nyelvtan-egenforgalom hivatásos kevesen vannak egy-ev el legalább néhány szó getetni a külföldi vendég- is a kulturáltságához tar-

szó az emléktárgyakról. szívesen visz magával jd évek múltán is eszé-eltöltött szép napok. Ná-ésés, művészi emléktár-gáru nagy része mind a k kategóriájába tartozik. k semmire sem jó bugy-őregbíthetjük a magyar

sokkal előbbre tartunk, vel ezelőtt is. Már van-vezvények az idegenfor-s azok színvonala ellen-a még oly igényes kül-k több összehangoltság, k jobb elosztás és — fő-nda, előzetes ismertetés-ld többen maradnak itt, „vendégszakára”. S —evenforgalmat nagy-országban — valóban tni a két fogalmat: az kultúrát.

Várkonyi Endre

Amerikai úti levelek SZÍNHÁZ

Az ikvárosokban — magam számára is kissé meglepő módon — az USA egyik legfontosabb regionális színház centrumát találtam. Így csupán látszólagos paradoxon az, hogy a legérdekesebb és legbizarrabb két színházi élményt két vendégjátéknak köszönhetem. A turnézás összamerikai szokását csak részben magyarázzák az államok gigantikus dimenziói és a gazdasági okok. Lényeges az is, hogy a hatvanas évek nagy részében a színház forradalom nemcsak a Broadwayt és ellen-Broadwayt barrikádjain vívta meg. A mozgékonyabb, „non-profit” együttesek (közöttük világhírűek is) szívesen otthagyták egy időre Minneapolist, hogy vidéki centrumokban találjanak más, alkalmasabb jobb vagy hálásabb közönséget.

A „Mabou Mines” nevű New York-i avantgarde csoport egy előadását láttam, mely Samuel Beckett Az elvesztett című lírai prózatorvételének színházi feldolgozása. Az elvesztettek nem fából vaskarika, amint a látószög összeköthetetlen (líra, próza, dráma) műmáni jelzők mutatnak, hanem „jávorfából furulyácska”, nagyszerű vizuó — meglepően. Egyike Beckett infernó (pokol-) képeinek. A nem több mint 30 fónyi közönség cipő nélkül vonulhat csak be a fekete drapériákkal teljesen beburkoló, szivacspadlós terembe, miután mindenki kapott egy látszóvet. Az együttes szobrász vezetője, Lee Breuer néhány tenyérnyi nagyságú hátteret (cső hosszúságú) és apró csontfigurákat készített a produkcióhoz. Ezeket lehet látszóvön figyelni, miközben David Warri- low, az előadás egyetlen élő szereplője hol a narrátor szerepét tölti be, és óriási- nak tűnő kezeivel manipulálja a különböző pózokba faragott csontfigurákat, hol maga is átlenyegül az egyik elvesztetté, és egyre ruhátlanabbul feszül fel a körfüggönyös falra. Az infernósból hasztalanul próbál- kas kimászni a kárhözottak, pedig létrák is vannak, melyekért elkeseredett versen- gés folyik. A rejtejt világitás állandóan — Beckett puriz- musához képest talán túl so- kat is — változik, de az a lenyűgöző előadás egyetlen vi- tatható pontja. Warri- low tölti az egész teret, külön- külön és együttesen hipnotizál- ja a nézőket.

A másik nagy élmény a „Bread and Puppet” Színház közös vendégjátéka a „Word of Mouth” kamarakörössal. A „Bread and Puppet” vala- ha szintén New York-i csoport volt, a 60-as években főként a vietnami háború elleni protestáló előadásaikkal tűntek ki. A 70-es években visszavonultak egy Vermont- nevű farmra, ahol kommuná- ban élnek, „a la Gandhi”, maguk termelik élelmiszereiket, monstre helyi fesztiválokat rendeznek, és állandóan turnézni is, mind Európában, mind Amerikában. Vezetőjük, Peter Schumann, szintén szobrász. Kenyeret sütnek és osztogatnak, cir- kuszi játékaikat a bábkötő fantázia minden lehetséges termékével népesítik be. Vannak óriási papírmásé fej- tet viselő, rongyos-színes kosztümű élő színészek, ani- mált papír- és egyéb figu- rák, hagyományos bábok és különböző funkciójú kelle- kek. A buffo-cirkuszi él- ményt tovább gazdagítja a kamaraköröss, mert annak

tagjai nemcsak a középkori és reneszánsz vokális kultúra meglevenitőit, hanem mind- egyikük 3-4 hangszerezen is játszik; az alkalomnak meg- felelően gúnys jazz-, count- ry- vagy áhíthatos klasszi- kus zenével festik alá a lát- totakat.

Legújabb produkciójuk Josquin des Pres Avex Ma- ris Stella című kórusművé- nek adaptációja volt. A script összekapcsolja az Éva- és Mária-legendákat. „Kez- detben teremtett ÉVA, aki bajt (VAE) hozott az ember- sığre. A Paradicsomból va- ló kiűzetése és hosszú, szen- vedéletes bolyongásai meg- érlelték arra, hogy Mária- ként immár méltóan fogadjon az angyali üdvözlöt (AVE).” A szellemes anagrammajáték megidézése persze töredékét sem adja a buffo-misztérium élményé- nek. Látni kell az óriás-ís- tenfej szemeiből kicsüngő madzagokat, melyeket az an- gyal Mária fehér, tragikus maszkjának szemeibe kap- csol, látni Éva-Máriát amint csacsját vonszolja, ökölnyi papírfigurává zsugorítja, s óriás kéz mutat rá, hallani kell a kórust, akik a bün- beskor örvendő, veres- csimbókos ördögzenészek, s az angyali üdvözlöt idejére óriási karácsonyi transzpa- renst cipelő, fehérruhás an- gyalhaddá változnak át, s puritán pontossággal éneklék Josquin kórusművét. Nem kell meglepődni az egyre erősködő fokhagymaszagon, mivel az előadás műsorfüze- téből kiderül, hogy a mai egyházi böcsület a rítushoz eme szagot kívánja, s ennek okából az előadás végén mindannyian kapunk egy kis fokhagymás rozsenyere- ret — „szentáldozás” gya- nánt.

Az Isten — Fokhagyma — mondja Peter Schumann, s bizarrságban, naivságban, kavalkádban, képtelenül zse- niális ötletekben jácskán akadnak versenytársai az amerikai színházban. A „Theater in the Round” a népszerű Stoppard Travesz- tiát játssza, ahol Zürichben nem kisebb emberek vitat- koznak mint Lenin, Joyce és Tristan Tzara. A Drámaíró Műhely (az ikvárosok 6-8 fiatal író számára ösztöndí- jat és próbatermeket bizto- sítanak) legújabb drámájá- ban (Manganiello: Drome- non) késő reneszánsz királyt kapacitálnak, hogy tűzkeré- ken haljon mártírhalált pes- tis sújtotta népéért. A Din- ner Teatrumban vacsorázva lehet gyönyörködni a Hege- dús a háztetőn örökszép törté- netében. Az Egyetemi Színházban a Marat/Sade következik és a New York-i „Ontologikus-Hisztérikus Színház” vendégjátéka...

Továbbá Bob Dylan ön- életrajzi, négyórás filmet hozott össze (Renaldo és Cla- ra), Spielberg pedig UFO- fil- met, Kissinger az emlékirat- tait írja, Anita Bryant, a „Gay Lib” nagy ellensége nyilatkozott a Playboynak, nagyon kényszeredetten meg csak a tízes mérték- rendszere való áttérés, győ- zött a bányásztrájk, kezdő- dik a baseballszezon, Min- neapolis, Amerika második legszelebb városa, Humph- rey-emlékművet finanszíroz, sikeresen parodizál a „Ru- tes” együttes, újabb és újabb „szappan-operák” készül- nek... Summázatra nem mernék vállalkozni, addig is, amíg újra gépre nem szállók, okosabbat nem tehetek mint három pontot...

(Vége)
Szilassy Zoltán

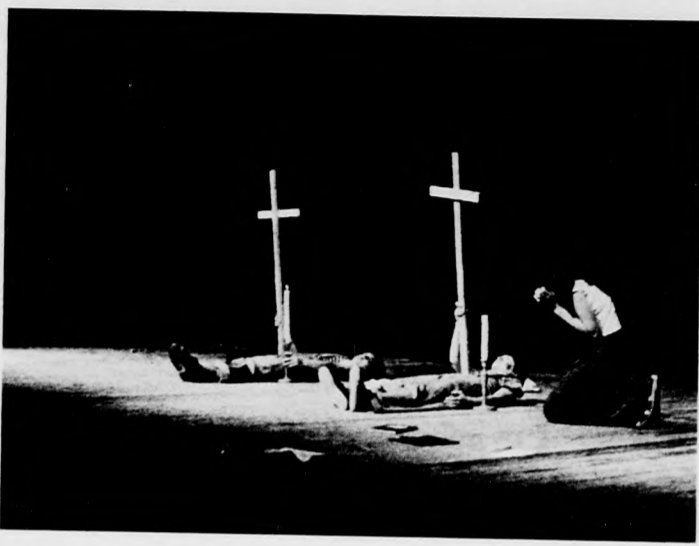
Toldi győzött

Harmincnegyszeres gyermek- színjátszó csoport a pécsi IV. országos fesztiválon: Pestről, Győrből, Jászfényszaruból, Veszékről, Mohácsról, Mis- kolcra, Hajdúhadháztól, Ta- tabányáról és egyéb falvaiból, városaiból az országnak. Azok a csoportok, akik szü- kebb hazájukban járás, me- gyei versenyeket nyertek, s ezzel jogot arra, hogy a két- évenkénti országos versenyen — idén: fesztiválon — bemu- tathassák, miképpen tudnak a színpadon játszani. Nép- meséket, Shakespeare-t, Gol- dingot, saját szerzeményű összeállításokat, Fazekas Mi-

zolás munkájuknak, bizta- tás a további munkához. Az- az, hogy pontosabbak legyünk: a további együttes játékhöz. A csoport vezetője, Várhi- di Attila 1975 óta tanít Haj- dúhadházon és hajdani, diák- kori színjátszó, rendező vá- gyai, ambícióját támadtak fel, amikor egyik 7. osztályával a 7. b-vel eljátszatta a Lúdas Matyit. Feltámadtak — és így amit megkezdett, folytatta is. Nem válogatott a gyerekek közül: nem kerestett östehet- ségeket, színjátszószöve- ni pá- lántákat: egy osztálynyi kö- zösséget választott.

„Egy csak egy legény van talpon a vidéken...”

A temetőben

hályt, Arany Jánost, Lázár- Ervint, Saint-Exupéryt, mesé- ket: s mindent a kerek vilá- gon. A hajdúhadháziak pél- dául Arany János és Benedek Elek művei alapján a Toldit „vitték színr”. S hogy mi- lyen sikerrel, azt mi sem bi- szonyíthatja jobban, mint az elnyert fesztiváldíj. A mind- össze két esztendeje alakult kis együttes életének óriási eseménye volt a pécsi fesztí- vál: jutalma, elismerése, iga-

— A játék minden gyerek- nek életeleme, legtermésze- tebb közege, kifejezési módja: tanulmányi ered- ményre, származásra, az ott- honi környezetre való tekin- tés nélkül. Játszani minden gyerek tud: válogatni közü- lük tehát merőben hamis és szűkegteleen dolog. Egyetlen tényező nem szabad elfelej- tenni: milyen jellegű játék fe- lül meg az életkori sajátossá- gaiknak. A saját példánknál

Kultúra a „peremkőszögben”

Hogyan lehet a kultúrát intézményesen terjeszteni egy olyan közönség — ne- vézetesen Hajdúszámban —, ahonnan negyedóra alatt a megyeszékhelyre utazhat a kultúrára éhes lakos?

Mielőtt megkísérelnénk a választ megfogalmazni — Sebők Sándor művelődésfej- ligatóval közösen —, erde- mes egy-két meghatározó, de inkább befolyásoló tényre fel- hívni a figyelmet.

A közönség Debrecenbe bejáró mintegy 1600 dolgozó akarva-akaratlanul is kö- tödik a nagyobb városok, a helyzetnél fogva kialakult jobb kulturális körülmények- hez, még akkor is, ha az ál- landó lakhelye nem ott van. Tehát nehezen csáltható be a rendezvényekre. Arra azt his- szem nem kell külön rámu- tatni, hogy a kijáró dolgozók — akik szintén szép számmal vannak — miért nem alanyai a közönség kulturájának. A munka befejeztével első dol- gok visszautazni a megszö- kött környezetbe. Marad hát egy kicsinyke mag, főként a diákokat magában foglaló, ami a helyi kulturális érde- klődést képviselteti.

Mindezen szempontokat jól ismeri a tizenöt éves önálló művelődési házként működő intézmény két dolgozója. (Nemrégiben növekedhetett csak a létszám — sokáig egyedül dolgozott az igazga- tó.)

Az 1976-os esztendő mér- földkönek lehet tekinteni a ház életében. A belső átala- kítási munkálatok eredmé- nyeként két klubhelyiséget, egy kis és egy nagy előadó- terem nyertek, így sokféle, színes program szervezésére adódott lehetőség. Az azóta tevékenyen működő nyolc kis csoportnak hasonlóan jó kö- rülményeket teremthettek.

Már hagyományai vannak a debreceni nagyvállalatokkal — MGM, HÁEV — közösen szervezett kulturális akciók- nak, a bejáró dolgozók fó- rumain. Különös gondot fó- rdítanak a fiatalok kulturális igényeinek a kielégítésére, ezért helyeznek fő hangsúlyt az ifjúsági klub rendezvé-

nyekre. Gyakoriak az író-ol- vasó találkozók, a játékos, vi- dám estek. Eppen ezekben a napokban van nagy sikere a szemközti általános iskola rajzszakkör kiállításának, ahol sok tehetséges gyermek kapott nagy nyilvánosságot.

K. D. P.

maradva: a Toldit, az Arany- János-it, úgy, ahogyan a mű- vész megalkotta, nyilvánvá- lóan nem tudták volna a 12- 13 éves gyerekek hitelesen „előadni”. Mi a Toldiból húsz- perces játékot csináltunk: olyan eszközöket, olyan jel- zérendszert felhasználva és alkalmazva, amelyek nem idegenek ettől a korosztály- tól: s amely eszközökkel és amilyen jelzésekkel egysé- geként is játszik, kifejezi önmagát — például a játszó- téren. Ezért is adtuk alcím- kelt műsorunknak ezt: „ját- szótéri játék”.

Az idei pécsi sikernek per- sze voltak előzményei.

A Lúdas Matyival, 1976 ta- vaszán előbb járási, majd megyei versenyt nyertek, s a pécsi döntőn Húvelyk Matyit- díjat kaptak. Akkoriban már átvette a csoportot — mint felügyeleti szerv — a hadházi Csokonai Művelődési Ház.

1978-ban ugyanezt az utat járta be Toldijával a kis csoport azal a különbséggel, hogy most „abszolút győze- telt” térhetek haza: a fesztí- váldíj egyben a közönség és a gyermekszüri díjat is jelen- tette. A Népművelési Intézet képmagnóra rögzíti majd az előadást és rendezői tananyag lesz belőle. S a további lehe- tőségek: a hadháziakat meg- hívja a csehszlovákiai CSE- MADOK-szervezet az 1979-es dunaszerdahelyi gyermek- színjátszó fesztiválra, s meg- hívást kaptak huszonöt elő- adásból álló magyarországi előadó-körútra is.

Közel negyven együttes produkciót látta Pécsen. Ez bizonyára a tapasztalatszer- zésre sem volt utolsó alkalm.

— Rengeteget tanultunk. Minden előadást vita köve- tett, szakmai tanácskozások. Ezeket nemcsak egy-egy pro- dukció szervezőiére, vagy éppen a különlegesen jó helynek megfelelő szintet tel- jesítették, míg Frankhauser József, a budapesti József Attila Gimnázium III. osztályos tanulója és Frey Ist- ván, a pécsi Zepernovszky Károly Gimnázium IV. osztályos tanulója a harmadik hely pontszámát érte el.

A magas szintű elméleti és gyakorlati versenyen részt vevő magyar A és B csapat minden tagja dicséretesen helytállt, ami biztató a jövő évi nemzetközi fizikai diák- olimpián való szereplés szempontjából. Úgy látszik, hogy az oktatás korszerűsíté- se terén végzett sok éves erő- feszítéseink nem hiábavalók, legalábbis a fizika vonalán. A kísérletező készséget és talá- lékonyságot igénylő gyakor- latot feladatokat is kiválóan oldották meg a magyar diá- kok, ami azért is örvendetes, mert a legutóbbi olimpiákon ez volt a gyenge pontja csapatainknak.

Az Oktatási Minisztérium anyagi támogatásaival az or- szági különböző részeiben a múlt évben létrejött tehet- ségkutató és olimpiai előké- szítő centrumok egyik fő célkitűzése éppen az, hogy a kísérleti és elméleti isme- retet egyaránt sajátítsák el a tanulók. Ennek a célkitűz- nek kellene széles körben ér- vényre jutnia az oktatásban, elősegítve a tárgy élményszé-

Magyar diákfizikusok sikere

rú tanításon keresztül a ké- peségek és készségek kibon- takoztatását, a tanulónak legjobban megfelelő pályá megállapítását, majd pedig erre és nem a felvételi vizs- gára való felkészítést. Ennek egyik előfeltétele a jelenlegi egyetemi és főiskolai felvéte- li rendszerünk korszerűsíté- se.

A magyar—finn fizika ver- seny egy másik területen is tanulságot szolgáltat számunk- ra, nevezetesen a magyar csapatok tagjainak idegen- nyelv-ismeret sokkal gye- nébbnek bizonyult mint a finneké. Pedig kevés olyan — az egész élet során hasz- nosítható — ismeret van, ami a középiskolában tökéle- tesen elsajátítható, mint ép- pen az idegen nyelv. A to- vábbtanuló diák az egyete- men nemcsak időt nyer az- zal, ha az idegen nyelvet már nem kell tanulnia, hanem a pályára való felkészülés so- rán kezdettől fogva követ- heti a nemzetközi szakirodal- mat. Ez a korszerű szakem- berképzésben olyan jelentős tényező, ami miatt feltétle- nül érdekeltté kellene tenni a középiskolai tanulókat a nyelvtanulásban, akár úgy is, hogy az idegen nyelv-ismeret a továbbtanulásra való je- lentkezésnél határozott előnyt jelentessen — fejezte be nyilat- kozatát dr. Csikai Gyula aka- démikus, az ELFT főtitkára.

A helyesen levegő a kocsiban

A vezetés egyik feltétele terének jó leve- felellő szellőztet- vezető elfáradta- tőségét és így származható (b. szinüségét is (a. gosság). De ter- autóban ülő ut- tét is befolyás- lyenek a „legő- a kocsi belső te-

Szép időben, ben kellemes le- het biztosítani, lakait leengedj- bességnél azon- lenül erős lehet. Ilyenkor sokka- forgóablak (ele- megfelelő beáll- lyozni a levegő- s az üléső ablak- centiméternyire. Még a lassú me- dett ablakokkal- nál sem helyese- a „gorillafogás- tejére kinyúlni, kon át kikonyi- lett, hogy mind- talan kormányt- egyoldalu lehű- kar és váll alap- li azt a „lezzers- tikus bántalmak-

A kocsi levegő- ságát zavarja, s több utas erős- vagy ha megtö- az előttünk há- kipufogó gáz- konvojban ha- egyébként is sz- lassú menetnél. Az a jobb meg- hányosok lehet- gyűtanak rá és- san kiszellőztet- vezető fokozott- ha égő cigarettá- ban vagy a ke- közben megnyit-

A Szovjetunióba- lye, szerepe van. lom a légközeleki repülőgépek világ- mos ideje világs- legítársaságot, és- helikopterek expo-

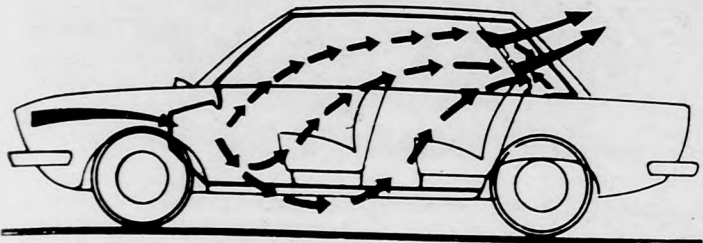
A legtöbb orszá- fogadóképeségű- be. Erdekes, hogy belőlük jó néhány- közülük is egy k- nyugati exportsik-

A JAK-40 mind- e siker, hogy le- elegendő, s füves- gepek közül a vilá- méteres fesztávo-

A JAK-40-et har- gramm tolóerőtelj- 1000-2000 kilomé- lyo gép, amelynek- ter az utazó-, a n- je: repülőgéppya- vagyis a viszonyt- oleső üzemeltetés.

A helyesen megtervezett szellőzésnél ekként áramlik a levegő a kocsiszekrényben

Az autó szellőztetése

A vezetés biztonságának egyik feltétele az autó utasterének jó levegője. A megfelelő szellőztetés csökkenti a vezető elfáradásának a lehetőségét és így a fáról a fáradtságból származható balesetek valószínűségét is (aktív biztonság). De természetesen az autóban ülő utasok közérzetét is befolyásolja, hogy milyenek a „légköri viszonyok” a kocsis belső terében.

Szép időben, lassú menetben kellemes légáramlás lehet biztosítani, ha a kocsis ablakait leengedjük. Nagy sebességnél azonban kellemetlenül erős lehet a bevágó szél. Ilyenkor sokkal helyesebb a forgóablak (elefántfül-ablak) megfelelő beállításával szabályozni a levegő beáramlását, s az első ablakokat csak 3–5 centiméternyire leengedni. Még a lassú menetű, leengedett ablakkal való haladásnál sem helyes elhanyagolni az ablakot, a „gorillafogással” a kocsis tetőjére kinyúlni, vagy az ablakon át kikönyökölni. Amellett, hogy mindkettő szabálytalan kormányfogással jár, az egyoldalú lehúzás kitérítést és váll alaposan megsínylí a „lezserség” (reumatikus bántalmak).

A kocsis levegőjének tisztaságát zavarja, ha egy vagy több utas erősen dohányzik, vagy ha megtölti az utasteret az előttünk haladó gépkocsis kipufogó gáza (ez főleg a konvojban haladóknak, az egyébként is szűk utcákban, lassú menetnél okoz gondot). Az a jobb megoldás, ha a dohányosok lehetőleg egyszerűen gyújtanak rá és utána alaposan kiszellőztetik a kocsit. A vezető fokozottan vigyázzon, ha égő cigarettával a szájában vagy a kezében menet közben megnyitja valamelyik

ablakot. A hirtelen bevágódó levegő lesodorhatja a cigarettát, paraszta, de az sem kellemes, ha „csak” ráfújja a hamut a hátsó utasokra. Bizony jó lenne elérni, hogy menet közben se a vezető, se az utasok ne gyújtsanak cigarettára, hanem időnként álljanak meg az autótól és szálljanak ki egy rövid cigarettaszünetre. Az újabbban kapható levegő-frissítő és illatosító alkalmazások — szórópalackok, cserélhető szilárd betűtűgömbök stb. — egyébként nagyon alkalmasak az utasterébe áporodott szagú levegőjének kellemesebbé tételére.

Sokan elfeledkeznek róla, hogy a korszerű kocsis fűtőberendezése egyúttal szellőztető készülék is. A fűtés kialakításával nyilvánvalóan folyamatosan biztosíthatjuk az utaster légcserejét, ha megnyitva tartjuk a levegőszabályozót. Az ilyen szellőztetés portmentesebb is, mint az ablakleengedéssel. A fűtőszellőztető készülék a fűtőbeáramló levegő részét a lábkarci területre, részint a lábakra terelheti, részint az arcra irányítható. A karosszériatervezők már arról is gondoskodnak, hogy a szellőztető készülékben benyomuló levegő az ablak megnyitása nélkül távozhasson az utasterből. Erre szolgálhat a hátsó ülések fejmagasságában elhelyezett beépített szellőztetőszálak.

Az igényesebb kocsikat nem véletlenül látjuk el tolváttal, amellyel tökéletesen huzatmentesen légszűrővel is ellátottak. A tolváttal megnyitásokkor természetesen az összes oldalsó ablakot fel kell húzni. Arra azért vigyázzunk, hogy nyári hőségben a fejtetőre betűző napsugarak ellen védjük magunkat.

B. I.

Újszaka fander

A Szaljut-6 kísérletben az újszaka fander történetében először a korábbi hajlékony úrruha helyett félmeveg úrruhát alkalmaztak, amelyet a Szaljut-26 mérnöke, Grecsko még tavaly decemberben kipróbált. Egy teljes fordulat idején — másfél óráig — az úrruhán kívül tartózkodott, közben ellenőrizte az úrruhának külső állapotát.

Az új úrruha jól vizsgázott; egyszerű a kezelése, kényelmesebb, biztonságosabb és mégis könnyebb benne a mozgás. A ruha szerkezetét tekintve az egykori lovagi páncélhoz hasonlít. A testet borító rész a nyakkal együtt — a korábbi szka fanderrel ellentétben — teljesen kemény, szinte mellvérteszerű. Csak a karok és a nadrágszárak hajlékonyak.

Az új szka fander több szempontból előnyösebb a teljesen hajlékonytól. Egyszerűbb és gyorsabb a fel- és levetétele, és sokkal biztonságosabb a lezárószálak — szórópalackok, cserélhető szilárd betűtűgömbök stb. — egyébként nagyon alkalmasak az utasterébe áporodott szagú levegőjének kellemesebbé tételére.

Vladimir Remek cseh szlovák űrrepülő Alekszej Gubarev segítségével „beültözik” (MTI Külföldi Képszolgálat —KS)

NDK gyártmányú hordozható ultrarövid hullámú adóvevő készülék (15-D típus), amelynek meglehetősen nagy, több mint 100 kilométer a hatótávolsága. A készülék maga nem nehéz, a kezelése könnyű, gyorsan elsajátítható. (MTI Külföldi Képszolgálat —KS)

Beszélgetés URH-hullámokon

A rádióhullámok hullámhossztartománya igen széles: a néhány száz méteres, igen hosszú hullámoktól a centiméteres-milliméteres mikrohullámokig terjed. E hullámhossztartományon belül, a hosszabb hullámoktól a rövidebb felé haladva a rádióhullámok terjedése igen érdekes változás figyelhető meg: a hosszabb hullámok terjedése a hangéhoz, a rövidebbek viselkedése pedig a fényéhez hasonlít. A méteres — ultrarövid — hullámok ez utóbbi tartomány részébe esnek s már teljesen a fényhez hasonlóan, csak egyenes vonalban terjednek, s ellentétben a közép- és rövidhullámokkal, az ionoszféráról gyakorlatilag nem verődnek vissza. Ezért van az, hogy az URH-ádkat csak ott lehet venni, ahol az adó- és a vevőantenna „látják” egymást. Ez jó dolog, mert így az egymástól távol levő, ugyanazon

frekvencián dolgozó állomások nem zavarják egymást. A második előny a rövid antena. A három méter hullámhosszú, 100 megahertz frekvenciájú adás-vétel biztosításához például elegendő egy 75 centiméteres „bot”-antenna. Ilyen antennákkal pedig már biztonságosan közlekedni is lehet. A felsorolt előnyök együttesével igen alkalmasnak teszik az ultrarövid hullámú távközlő berendezéseket a tengerpartok, a repülőgépek, a vízjárók, a vadászok, a hadi erők számára. Ilyen készülékek 30–40 deka súlyú, kis hatótávolságú kivitelben építve készülnek, mint épületekbe, gépkocsikba, repülőgépekbe beépített 50–100 kilogramm súlyú, nagy teljesítményű és hatóságú távközlő berendezések. A mentők, repülőgépek, tüzoltók tevékenysége ma már szinte elképzelhetetlen ezek nélkül.

a vidéken ...

oldásokra hívták föl a figyelmünket, de az egy hét hazai gyermekszínházmozgalom jellegzetessége is képet nyerhetünk. A hangzó véleménye volt az akkori zsűrinek és a csoportvezetőknél egyaránt, hogy ez a mozgalom felfelé fordult. És jó irányba fordult az út: a mese, az improvizáció, a humor, az ironia. Általános tapasztalat: a fedi rögtönzés, a természetes, improvizatív játék lehetőségét mindig meg kell teremteni és meg kell hagyni a tevékenység számára — hiszen a színház, rögzített formák meg a hivatalos színház is beleérett, hát még a népi játékok. Sok volt a produkcióban a zene, a mozgás; sok volt a népi jellegű kislendítés, s az az élmény, hogy a játék a szereplők számára is élhetővé válik.

Az egykori „ösmag”, a 7. osztály már végzett. Most a hatodikos gyerekekkel kezdte el: s ök még bő két évvel együtt maradhatnak. Mit is terveznek a jövőre? A terveim „időtlenek”, sőt nagy fába akarom vágni a szemet. Szeretném megújítani a Pál utcai fűt-at, de a hadháziakkal vagy a zenei úttörőházzal működjék csoportommal, azt nem tudom. A debreceni csoport, több ok miatt, nem ingatag helyzetben. Felújítjuk a Lúdas Matyi csoportot, nagyon szeretnék a népi, valamint Arany János-csoportot, amit szintén leépítettük már. Az országos „trilógiaival” szeretném megújítani: a Toldival, a Matyival és a Bajuszival. A legközelebbi tervem az, hogy lehetőleg legelőször, legelőször honorálni a meghívást.

Cs. N. I.

Kere

ittán keresztül a képek és készítmények kibontásán, a tanulóknak megfelelő pályák felállítását, majd pedig a felvételi vizsgák felkészítését. Ennek előfeltétele a jelenlegi és jövőbeli felvételi vizsgák korszerűsítése. Magyar–finn fizika verseny más területen is megvalósult számunk országában, a magyar és finn tagjainak idegen nyelvi ismerete sokkal gyengébb bizonyult, mint az angol. Pedig kevés olyan ország van, ahol a középiskolában tökéletesen ismert, mint például Németországban, ahol az idegen nyelv. A tanulók diák az egyetemre csak időt nyer az idegen nyelvet már eltanulni, hanem a felkészülés során a kötetlen követelményeket a szakirodalommal, a korszerű szakmunkákkal, a legújabb tudományos eredményekkel kellene tisztáskozni, ami miatt feltételnek kellene tenni a közeli tanulókat a külföldi nyelvi vizsgákban, akár úgy is, hogy az idegen nyelv ismeret elsajátítására való jeles határozott előny jár — fejezte be nyilatkozta Csikai Gyula akadémikus, az ELFT főtitkára.

EGY A KIVÁLÓK KÖZÜL

A Szovjetunióban a polgári repülőiparnak megkülönböztetett helye, szerepe van. Tupoljev, Iljusin, Antonov és Jakovlev neve fogalom a légiközlekedésben. A szovjet tervezésű és gyártású polgári repülőgépek világszerte jól ismertek. A repülőgépipar már huzamos ideje világszínvonalon álló termékekkel látja el az AEROFLOT légitársaságot, és növekszik a szovjet utasszállító repülőgépek és helikopterek exportja.

A legtöbb ország elsősorban egyre nagyobb teljesítményű és befogadóképességű gépeivel diecszkik, azok eladását helyezi előtérbe. Érdekesebb, hogy a Szovjetunió nem a nagy gépekkel — pedig van belőlük jó néhány típus —, hanem a közép kategóriájú gépekkel, közülük is egy kisebb fajttal, a JAK-40-el érte el a legnagyobb nyugati exportsikerét.

A JAK-40 minden bizonnyal azzal vívta ki a fokozott figyelmet és sikert, hogy le- és felszállásához 600–700 méter hosszú pálya is elegendő, s fűves repülőtérrel is startolhat. A sugárhajtású repülőgépek közül a világban elsőként volt képes ezt megtenni. A gép 26 méteres fesztávolságú szárnya egyenes, nincs hátranyílva. A JAK-40-et három, a farába épített, egyenként csupán 1500 kilogramm tömegű motorral hajtja. Kisebb távolságon, 1000–2000 kilométeren 31 személyt szállíthat az üresen 8,5 tonna súlyú gép, amelynek kétféle személyezése van. Óránként 550 kilométer az utazó-, a maximális sebessége viszont 750 kilométer. A szovjet repülőgépgyártásban elsőrendű szempont a gazdaságosság, vagyis a viszonylag kis gyártási költségek, a nagy élettartam, az olcsó üzemeltetés. A JAK-40 mindeme feltételeknek jól megfelel.

Műanyagok a növénytermesztésben

A közelmúltban rendezték meg a fővárosban a „Műanyagok a mezőgazdaságban” című kollokviumot, amely ismételtén ráirányította a figyelmet a különféle műanyagok felhasználására a kertészetben.

Az öntözést segítő műanyag

A növények mesterséges vizellátása, az öntözés egyike azoknak a területeknek, ahol már eddig is, és a jövőben is a legeredményesebben használják a műanyagokat. Helyettesítik a hagyományos és gyakran sokkal költsége-sebb anyagokat, a különböző fémeket. A felületi öntözésekhez egyre gyakrabban alkalmazott műanyag tömlők közös jellemzője a csekély önsúly mellett a nagy átmérő és az aránylag kis nyomásállóság. A nagyüzemi, gépi felszívással járó alkalmazásukat azonban akadályozza még a valódi tömlőcsatlakozók hiánya. A napfényalló vezeték iránt is egyre nagyobb az igény.

Szinte forradalmasították a vízvezetésre és vízellátásra is szolgáló al-talajcsövezést a cserép dréncsőveket felváltó gégecsőszerű bordázattal ellátott perforált műanyag talajcsövek. Automatizálható szabályzással működő, nagy pontosságú, a cserépcsőrakónál 3–4-szerre nagyobb teljesítményre képes, ároknyitás nélkül résszelés-dolgozó csőfektetőgéppel lefektethető a földre. Önsúlyuk mindössze 3–5 százaléka a cserépcsővékének, 50–100 milliméter átmérőben készülhetnek, élettartamuk 40 évre becsüljük, és a hagyományosnál 20–30 százalékkal olcsóbban megoldható a földre fektetésük.

A mélybarázdás öntözés elvén kezdtek kidolgozni azt az új felületi öntözési eljárást, amelynél az öntözővíz szállítását és szétosztását kettős falú, alacsony nyomású tömlővel oldják

meg. A vastagabb vízszállító és a vékonyabb, 1,5 méterenként 10 milliméter perforációval készülő öntöző vezetékben a polietilén tömlőrész szolgál a víz megtartására, a tömlőt körülvevő polipropilén szákszövet pedig biztosítja a tömlő szilárdságát. Az öntözővíz a barázdás öntözéshez hasonlóan nem a felületről, hanem a talajfelszín alatt szivárogva nedvesíti be a gyökérzónát. A tömlők felszevelésére csak az öntözési idején végén kerül sor, addig kézi munka nélkül mindössze ellenőrző felügyelet biztosításával végezhető az öntözővíz-adagolás, legfeljebb 2–3 üzemeltetést és karbantartást ellátó dolgozóval.

Az egyre nagyobb arányban terjedő csépegtető öntözési módnál szintén mind a felszín alá helyezett, mind a felszíni vezeték, továbbá a ma már közel százelek megoldásban ismert csépegtető testek és szerelvények teljes egészében műanyagból készülhetnek. A földre kerülő egységek egyaránt lehetnek pvc vagy polietilén anyagúak, de a földfelszíni vezeték esetében csak a polietilén kedvező.

Felszíni védelem, eróziógátlás

A felszíni védő, élővé változtató, az eróziót gátló gyors felületborításban vár nagy szerep, különösen lejtős és termő réteg nélküli területeken a műanyag habos fűvesítésre. Autópályáépítésénél már napjainkban is több helyen próbálják alkalmazni. Jelenleg még csak érdekesség, de a jövőben szintén jelentősé váhatnak azok a műanyag alapanyagú készítmények, amelyek a frissen telepített fás növényekre permetezve, vagy az éppen kiültetett palánták lombozatára juttatva, vékony, hártvaszerű védőburkolatot képeznek, gátolva a vízvesztésüket és ezzel a kiszáradásukat, anélkül, hogy továbbfejlesztésükre káros lenne. Vár-

ható a műanyag habok alkalmazása is a talajok vízháztartásának, elsősorban a vízbefogadó képességének javítása érdekében. Végső soron majd a bukleszerűen hasított műanyag szőnyegeket végyszámra való letérlésére is hozzájárulhat a talajfelszínrombolódás megelőzéséhez és a növényzet megtelepedéséhez.

Folyik a fejlesztés a műanyag fóliás talajtakarás területén is, mivel így védhető leginkább a talaj az erózió, a gyomosodás, a vízvesztés és az idő előtti tömörödés ellen is. A talaj legkevésbé a fekete színű fólia alatt melegsik fel és a legjobban a színtelen alatt, a zöld színűnél pedig a kettő közötti értéket ér el a talajfelmelegedés, s nyommentes is marad alatta a talaj. Ennek megfelelően jelenleg az átlátszó, színtelen fóliát tartják legjobbnak a talajtakarásra. A hatására a magasságbeli növekedésben estenként 100 százalékos különbséget találtak több zöldségféléknél és dísznövényknél.

A fólia fektetés-terítés gépesítése is megoldott már, amihez a hazai kifejlesztésű FF₂ fóliafektető gép üzemi tapasztalatok szerint is jól bevált. Ez a vontató traktor haladási sebességének megfelelően barázdát, vagy bakházakat alakít ki és az orsróli folyamatosan gördíti le a fóliát, amelyet a vezetőhenger fektet a talajra, vagy bakhátra, majd feszíti és rögzíti. Tíz óra alatt 1–1,5 hektáron végezheti el a fóliafektetést. Segítségével egyaránt jól megoldható a hektárszáma telepített új szőlőültetvények szőlősorainak ültetés előtti talajtakarása és a kiperlátásuk utáni fóliatakarást jobb fejlődéssel, korábbi természetképzéssel viszonyzó zöldség- és dísznövények, szőlő, cseresznye terület és virágok, közülük is elsősorban a pünkösdi róza, tulipán és más hagyományos, illetve vágott virágot adó növények váznélküli fóliatakarása az újabbban ugyancsak mindinkább terjedő lyuggatott vagy hasogatott, vékony polietilén, vagy PVC fóliákkal.

Komiszár Lajos

Akiről utcát neveztek el
Debrecenben

BARTÓK BÉLA

Liszt Ferenc után Bartók Béla (1881) a legismertebb magyar zeneszerző. Alkotásai mindenfelé elterjedtek. Az egész művelt világot bejárta mint hangversenyző zongoraművész.

Korán feltűnt kiváló zenei tehetségével. 1899-ben beiratkozott a budapesti Zeneakadémia zongora és zeneszerzési szakára, s 1903-ban ugyanitt oklevelet szerzett. Richter János, a világhírű karmester az angliai Manchesterben vezényelte 1904. január 13-án Bartók Kossuth-szimfóniáját, s ezzel megkezdődött zeneszerzői karrierje is. 1907. január 19-től zongoratanár a Zeneakadémián; 1934. augusztus 28-án átnevezést nyert a Magyar Tudományos Akadémiára, ahol az úgynevezett „Patkós” teremben dolgozott a népdalok rendszerezésén, majdnem hét éven át.

Kodály biztatására hozzákezdett a népdalgűjtéshez. Az első alapos, tervszerű gyűjtését 1906 nyarán Vésztőn kezdte el, majd folytatta Debrecen vidékén, Hajdúsámszonban, s ott 59 dallamot jegyzett le. Ezek közül eddig mindössze négy jelent meg nyomtatásban, három A magyar népdal című könyvében és egy a Viola című dalosfüzet 41. számaaként (1954). De a Hajdú megyei melódiákat nem vette fonográfra, hanem csupán hallás után jegyezte le. Bartók Debrecenben találta meg Szűcs Marcsa énekét, amelyet kéziratában szlav típusúnak gondolt. Feljegyezte még ugyancsak Debrecenben a Debreceni templom előtti, Kukorékoló a kakas; Debrecen vidékén pedig, Már ezután többet járok. Még mikor én tizennyolc éves voltam, Házam előtt egy alfama, Bimbó voltam, amikor én születtem, Magas a kaszárnya stb. melódiáját. Valamennyi megjelent akadémiai kiadásban.

Tanítását pontosan ellátta a Zeneakadémián, azonban szívesebben foglalkozott népdalgűjtéssel. Az 1919-es Tanácsköztársaság idejében úgy látszott, megvalósul régi álma. Boldogan újságolta édesanyjának 1919. június 19-én kelt levelében, hogy „a Margit-rakparton létesül a vezetéssel a zenei folklor osztály, s megkezdtem a földszinten az igazgatói lakást”. De ez nem valósulhatott meg.

A Tanácsköztársaság zenei életének kiemelkedő eseménye volt Bartók szerzői estje 1919. április 21-én, amelyen I. vonósnyegése, Ady-dalai és zongoradarabjai kerültek műsorra. Előadásra elkészült már A csodálatos mandarin című pantomimje is, s bemutatását tervezték a Népszava 1919. július 3-án megjelent híradása szerint. Népdalgűjtését a forradalmi időszakban sem hagyta abba.

Román artyagának egy részét, a Kolindákat (karácsonyi énekek) saját költségén adta ki 1934-ben. Szlovák anyagát csak halála után kezdték publikálni. Körülbelül 2500 dallamból álló román énekgűjtése s a török lejegyzései kéziratban maradtak a New York-i Columbia Egyetemen.

Bartók hangversenyei során háromszor is útba ejtette Debrecen, ezenkívül a Hortobágyon is járt. 1925. november 3-án az 1904-ben komponált rapszodiáját játszotta a szintén itt vendégszerelő budapesti Filharmoniai Zenekar kíséretével. Legközelebb 1931. márciusi eljén járt Debrecenben, önálló estet adott. Brahms, Chopin, Kodály darabjain kívül saját műveiből is játszott. Utoljára 1939-ben, a nagy világszerte kitörése előtt Zathureczky Edével adott Debrecenben szonataest február 8-án. Ezen a hangversenyen akarta bemutatni két zongorára és ütőhangszerekre komponált szonátáját, tervéről azonban lemondott xilofonista hiánya miatt. Mindhárom hangversenyt az Arany Bika Szálló nagytermében rendezte a Zenekedvelők Köre. A debreceni sajtó nozzaírtását igazolja, hogy a zenei recenzensek minden alkalommal felismerték a géniuszt, s megbecsülő sorokban méltatták a három koncert jelentőségét. Az Allegro barbarót 1929 januárjában a Szovjetunióban rendezett koncertjein is előadta. Leningrádban az I. zongoraverseny elhangzását követő négy közönségsiker ráadásaként játszotta ezt.

Kivándorlási terve nem kalandvágyból történt. A fasizmus térhódítása miatt anyagilag is válságos helyzetbe került. Amikor a német csapatok megszállták Ausztriát, 1938. április 13-án közölte a német hatóságokkal, hogy Magyarországra megy, ahol a német hatóságok engedélyezték, hogy Magyarországra menjen, ahol a német hatóságok engedélyezték, hogy Magyarországra menjen. Sajnos, nálunk a művelt emberek majdnem kizárólag a náci rendszernek hódolnak. Miután az ismert, Németországból küldött származási kérdőívet „válaszolatlanul” hagyta, s a bécsi Universal Edition zenei kiadó cég új vezetőségével nem kötött szerződést, nem kaphatott szerzői díjat művei után. A nem fasizta országok pedig megszakították gazdasági kapcsolataikat hazánkkal. Jól meggondolta szavait, amikor Budapestén, 1940. október 4-én kelt végrendeletében úgy határozott, hogy „amíg a budapesti Oktogon-ter és a volt Körönd azoknak az embereknek a nevére van elnevezve... rólam ne nevezzenek el sem teret, sem utcát”.

1940. október 8-i budapesti hangversenye után elhagyta Magyarországot, s október 30-án New Yorkba érkezett. Akkor még nem gondolt végleges letelepedésre. Első terve szerint nem Amerikába akart emigrálni, hanem Törökországba, de a tudomány örök kárára meggyűlölt újabb törökországi népdalgűjtési terve. Kentner Lajos zongoraművész tudósítása szerint Angliába is tervezte emigrálását Bartók, de nem sikerült megkapnia a letelepedési engedélyt. Ezért elfogadva a New York-i Columbia Egyetem meghívását, átköltözött az Újvilágba, s ott 1941 márciusától 1942 végéig dolgozott a szerb-horvát népzenei anyag lejegyzésén és rendszerbe foglalásán, amelyet halála után publikált is az egyetem. 1943-ig semmit sem komponált. Végre ismét megjött alkotó kedve és 1943 őszén befejezte a nagyzenekari Concertóját, amelynek bostoni bemutatóján jelen lehetett. Majd a harmadik zongoraversenyének, s a hegedűszóló szonátájának komponálása foglalkoztatta a nagybeteg szerzőt. Rehérvérves akadályozta, hátráltatta művei alkotásában. A sok nyelvlen beszélő és író Bartók zongorapedagógiai, zongoraművészi, folklorisztikai munkásságának értékét azonban meghaladja csodálatos termékenységu zeneszerzői életműve. Rengeteg zongoraműve, hat vonósnyegése, három színpadi darabja, zene- és énekkari kompozícióinak tömege kiapadhatatlan inventíójának gyümölcse. 1945. szeptember 26-án tett működésére pontot a halál. New York 52. utcájában levő temetkezési vállalat helyiségében, magyar szó nélkül, angol nyelvű halotti búcsúztatással kísérték utolsó útjára a nagy magyar zeneszerzőt.

Dr. Sonkoly István

BÉLYEGGYŰJTŐKNEK

AZ ELSŐ FÉLÉV

Közel két hónapig tartó nyári szünet osztja ketté a bélyeggyűjtés első felét. Június 27-én a VI. bélyegpár megjelenésével zárul az első félév. Mit hozott az elmúlt hat hónap? 34 új bélyeget és 6 blokkot, illetve kisívet. Mindből egy példányért éppen 150 forintot kellett fizetni, ebből 5,50 forint felár kizárólagosan a filatelia ügyét szolgálta, elsődlegesen a Szociális kiállítás költségéire járult hozzá a bélyeggyűjtő válság. Az idei kiadványok nagyjából az előzőek szintjén mozgoktat, külföldön — ellentétben csapatunkkal — nagy sikert aratott a magyar labdarúgó-világbajnoksági sorozat és blokk.

A MÁSODIK

Mit várhatunk a következő hónapoktól? A nyári szünet után augusztusban a hipertónia világvége 1 forint névértékű bélyeg jelenik meg, ezt követően megemlékezünk a baráti országok postáinak 20 éves együttműködéséről. Képeletről ürszerkezete. Kisziklik azt a 20 forint névértékű légipostai blokkot, amelyet a tudományos-fantasztikus irodalom előfutára, Verne

születésének 150. évfordulója alkalmából adunk ki. Szeptemberben a bélyeggyűjtés négyrésztű sorozat hazai földben fellalál római mozaikok legszébb részleteit mutatja be. A prágai nemzetközi filatelisták kiállítását három darab 3 forintos bélyegből álló kisív örökíti meg. A „Béke és Szocializmus”, a kommunista pártok folyóirata 20 éve ad tájékoztatást elméleti kérdésekben. A jubileumra 1 forint névértékű bélyeget bocsátunk ki. Összel Kovács Margit kerámiái ábrázoló sorozatban, Krúdy-émlékbélyegben gyönyörködhünk. Novemberben megemlékezünk a KMP megalakulásának évfordulójáról és munkászolgalmi hősről. Várható még a koronázási jeleneteket elénk táró blokk, Kőszeg városát, illetve Thköly szabadságharcának jubileumát köszöntő bélyeg kiadása is.

A LEGSZEBB

Hetven országból 80 ezer gyűjtő válaszolt a svéd posta körkérdeésére. A beérkezett szavazatok összesítéséből ki derült, hogy legtöbben az Európa-sorozat 1,40 kr névértékű címletét tartják 1977 legszébb svéd bélyegének. Ha-

zánkban is figyelemmel kísérik a gyűjtők véleményét, sőt tavaly a filatelistá népszavazást az összes bélyeget eredeti színeiben visszaadó lenyomat közreadásával segítették elő. A közvéleménykutatás e módja nem szakadt meg am a múlt év bélyegeiről még nincs reprodukciós plakát és filatelistáinkat még meg sem kérdezték. A svéd és mások viszont a jövő évi újdonságok tervezésénél már figyelembe veszik a gyűjtők ítéletét, ízlését.

CSÚCS

A zürichi Corinthia cég most lezajlott árverésén 17,3 millió svájci frankért (=157 millió forint) adtak el bélyeget. Ez az összeg minden eddigi európai bélyegaukció bevételeit meghaladja. A német, az osztrák és az angol bélyegek, valamint a skandináv államok ritkaságai különlegesen heves versengés után ki magasló árat értek el.

ÚJDONSÁGOK

Kihívás(?) a magas színvonalú grafikai és nyomdai remekművek ellen Hollandia sportbélyegének egyszerűsége. A 45 centes címetlen csak a kosárlabda sző, a kibocsátó ország megnevezése és az ényrtékelzés látható. A bélyeggyűjtés modern grafikával az amszterdami nemzetközi sakkversenyt köszönti. Lengyelország hat bélyegen a hazai repülés fejlesztésében kitűnt személyeket és gépeket mutatja be. — A természet formáló ember alkotásait a régi épületekkel díszeszték a dán posta új sorozata. A bélyegeken helyet kapott a mocsárláb varázsolt nemzeti park, a kitermelt lignitbányára visszahonosított erdő-mező, az 1700-as években részben fából épített postaház, a XII. századi templomfal és kapu.

KERESZTREJTVÉNY

NYÁRFA

MOTTO: Kosztolányi Dezső: Nyárfa című verséből idézzük egy részt a vízszintes 1., 27., függőleges 41. és vízszintes 55. számú sorokban.

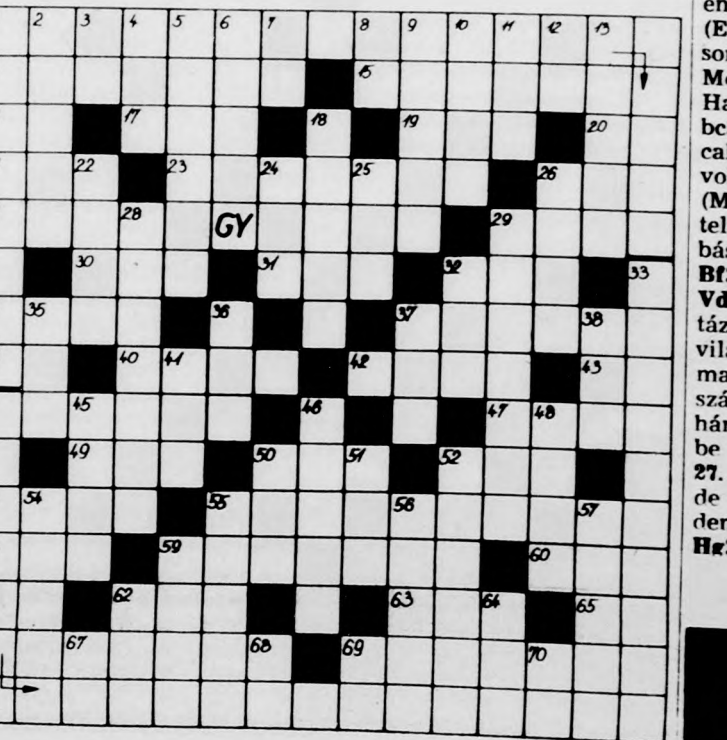
VÍZSZINTES: 1. Az idézet első része. (Zárt betűk: K, S.) 14. A materialista világnézet egyik előfutára. 15. Költő. Csokonai pártfogója. 16. YZ. 17. Ló betegsége. 19. Norvég, luxemburgi és kubai gépkocsik jelzése. 21. Hasisban található. 23. Mona Lisa... világhírűvé vált arckifejezése. 26. Titok része. 27. Az idézet második része. 29... oviák, lengyel népi tánc. 30. A hét vezér egyike. 31. Pir betű. 32. Többes számú kérdőnévmás. 34. Tagadás, németül. 37. Serdülőkorú. 39. Tricium és kén vegyjele. 40. Félköralakú, boltozatos. 42. Okori római mitológiai alak. 43. Fordított névelő. 44. Egy nyelv szavait bertelemző könyv. 47. Szakban az első lépést végzi. 49. Szelemélydre. 50. Mázol. 52... kaled, sziget az Al-Dunán.

53. A pénznek az az oldala, amelyen az értéket jelző szám van. 55. Az idézet negyedik része. 58. Határozórag. 59. Kellems illatú (két szó). 60. Visszatakar! 61. Szóösszetétel előtagjaként kettőszótséget jelent. 62. Ebben az évben Kubában kerül megrendezésre. 63. Osztrák, román és zambiai gépkocsik jelzése. 65. Sir. 66. Portugál király, uralkodása alatt alapították meg a portugál indiai gyarmatbirodalmat. 69. Tisztító üzem, névelővel.

FÜGGŐLEGES: 1. A megjelölt körülmény szerint (két szó). 2. Becézett férfinév. 3. Kettős mássalhangzó, fordítva. 4. ...sdag, a svéd országgyűlés neve. 5. Nem halózati (rádió). 6. Semmilyen mód. 7. Kettőzve cukorka. 8. Spanyol és portugál gépkocsik jelzése. 9. Becézett orosz női név. 10. Női név. 11. Kender- vagy lenszálak csoportja. 12. Kiejtett mással-

hangzó, fordítva. 13. Háztartási eszköz. 18. A gabonafléls mellékterméke. 22. Figyelmeztető. 24. Eső után keletkezik. 25. Ötvenhat, római számmal. 26. Fűzet. 28. Október. 29. Nyíltan hangoztatja, félmúlt alakban. 32. Disznó himje. 33. Rokokok tréfas megnevezése, névelővel. 35. Félhanggal leszállított e hang. 36. Birói eljárás. 37. A magyarságba beolvadt nép. 38. Szolmizációs hang. 41. Az ügyész képviseli. 44. Az idézet harmadik része. (Zárt betűk: M, N, L.) 45. Időmérők. 46. Diákok közös étkezője. 48. Angol hosszmeték. 50. Gyakori magyar családnév. 51. Tan betű. 52. Az amerikai Nagy-tavak egyike, névelővel. 54. Székesegyházról híres francia város. 55. Olcsó, modern szálló. 56. A teniszből alapegysége, névelővel. 57. Valamelyik oldalra hajló, elcsúszott. 59. A Zsil folyó román neve. 62. Vén betű. 64. Kiejtett kettős mássalhangzó. 67. Névelő 68. Irányjelző. 69. Nem ez. 70. Bolt közepe. 74. A megjelöléseket július 3-ig kell beküldeni.

Beküldendő: vízszintes 1., 27., függőleges 41. és vízszintes 55. számú sorok megfejtése.

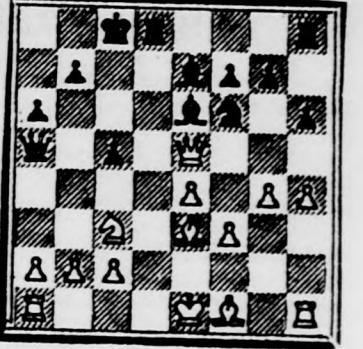

SAKK

Las Palmas évről évre jelentős nemzetközi sakkverseny színhelye. Az áprilisban megrendezett tornán élővonalbeli nagymesterek és fiatal nemzetközi mesterek találkoztak. A versenyt a magyar Sax Gyula és a szovjet Tukmakov nyerte holtversenyben az izlandi Olafsson előtt. A másik magyar versenyző, Csom István a középmezőnyben végzett. Sax eredménye a magyar sakkozás újabb sikere egyben. A fiatal nagymester ezúttal is szokásos látványos, kombinatív stílusban játszott. Az alábbiakban Tukmakov elleni győztes játszmáját mutatjuk be.

SAKX—TUKMAKOV
LAS PALMAS, 1978
SZICILIAI VÉDELEM

1. e4, c5 2. Hf3, d6 3. d4, cd4: 4. Hd4; Hf6 5. Hc3, a6 6. Fe3 (Dívatosabb itt 6. Fg5, Sax azonban szívesen játszik hagyományos módon, mert így elkerüli az agyon-elemzett, divatos változatokat. Azonkívül meglepetést is tartogat.) 6... e6 7. g4! (Keresz nagymester által bevezetett dinamikus támadó felállás. Világos azonnal megpróbálja leszorítani sötétet és támadásba lendül a királysármány.) 7... h6 (Számításba jön itt 7... e5, 8. Hf5, g6 — is.) 8. Vt3 (Új gondolat, a gyakori húzás itt g5!). Sax vezérmanőverének célja, hogy nem fedi fel azonnal terveit és fenntartsa a hosszú, illetve a rövidsánc lehetőségét.) 8... Hb7 9. Vh3, Hc5 10. f3, e5 11. H3, F6 (Ha sötét 11... Hb3: — öt húzott volna, akkor világos 12. ab3; Fe6 13. Fc4 után birtokba tudta volna venni a nagyon fontos d5 mezőt.) 12. Hc5; dc5: 13. Vg3, Fe4 14. h4 (Természetesen nem volt jó 14. Vd5; Fd6! miatt.) 14... Va5, 15. Vc5; 0—0—0

(A játszma kritikus pontjához értünk. Világos királysármány támadása előtt sötét a vezérsármányt helyezte királyát biztonságba, de ezt csak gyalogáldozat árán tehetné. Sax pontosan végigszámította a változatokat és finom megdöntést talált, amit látni fogjuk tükombinália ellenfelét.) 16. Fe4! (Ez a lépés keresztülhúzza sötét szármítását. Most 16... Fc4: re 17. Vc7: jönne, ami után lég a c5 gyalog és világos időt nyerne királyának biztonságba helyezéské. Így Tukmakovnak nincs más választása mint újabb gyalogáldozattal fokozni a bonyodalmasakat.) 16... Fd6 17. Fe6+; Kb8 18. Vf5, Fe6: 19. Ve6+; Bhe2 20. Vf7! (Ez a lépés régen benne volt Sax terveiben, 20. Vf5-re sötétnek Hd5! után jó játéka lett volna. Amint látni fogjuk, a vezérnek fontos szerepe lesz f7-en.) 20... Hd5 21. 0—0—0! (Ez a lépés dönti meg végső soron sötét kombinációját. Most 21... Hc3: re 22. Bd6; Ha2+, 23. Kbl, Hc3+ 24. bc3; Bd6: után világos Ve8-cal, vagy Ff4-gyel nyert volna.) 21... Hc3, 22. Bb6: (Most látszik a Vf7 lépés értelme, lóg az e8-on álló sötét bástya!) 22... Bf8 23. Vg7; Bf3; 24. Ve5; Bb6; Bb6: 25. Vd6+; Ka7 (A helyzet tisztázódott, a lebonyolítás után világosnak két gyalog előnye maradt. Ráadásul a sötét húszár is bajban van. Sax néhány erőlyes húzással fejje be a játszmát.) 26. Vd3, Be3 27. He2, Hf5 (Súlyos elnézés, de sötét állása már mindeközben veszte volt.) 28. Hx3: és sötét feladta.

Filep Tibor
sakkmeister

Sárgarépa saláda
Hozzávalók: 4 részére
80 dkg sárgarépa, 8 dkg mazsolyoghurt, 1 citromcukor, 1 csipet bors, 6 levél zöldbors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors.

SAKK

OT

A v... me...

Minden nyár olyan vízi balylek kellő előlkerülhetők. A b... előzésére néhan...

Napozás után nem szabad h... ugrani. A szív... sizer súlyos zava... ja a hirtelen le... menjünk be té... be, öblítsük le... felhevült testet, hűlts után ússz. Gumimatracról... felhevült testtel... ugrani!

Aki nem tu... tartózkodjon sz... réknál mélyebb... dül, mert ely... egyensúlyát, el... sekély vízben... hat. Ne üljön... aki nem tud ús...

Ismertlen tu... ugorjunkt fejest... víz alatt levő... cölöpök stb. sű... lálos kimenetet... okozhatnak.

Ne virtuskodj... A vízi sportok... célja, és nem a... keresése. Tehát... túlságosan mess... a mély vízbe.

Úszni nem tu... korlatlan úszó... vízben mindig... öv. Ez biztos... Mentőöv nélkül... engedjük úszni... ha úszni tudó... ügyel rá.

Aki nem tud... leszte tudását... got" jelent, ha... alatt is úszni és... dadlatlanul fekk...

Úszás közben... sünk meg vízi j... csónakot se. A... esetleges útközé... rendezetlen h... esetet okozhat...

Vegyes saláta... Hozzávalók: 4... részére

4 keménytojás... sos paradicsom... 2 piroz és zöl... nagy fejtes salá... mag retet, 2 fej... snidling, zsázsa...

A tojásokat n... és 8 részre vágj... kát megmossuk... felszelteletjük... mossuk, kimagó... kony karikákra... jes salátát egész... titjuk, majd 4... re vágjuk és ov... mossuk és lecsó... retket és a szá... megmossuk, ha... tisztítjuk és ka... juk.

Az összes h... nagy társa tes... snidlinggel és b... hintjük. Szózuk... kevés citromléve... meglocsoljuk.

1 adag kalória... belül 120. (Elkészítés ide...

Hozzávalók: 4... részére

80 dkg sárgarépa, 8 dkg mazsolyoghurt, 1 citromcukor, 1 csipet bors, 6 levél zöldbors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors, 6 levél zöldebors.

A Dohányipari Vállalatok Trösztje ALYÁZATOT HIRDET... munkakör betöltésére közgazdasági egyetemi, vagy pénzügyi számviteli főiskolai végzettséggel és legalább 5 éves gyakorlattal rendelkezők részére. A pályázatokat a tröszt gazdasági igazgatóságához (4002 Debrecen, Attila tér 3.) kérjük postán beküldeni.

Sergio Gonella Aki a mai döntő főszereplője lehet: Rob Rensenbrink

A döntő játékvezetője és főszereplője

Gonella 1933-ban született, 1951-ben, 18 éves korában tett bírói vizsgát, és képességeire jellemző, hogy 1963-ban már az olasz Első Ligában futja a sipot. 1971 óta tagja a FIFA-keretnek. Ó bíráskodott többek között az 1976-ban Belgrádban 100 ezer néző előtt sorra került Csehszlovákia—NSZK Európa Kupa döntőjé, amelyet — mint ismeretes — 120 perces drámai fordulatokban gazdag küzdelem után 11-es rúgásokkal a csehszlovákok nyertek meg. Gonella régi ismerősünk, a magyar klub- és válogatott csapatok számos találkozóján bíráskodott, így az 1973-ban Belgrádban rendezett Jugoszlávia—Magyarország (1—1), 1973-ban az Ú. Dózsa—Bayern München (1—1) BEK- és a Bp. Vasas—Sunderland (1—0) KEK-, valamint az 1977. évi Ú Dózsa—Atletico Bilbao (2—0) UEFA-Kupa mérkőzéseken bíráskodott. Anyanyelvén kívül franciául és németül beszélt. Civilben a Banca di Interesse Nazionale igazgatóhelyettese Torinóban.

DVSC—Tisza Cipő 19—14 (7—7)

Szombaton délután játszotta le a DVSC bitumenes pályáján a Debreceni VSC—Tisza Cipő női NB I. B-s kézilabda bajnoki mérkőzést. A DVSC Hajnal—Máthé, Halláne, Filep, Huszár, Purguly, Botkáné összeállításban szerepelt. Jó ideig kiegyenlített volt a küzdelem, majd a 30. percben a marfői csapatból Csordást durvaságért kiállították. A debreceniek jól kihasználták az emberelőnyt, és a hajraban biztosan nyertek. A debreceniek góllait Máthé 8, Huszár 8, Botkáné 2 és Purguly szereztek. Középs íram, harminc percig küzdelmes játék, megérdemelt DVSC-győzelem.

Osztályozó az NB II-be jutásért

Június 24-én, szombaton délután elkezdődtek az NB II-be jutásért kiírt osztályozó küzdelmek. A D. Kinizsi Debrecenben kikapta a Kisvárdától, a Hajdúszoboszló Boeckai Jászberényben döntetlenül ért el.

Kisvárdá—D. Kinizsi 3—0 (2—0)

A D. Kinizsi sporttelepén, 1200 néző előtt, Szávó játékvezető bíráskodásával játszották le a Kisvárdai SE—D. Kinizsi labdarúgó mérkőzést. D. Kinizsi: Farkas—Mártha, Németi, Borász, Szabó, Vásárhelyi, Mózsai, Tóth, Pujá, Orosz (Zs-lák), Andirkó. Az első negyedórán a Kisvárdai támadott, később kiegyenlített volt a küzdelem — egy alkalommal Vásárhelyi közelről a kapu mellé fejt. A 37. percben bal oldali szabadrúgás után Szilágyi a hálóba fejtette a labdát. 1—0. A 45. percben a vendégek gyors adogatással átjárták a védelmet és Kiss J. gólab rúgta a labdát. 2—0. Fordulás után a Kinizsi mezőnyfőnyben volt, de a vendégcsapat jobban adogatott, tervszerűbben játszott és a 75. percben a gyors Tóth J. újabb gólja végleg eldöntötte a két pont sorsát. 3—0. A jobb csapatteljesítményt nyújtó, pontosabban adogató és a támadásokat gyorsabban vezető Kisvárdai megérdemelten nyert. Jók: Nagy (1), Kulcsár (3), Tóth J. (5), Gyüre (7), illetve Vásárhelyi és Mózsai.

Hajdúszoboszló—Jászberény 0—0

A Hajdúszoboszló Boeckai ugyancsak szombaton délután Jászberényben a Lehel SC ellen játszott osztályozó, ezer néző előtt. A találkozó Györi játékvezető bíráskodásával bonyolították le. Hajdúszoboszló: Szöllösi — Csathó, Király, Ács, Farkas, Mezei A., Mezei L., Nagy S. (Kuki), Bodonyi, Siket, Kálmán. A játékió nagyobb részében a jászberényiek meddő mezőnyfőnyben játszottak, viszont a szoboszlóiak ritkábban, de veszélyesen támadtak. Az első játékrészben

Atlétika

Nyiregyháza rendezték meg az ifjúsági atlétika területi bajnokságának küzdelmeit, melyen izgalmas versenyek voltak, s közepes eredmények születtek. Augusztus végén, a Népstadionban rendezendő országos döntőn az alábbi debreceni atléták szerepelhetnek. **Fűk.** 1959-es születésűek: Bodó (110 m gát, 100 és 200 m), Adam J. (800 és 1500 m), Kiss L. (800 és 1500 m), Deák (5000 m) és Nagy (kalapács). — 1960: Agoston (100 és 200 m), Dohányi (távol), Ferenczi (gerely), Vég (kalapács). — 1961: Kiss G. (100 és 200 m), Orosz (100 és 200 m), Kocsis (800 m), Szűk B. (110 m és 300 m gát), Hecsek (magas), Bagdi és Simon (rúd), Pálya (kalapács), Elek (diszkosz és kalapács). **Lányok.** 1960: Kristóf (1500 és 3000), Kovács K. (magas és súly). — 1961: Holhos (gerely) és Molnár (diszkosz).

Nemzetközi labdarúgó-mérkőzések

Hajdú-Bihar—Bihar ifjúsági és felnőtt találkozóját a DMTE-pályán

A hajdú-bihari és a szomszédos romániai Bihar megye sportkapcsolatai egyre szélesednek, s a megállapodások szerint ma délután labdarúgásban kerül sor a két megye felnőtt és ifjúsági válogatottjainak összecsapására. Az elmúlt esztendőben Nagyváradon már mérközött egymással a két megye felnőtt és ifjúsági válogatottjai, akkor a hajdú-bihari ifjúságiak kétgólos győzelmét arattak, viszont a felnőtt válogatot egy góllal alulmaradt a hazaiakkal szemben. Most visszavágók követhetnek. A Bihar megyei és a hajdú-bihari ifjúsági válogatott mérkőzését fél 3-kor kezdik meg a DMTE nagerdei sporttelepén, ezután, egyegyed 5 óratól kerül sor a felnőttek találkozójára. A hajdú-bihari ifjúsági válogatott Szabó Béla, a felnőtteket pedig Domán Gyula edző készítette fel és állította össze. Az ifjúságiaknál többek közt szerepel a magyar ifjúsági válogatottban is játékos Fidler, Mohácsi, Durucskó, a felnőtteknél találhatjuk majd — többek közt — dr. Csapót, Magyar, Kacsurt, Halmit, Kocsist, Horkait, Lengyelt, Szkupit, Patakit, Palát. A romániai csapatok ma reggel érkeznek Debrecenbe, és a DMTE vendégeként a hétfoi napot is itt töltik.

Brazília bronzérmes Brazília—Olaszország 2:1 (0:1)

A River Plate stadionban telt ház előtt, szombaton a 3. helyért lépett pályára a világbajnokság még négy, „állva maradt” csapata közül a brazil és az olasz. Az izraeli Klein sipszavára 77 260 szurkoló előtt kezdődött a játék. Brazília kezdett, de az olaszok támadtak. Az első percben Antognoni 20 m-es szabadrúgását ütötte ki védője Leao, majd csaknem ugyanarról a helyről küldött újabb Antognoni-bomba a kapu felé csúszkálóan a mellé. Az 5. percben Dirceu fejbe rúgta Rossit, Antognoni újabb szabadrúgása gyengén sikerült. A játék irama, izgalma nem igazolta Bearzot és Coutinho előzetes nyilatkozatait, miszerint csapataik megmutatják: ez lett volna a méltóbb döntő. A 16. percben Nelinho jobb oldalról erősen meglőtt és befelé csavarodó szöglete tette próbára Zoffot. Csaknem állandóan az olasz térfélen folyt a játék, mert az elől hagyott Rossi és Bettiga képtelen volt tartani az olykor megkapott labdát. A 32. percben Dirceu 25 m-es bombájába Gentile beleletette a fejét — Zoff serecsényére. A 35. percben Nelinho szabálytalankodott Rossi ellen, sárga lapot kapott. Élénkült az olaszok, öt perc alatt több támadást vezettek, mint az egész félidőben, és a 39. percben gólt ért el. Rossi ment el a jobb oldalra, jó beadását az üresen hagyott Casuso 4 m-ről a tehetőlen Leao mellett a hálóba fejtette (1:0). A 41. percben Rossi bal oldali szögloja után Casuso előtt gólszerzési lehetőséget adódott, lovsét előbb Leao védte, majd a kikapott labdát a felső lécre vágta. A 44. percben Rossi jobb oldalról indult rohamra, a kifutó Leao mellett a bal oldali kapufára lötte a labdát. A brazilok kezezés miatt büntetőt reklámalnak, majd Batista keménykedett — újabb sárga lap a braziloknak. Reinaldo állt be Gil helyett a folytatásra. A brazilok kezdtek jobban, az olaszok visszahúzódtak, újra bemutatják a védekezés magasiskoláját. Az 53. percben Dirceu az olasz 16-oson belül kézzel tette maga elé a labdát, így begurítását Mendonca 5 m-ről hiába továbbította a hálóba. Reinaldoval veszélyesebb lett a brazil csapat. Az 57. percben jó elütés után Mendonca érkezett beadásra, de Scirea elsodorta a játékvezető továbbított, a brazilok büntetőt vitattak. A 60. percben Nelinho 20 m-es szabadrúgása vágódott a sorfalba. Roberto viaskodott ezután az olasz védőkkel, amikor már helyzetbe került volna, ki-várt. A 64. percben Nelinho kapta a labdát a 16-os oldalánál, Zoff is beadást várt. Nelinho jobb külsővel a jobb felső sarokba bombázott (1:1). A gól után Cerezo Rivellino váltotta fel. A 66. percben Batista nagy kaspárlóse ment mellé. A 71. percben már vezettek a brazilok Rivellino átadását Dirceu 20 m-ről egyből vágta a jobb sarokba. (2:1). A 73. percben Gentile kapott sárga lapot kíméletlen belemeles a labdát. A 78. percben C. Sala állt be Antognoni helyett. A hajraban sorozatban követelt el mind a két csapat szabálytalanságokat. Az olaszok most már erőteljesen támadtak. A 87. percben Rivellino szabálytalankodott Bettiga ellen, nehezen állt fel a brazil sorfal. Huzavona után a jobb oldali átvét szabadrúgást Bettiga fejtette 8 m-ről a felső lécre. Ez volt az utolsó lehetőség az olaszok előtt. Ezzel Brazília a XV. VB bronzérmese, Olaszország pedig negyedik. (MTI)

Egy harmadik és három negyedik hely

Győrött rendezték meg a középszikola 1977—78. évi kézilabda kupa és bajnokság országos döntőjét. Három debreceni középszikola négy csapata harcolta ki a döntőben való szereplés jogát. Bethlen Szakközéiskola leány csapatai a kupa és bajnokság résztvevői voltak: a Landler Szakközéiskola fiú együttese a kupában indult, míg a Vegyipari Szakközéiskola lányai a bajnokságban való indulás jogát harcolták ki. A debreceni középszikolások végeredményben egy harmadik és három negyedik helyezést szereztek. **Eredmények.** Leány bajnokság. Vegyipari—Bethlen 11:9, Vegyipari—Jászapáti Gimn. 9:8, Bethlen—Jászapáti Gimn. 15:6, Vegyipari—Révai Gimn. 22:8, Bethlen—Révai Gimn. 10:8, Csurgói Gimn.—Vegyipari 16:8, Csurgói Gimn.—Bethlen 10:3, Sebes Közgazd.—Bethlen 9:7, Sebes Közgazd.—Vegyipari 6:5, 1. Sebes Közgazd. (Békéscsaba), 2. Csurgói Gimn., 3. Vegyipari Szakközéiskola, 4. Bethlen Szakközéiskola. **Leány kupa.** Földes Gimn.—Bethlen 15:14, Révai Gimn.—Bethlen 23:13, Bethlen—Alpári Közgazd. Szakközéiskola 12:8, Bethlen—Csurgói Gimn. 12:8, Szamueli Szakközéiskola—Bethlen 11:10, 1. Révai Gimnázium (Győr), 2. Szamueli Szakközéiskola (Győr), 3. Földes Gimnázium (Miskolc), 4. Bethlen Szakközéiskola. **Fiú kupa.** Révai Gimn.—Landler Szakközéiskola 22:17, Zippervoszkói Szakközéiskola—Landler Szakközéiskola 20:19, Landler Szakközéiskola—Hild Szakközéiskola 15:15, Zrinyi Gimnázium—Landler Szakközéiskola 16:14, Landler Szakközéiskola—Gép—Műszeripari Szakközéiskola 22:20, 1. Révai Gimnázium (Győr), 2. Zrinyi Gimnázium (Nyiregyháza), 3. Zippervoszkói Szakközéiskola (Pécs), 4. Landler Szakközéiskola. A kupaküzdelembe 6—6, a bajnokságban 8—8 csapat küzdött a bajnoki címért és a helyezésekért Győrött.

Hogyan tovább?

Vasárnap befejeződött a labdarúgó NB II-ben az utóbbi évtized legizgalmasabb bajnoksága. Az eredmények ismertek. A Salgótarján mellett a Vasas Izzó jutott be az NB I-be, a DVSC pedig a harmadik helyen végzett. Debrecenben az utóbbi hónapokban, hetekben nagy várakozás előzte meg a DVSC minden egyes bajnoki mérkőzését, hétről hétre rekordközönség előtt lépett pályára a vasutas csapat. NB II-es meccsen talán sehol és soha nem volt kint annyi néző, mint a Vágóhid utcai sporttelepen, a DVSC—Vasas Izzó és a DVSC—Kazincbarcika találkozóján. Mindebben kifejeződött a tisztántúli nagyváros sportszerető közönségének igénye, hogy NB I-es csapata legyen, enélkül „csonka” a város sportélete. A kijelentett küzdelemben a tavasszal nagyszerű teljesítményt nyújtó vasutas gárda az utolsó akadályban megbottolt, ami azt jelenti, hogy az elkövetkező bajnoki idényben továbbra is az NB II-ben szerepel az együttes. Szurkoló, játékos minden bizonnyal nehezen nyugszik bele a történelebe, de most már nincs mód változtatásra. Ha higgadtan és tárgyilagosan értékeljük a DVSC szereplését, meg kell állapítanunk, hogy annak ellenére, hogy a csapat nem jutott fel az NB I-be, az utóbbi másfél évtized legjelentősebb debreceni labdarúgó sikere a DVSC dobogós helyezése. A vasutas csapat 21 mérkőzésen (!) veretlen maradt, s olyan nagy létszámú közönséget vonzott hazai mérkőzéseire, amelyet a vezető NB I-es klubok is megirigyelhetnek...

A debreceni labdarúgásban a helyzet mégsem maradt változatlan, mert az NB III. megszűnése következtében a DMTE bejutott az NB II-be és még két Hajdú-Bihar megyei csapat — a D. Kinizsi és a Hajdúszoboszló — osztályozó játszhat a magasabb osztályba kerülésért. Így megszünt tehát az osztálykülönbség a DVSC és a DMTE között. Közismert, hogy a DMTE már megalakulásakor azt a célt tűzte maga elé, hogy az egyesület labdarúgócsapata rövid időn belül az élönvalba kerüljön. Így jelenleg a városi sportélet egyik fontos kérdése a „hogyan tovább”, vagyis milyen szerepet játszhat a két azonos céltűző együttessel a bajnokságban?

A napokban rendkívül fontos sportpolitikai tanácskozásra került sor a megyei pártbizottságon, amelyen részt vettek a megye és Debrecen párt- és állami vezetői és meghívást kaptak a DVSC és a DMTE képviselői. Ezen a tanácskozáson rendkívül fontos sportpolitikai döntések, illetve állásfoglalások születtek.

A megye és a város párt- és állami vezetői úgy ítélik meg a DVSC szereplését, hogy a gyenge őszi teljesítmény után a tavaszi sikersorozat minden elismerést megérdemelt. Az együttes 53 pontot szerzett és csak egy hajszál választotta el a feljutástól. Ebből adódik, hogy miután lényegesen változás a csapat játékos állományában nem várható, az elkövetkező bajnoki idényben a DVSC-nak reális esélye van, hogy kiharcolja a feljutást. A DVSC az NB II-ben 53 pontot szerzett és bronzérmes lett, a DMTE az NB III-ban a 9. helyezést szerezte meg 42 ponttal. Ez a sportteljesítmény nyújtott alapot azokhoz a sportpolitikai döntésekhez, amelyek meghatározzák a jövőben a debreceni labdarúgás irányvonalát. Mindezt azt jelenti, hogy változatlanul a Tisztántúli legnagyobb futballagymányokkal és széles közönséggel rendelkező együttessel, a DVSC-től várják a város vezetői, hogy bekerüljön az NB I-be. A DMTE, amely megalakulásakor labdarúgó számára az NB I elérését tűzte ki célul, jelentős lépést tett. Ez örvendetes. A DMTE-től az várható, hogy az NB II-ben jó középmezőnyben álljon, reális alapot teremtvén az egyesület vezetőknek távolabbi célkitűzéseishez. Még jelen pillanatban nem lehet tudni, hogy az osztályozókon a D. Kinizsinek, illetve a Hajdúszoboszlónak sikerül-e kiharcolni az NB II-be jutást. Ha igen, az ő szerepük is tisztázódik majd.

A döntés, amely a fent említett tanácskozáson megszületett, egyértelműen, világosan határozta meg a célkitűzéseket és a tennivalókat. Kétségtelen, a DVSC — amely ott állt az NB I kapujában — reális eséllyel pályázhatja meg a bajnoki címet. Helytelen volna, ha minden debreceni együttes, amely az NB II-ben szerepel, azonos célkitűzésekkel, azonos támogatással indulna a küzdelemben. Ez törvényszerűen vezetne oda, hogy pár forduló után már egyik sem lenne versenyben. Az a csapat érdemli meg a nagyobb támogatást, amely jelenleg jobb játékos állománnyal rendelkezik, amelynek reális esélye van a bajnokság megnyerésére, de nem hagyható figyelmen kívül az érzelmileg a DVSC-hez kötődő sok ezer szurkolótábor sem!

Természetesen minden egyesületnek megvannak a határozott elképzelései, így volt ez eddig is és így lesz a jövőben is. A debreceni klubok között is lesz rivalizálás, hiszen a cél — az NB I — azonos. Egy dolog azonban kétségtelen, a rivalizálás csak akkor lesz kedvező, ha a debreceni egyesületek (elsősorban a DVSC-re és a DMTE-re gondolunk) sportkapcsolatai korrektek lesznek, ha a városi sportélet érdekeit elébe tudják helyezni klubérdekeiknek. Az elmúlt években több esetben voltak tanúi annak, hogy a kluboszívizmus visszavetette egyes sportágak fejlődését Debrecenben. Eppen ezért rendkívül nagy az említett egyesületek és szakosztályok vezetőinek felelőssége. Debrecennek nem évek múlva, hanem minél hamarabb szüksége van NB I-es csapatra, ezért dolgozni és tenni minden labdarúgással foglalkozó sportvezetőnek kötelessége. Ezt követeli meg a megyei és városi párt- és tanácsi vezetők napokban hozott fontos sportpolitikai állásfoglalása. Ez a döntés tisztázta a feladatokat, reális értékelést adott a csapatok szerepléséről és meghatározta a tennivalókat.

Ma még beszédtem a most befejeződött bajnokság, de azt hiszem, nincs értelme a múlton merengeni. A szakmai értékelést elvégzik a szakemberek, a legfontosabb feladat hozzájárni ahhoz a munkához, hogy a bajnoki rajt kezdetén ütőképes, feljutásra esélyes debreceni csapat kezdje meg a bajnokságot. Bebizonyosodott, hogy csak azok a csapatok futhatnak be elsőként a 22:20, amelyek az első perctől kezdve elszántan küzdenek a bajnoki címért. Bízunk benne, hogy az átigazolási időszak az elmúlt évhez hasonlóan sikeres lesz és már az őszi fordulónál ott látjuk az élen a DVSC-t és újra visszatér a közönség a Vágóhid utcai pályára, és természetesen sikeres szereplést várnak a DMTE-től is.

Filed Tibor

veszünk gépirőntést, sztk-ügy... katonaságot leszerelt, E... rioriálai rendelkező, gyakorlati... gépkocsivezetőket, kőműves... munkást, hűtőházi rakodó... kéziállványokat, konyhai se... munkásokat és részmun... bentest. BARNEVÁL, De... cecen, Diószegi út 1.

hajdúszoboszlói Buzakalász... nevelőket műszaki elő... tői munkakörbe felvez... gé... technikuskokat (kezdőket is)... atkozás a termelőszövetke... ontájában, Hajdúszoboszló... csi út 1.

akorlattal rendelkező anyag... velőt alkalmaz a Hajdúsági... gyár. Jelenkezés: Debrecen... hid u. 3.

besési Vörös Csillag Mtsz... ves, ács, tetőfedő szakmák... munkásokat alkalmaz debrecen... munkahelyekre. Jelenkezni... Ebess, Rákóczi u. 12. sz. alatt... szerda, pénteki napokon... g.

kon végzett

korlattal

teljeligére, igény megjelölésével leadni.

A Merkur Személygépkocsi-értékesítő Vállalat Debreceni kereskedelmi üzemege

író számlázót, tmk... tőt gépiipari vagy amosenergia-ipari kö... iskolai végzettséggel... ektirikusi képesítés... gépkocsivezetőt, leg... 5 éves szakmai

akorlattal és gépjár... orgalmi szakközépis... ai végzettséggel, van... 0-revizíós mun... a férfi betanított munkásokat.

Debrecen, onostörpályi út 39.

asági zepiskolát végzett zozókat, anyagátvevőket, y-és tehergépkocsi... et, zetorvezetőket, szerelőket, oszokat, zárás- ogtávval kapcsolatos lító munkára, férfi egedmunkásokat, atkezenek azok, utóbbi 1 évben vagy annál többször ttak munkahelyet.

TKREZÉS R MUNKAUGYI LYAN

JÚNIUS 30. — JÚLIUS 2:

Hortobágyi lovasnapok

Június 30-án a máti lovaspályán megkezdődnek a XIV. hortobágyi nemzetközi lovasnapok versenyei...

Az ugróversenyekben 130 versenyző indul majd, köztük 40 külföldi (az NSZK-ból, Ausztriából, Csehszlovákiából és Lengyelországból)...

A rendezők június 30-án, július elsején és másodikán ötven ezer vendégre számítanak. Az elővételi adatok alapján kétezer külföldi néző már biztos, elsősorban Csehszlovákiából nagy az érdeklődés, de franciák is biztosították már helyüket.

A nagy érdeklődésre való tekintettel autóbusz-különjáratok indulnak Debrecenből. Június 30-án 8 órakor kezdődnek a megnyitói versenyek, a programban díjugratás szerepel. 14 órától rendezik meg a Hortobágyi Nagydíj elődöntőjét.

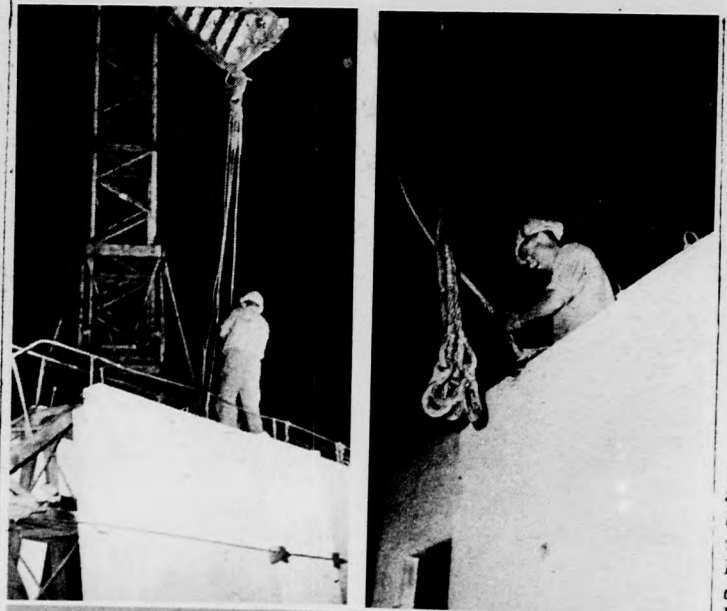
Július elsején 8 órától az érdeklődők a díjugratást, a lovastornát és pónibemutatót, valamint a lovaskarusszelt tekinthetik meg.

NEPI HANGSZEREK VÁSÁRA. Az országos népzenei alkotótábor rendezvényeinek sorában vasárnap, 25-én délelőtt 10 órától rendezik meg Hajdúszoboszlón a művelődési ház előtti téren a népi hangszerek vásárát.

SZEPTEMBERBEN NYIT a Lada bistró. A Debrecenbe érkező autók korszerűbb és gyorsabb kiszolgálásának elősegítésére gyorsított nyílik Debrecenben, a Szoboszlói úti benzinkút közelében, a Vinceller utca sarkán. A szeptemberben nyitni biztónak kerthelyisége is lesz.

FELÚJÍTÁK A HORTOBÁGYI CSÁRDÁT. Kicsérlik a tetőt első nemzeti parkunk híres épületén, a csárdán. Az ősszel kezdődő átalakítást a vendéglátó helyiségek néhány különteremmel való kibővítésével is összekapcsolják.

Monszun esőzés Indiában. Bombay utcáit elöntötte az ár- víz. Több tízezer ember hajléktalanná vált. A károkat meg nem lehet felbecsülni (Telefótó — AP—MTI—KS)

Éjszaka is dolgoznak

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat éjszakai műszakokban is építi a megye lakásait, iskoláit, óvodáit (Fotó: Kőszeghy György)

EGYRE TÖBB TURISTA látogat hazánkba. Az év első öt hónapjában 3 millió 300 ezer külföldi járt hazánkban, 33 százalékkal több, mint a múlt év hasonló időszakában.

NYITNAK A NYÁRI EGYETEMEK. A Természettudományi és Ismeretterjesztő Társulat — a vendéglátó városok egyetemével és főiskoláival együttműködve — az idén 15 városban rendez nyári tanfolyamot hazai és külföldi érdeklődők részére.

TÖBB MŰZEU. Az utóbbi években 247-tel növekedett a múzeumok és kiállítóhelyek száma. Ma már több mint 400 múzeumi egység működik. A következőkben a múzeumok működési feltételeinek, hatékonyságának fejlesztésére kell összpontosítani a figyelmet.

ORSZÁGOS BŐRIPARI KIÁLLÍTÁS nyílik egy hét múlva Pécsen. Az iparág első hazai közös bemutatóján — a Kőztársaság téri iskolában — félszáz vállalat és szövetkezet vonultatja fel a készüklésű és a divat igényeinek egyaránt igazodó legújabb termékeit.

HÁZIASSZONYOK FŐRUMA. Június 26-án, hétfőn délután 16 órakor háziasszonyoknak rendez fórumot a Hazafias Népfremló belvárosi III. körzeti bizottsága Debrecenben, a Monti ezredes u. 3. szám alatti párhelyiségben.

Kitüntetés

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Szoboszlai Lajosnak, a Magyar Gőrdülőcsapágó Művek dolgozóinak nyugalomába vonulása alkalmából a Munka Erdemrend bronz fokozatát adományozta.

LOTTO NYEREMÉNYEGYZÉK. A Sportfogadási és Lotteriáigazgatóság közlése szerint a 25. játékéhen öt találatos szelvény nem volt. Négy találatot 61 fogadó ért el, nyereeményük egyenként 116 354 forint.

MUNKAVERSÉNY. A megye kereskedelmi, vendéglátó és szövetkezeti szervezetiben folyó munkaverseny tárgyalja és értékeli következő, júliusi ülésén a KPVDSZ Hajdú-Bihar megyei Bizottsága.

BŐVITIK az Országos Érc- és Ásványbányászati Múzeumot. Megkezdtek a rudabányai Országos Érc- és Ásványbányászati Múzeum bővítését. A már meglévő kiállítási épület mellett új pavilont emelnek, s ebben Földvár Aladár Kossuth-díjas geológus hagyatékát mutatják be.

SZÍNHÁZ · TV

Table with theater and TV schedules for Budapest, Pozsony, and Bükarest.

Meghalt Gönczy József

Megrendülten tudatjuk, hogy 79 éves korában, 1978. június 19-én váratlanul elhunyt Gönczy József elvtárs, a Szocialista Hazáért Érdemérem kitüntetettje, a Magyar Gőrdülőcsapágó Művek nyugdíjasa, aki 1921 óta volt tagja a pártnak.

Végso búcsúztatása 1978. június 29-én, csütörtökön 14 órakor lesz a debreceni Köztemető díszterületén. MSZMP Debrecen városi Bizottsága

Gönczy József 1898-ban született Debrecenben. Géplakatos szakmát tanult, s a munkásemberek életét élte. Rövidesen kapcsolatba került a debreceni munkásmozgalommal, amelynek mindvégig aktív harcosa maradt.

A felszabadulás után bekapcsolódott munkásosztályunk új viláért folytatott harcába. Területi bizottsági tag, igazoló bizottsági elnök, szakszervezeti titkár volt.

1978. június 25., vasárnap Vilmos napja. A Nap kél 3.48 — nyugszik 19.45 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS vasárnap estig: átmenetileg erősen felhős idő átfutó záporokkal, zivatarokkal, majd felhőtlenül, élénk, többször erős, időnként viharos déli, később északnyugati, északi szél, a várható legmagasabb nappali hőmérséklet északnyugaton 19, délkeleten 23 fok körül.

BESSENYEI GYÖRGYRE EMLÉKEZVE rendeznek ünnepséget június 29-én 16 órakor Bakonszegen, a Magyar-szói című települet keleti részén 200. évfordulója alkalmából.

ALLATORVOSI ÜGYELET. Debrecenben az állatorvosi ügyelet június 25-én és 26-án az alábbiakban alakul: szombat déltől vasárnap reggel 7 óráig dr. Zsuzsanna Sándor, Debrecen, Hatvan u. 41. sz. IV. em. az ügyeletes állatorvos; vasárnap reggel héttől hétfőn reggel 7 óráig dr. Szilágyi László, Debrecen, Széchenyi utca 92. (tel.: 14-957) az ügyeletes állatorvos.

132 ARATÓ-CSEPLŐT VÁSÁROLTAK az idén a Szabolcs-Szatmár megyei mezőgazdasági termelőszövetkezetek. Ezzel nemcsak az elhasználatott, kiöregedett gépeket pótolják, hanem gépparkjuk állományát is növelik.

INDUL A BAKTERHÁZ. Az Unió munkásszimpadija május 26-án délután hat órakor a Rideg Sándor regényéből készült komédiát.

SZABADTERI FILMVEJTEK. A stadion körüljötték című francia filmvígjátékot vetítik június 26-án 20 órától a kerekasztali strandon.

VÉRADÓKAT TŰNETTEK KI. 126 kiváló véradó részvételével ünnepséget rendeztek június 16-án Püspök-ládnánban, a nagyközség művelődési házában. A Vöröskereszt helyi és járási vezetői is a nagyközség vezetői is. A kitüntetéseket — harmincszoros véradásért, illetve a Kiváló Véradó kitüntetés arany, ezüst és bronz fokozatát — kulturális műsor keretében vették át az önzetlen véradók.

BÜKAREST. 19.30 A szovjet katonák kiképzése (dokumentumfilm). 19.45 Tűzjelző vágva (szovjet film). 21.20 Akróbata repülő (portréfilm). 21.40 Tíz éves az Incheba, a pozsonyi nemzetközi vegyipari vásár. 22.05 Hírek.

BÜKAREST. 15.00 Magyar nyelvű adás. 18.30 A legkisebbeknek. 18.30 Tv-híradó. 18.50 Panoráma. 19.20 A Palliser család (folyt. film 18. rész). 20.15 Kérdésekre válaszolunk. 20.45 Román dalok. 21.00 Világhíradó. 21.20 Tv-híradó.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MÚSORA. 17.00-18.30 Hírek — Lapszemle — Időjárás — Táncczenei kívánságműsor — Város a faluban. Berettyóújfalun. Szerkesztő: Ágoston István — A Sebő együttes játszik — Válaszolunk hallgatóinknak — Budai Lívia énekel — Észak-újszánti krónika — Breitter János dalaiból — Hírösszefoglaló — Műsorlevezetés.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MÚSORA. 17.00-18.30 Hírek — Lapszemle — Időjárás — Táncczenei kívánságműsor — Város a faluban. Berettyóújfalun. Szerkesztő: Ágoston István — A Sebő együttes játszik — Válaszolunk hallgatóinknak — Budai Lívia énekel — Észak-újszánti krónika — Breitter János dalaiból — Hírösszefoglaló — Műsorlevezetés.

ALFÖLDI VENDÉGLÁTÓ VÁLLALAT, Debrecen 116. sz. Kerekasztali P. Etel Debrecen, MNB 340-10602 szövegű bélyegzője elvesztett. Ervényletelitjük. (x)

ARAMSZUNET LESZ 1978. június 28-án 7.30 órától 16 óráig Budapesti Eszaiás u., a Tar utcától kifelé végig. Galamb, Berta, Csáky, Esze Tamás, Kopja utcákon végig. Vécsei u. az 1. számú a Kopja utcáján. 1978. június 29-én 8 órától 16 óráig Pallag egész területén a 4. sz. főút vonalán. 1978. június 30-án 8 órától 16 óráig Pallagon a cukrászdától a gazdaság bejáratáig. (x)

Nem egés

Közeletünk anyizik a vita de az eszmecben azonos törekvés zös ügyünk akarása. A nak és a csele ezzel kapcsol nak a mi tárban, a mi or a szocializmus igenli tartalm szocialista neség eszhalath fobb bizonyosá A követke politika ere jött létre a n ség, amelyne motorja a s építése, az egy góz osztaélyok csoportok köz társadalmi Nem némak é ken egyformá se ez ugyanaz hanem meg hallhatóan es fejtök, eg megmutatók sz zos programlón. Ez az össz ez az alkotó, s eg fontos vi pünknek gyár dön, a tudomá ben, művészet ben, a teljes valóságban, a gyzárnuk kell. len gyarapítás dó köteleességün Nagyon szin teljességében ti egyetakarás. sok és szöve rasztók új gene nem ismerik tapasztalatukba lizmust, sem gazdálkodást, a rat, a régi falu beleszülettek szocializmusba ti egység, belpé tünk figyelemre lemzője, hogy a gyobb társadal pet betöltő érta magának valj dalmi párt pol támogatja is. A szocialista társadalmi felk nagy törekvés elérhető célja v bályozza, eltit, nemzeti egység feloldhatatlan oladásni vitázur a minden becs gozó embert szocialista épí ramjait munka gyor mindenki ja benne a társ emberi perspek Örülnék anna felnöttek melle fel a fiatalag júság képes arra csak a jelenl zón, hanem a többet gondl jor idősebb gener örömmel teszi felismerte, hogy sadalmunk a jelen ben a jövő társá Van tennivaló kotni vágó emt bálhatja erejét, sen elhet, a jövő gozhat abban a adatban, hogy a tá valóban mindig jobb lesz. Nemez len valóság, har vó perspektívái váza a szociali nemzeti egység